

**WOON
SPECIAL**

Wonen in de toekomst

Compact, zuinig en dicht bijeen

HOUSING FIRST

Voor chronisch daklozen

HAACHT VANAF 2019

Een lokaal zorgbestuur

INFORMATIEBEVEILIGING

Tijd voor actie

KINDEREN BELEVEN

Buiten veel meer

GOED WONEN

INSPIRATIEBOEK

Goed Wonen Inspiratieboek

Auteur: VVSG

ISBN: 978-2-509-03342-0

Bestel online via www.politeia.be

Dit boek biedt een selectie van inspirerende praktijkverhalen om wonen voor iedereen te verbeteren. 90% van de inwoners woont graag in zijn of haar gemeente. Maar mensen willen ook een goede woning: in een aangename buurt, met voldoende groen en ruimte voor de kinderen; energiezuinig, betaalbaar, met voldoende comfort én liefst ook voor een lange tijd.

De voorbeelden in dit boek tonen dat steden en gemeenten overal in Vlaanderen – samen met hun lokale partners – een antwoord zoeken op de grote woonuitdagingen. De antwoorden die ze bieden zijn gevarieerd: kleine of grote initiatieven, projecten gericht op een specifieke of algemene uitdaging in het woonbeleid, innovatieve of eerder klassieke oplossingen, enzovoort. Maar de ambitie is overal hetzelfde: bouwen aan een duurzame toekomst.

Het kader voor dit inspiratieboek zijn de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen die onze samenleving op een duurzame koers moeten zetten. De doelen zijn opgesteld door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.

Investeren in betaalbare en kwaliteitsvolle huisvesting betekent ook investeren in de strijd tegen armoede, in psychisch en sociaal welbevinden én in economische en ecologische duurzaamheid.

politeia

STEFAN DEWICKERE

Met de Woondag van 6 december beklemtoont de VVSG dat Vlaanderen en de lokale besturen vooral sámen een krachtige impact kunnen hebben, elk vanuit zijn complementaire rol.

Wonen gebeurt lokaal

Voor lokale bestuurders is woonbeleid uitermate belangrijk, want er zijn nog altijd meer en betere woningen nodig, die bovendien betaalbaar moeten zijn, van hoge kwaliteit en ingebed in een omgeving waar het leven aantrekkelijk is. Gelukkig kunnen lokale bestuurders hier zelf veel aan doen, niet alleen omdat ze bevoegd zijn voor allerlei uiteenlopende zaken die daar verband mee houden, van ruimtelijke ordening tot lokaal sociaal beleid, maar ook omdat ze de lokale behoeften kennen en weten hoe de inwoners erover denken.

Om open ruimte te vrijwaren zullen de mensen dichter bij elkaar moeten wonen met tegelijk een hoge leefkwaliteit. Hiervoor ging Zulte al aan de slag met de bouwshift (betonstop) door in hun stedenbouwkundige verordening grotere dichtheden toe te laten in dorpskernen en rond knooppunten van openbaar vervoer, mits die private meerwaarde gecompenseerd wordt door bijvoorbeeld fietsenstallingen. 'De Bouwmeester stelt sommige zaken misschien te scherp, maar geeft wel de richting aan waarin het gemeentelijke ruimtelijke beleid moet evolueren,' zegt burgemeester Simon Lagrange. In het Mechelse Papeenhof selecteerde intercommunale IGEMO een pool van vijf architecten die aantoonbaar onderlegd zijn in betaalbaar duurzaam wooncomfort, wat de toekomstige bouwers-bewoners een zoektocht bespaart. En de Mechelaar zal in hete zomers ook genieten van meer verkoeling door het opengooien van de verdwenen vlieten. Gent creëerde met *Dampoort knapt op* dan weer een eigen rollend fonds voor woningrenovaties.

Mikkend op betaalbaarheid biedt Vlaanderen sociale verhuurkantoren met SVK Pro vanaf 2019 meer mogelijkheden om versneld nieuwbouw door ontwikkelaars aan te trekken. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeenten hierbij vooraf mee de behoeften en locaties te bepalen. Naast deze en andere reguliere vormen van sociale huisvesting, experimenteren Gent, Kortrijk en Knokke met een stedelijk verhuurkantoor om ook een antwoord te bieden voor mensen die te veel verdienen om een sociale woning te huren, maar te weinig om een woning te kopen. Antwerpen zet met AG Vespa extra in op renovatie tot betaalbare huurwoningen. Ook coöperatief wonen krijgt via wooncoop voet aan wal in Vlaanderen. Roeselare koos bij langdurig thuislozen expliciet voor *Housing First*, met wooncoaching op maat, zonder voorafgaande voorwaarden.

Menswaardig wonen is een grondrecht. Alle overheden moeten samenwerken om dit voor alle burgers te verwezenlijken. Al kunnen we als lokale besturen veel, we zijn ook afhankelijk van de andere overheden van wie we krachtige steun verwachten in de vorm van regelgeving, fiscaliteit en middelenbeleid. Met de Woondag van 6 december, een gezamenlijke organisatie van de VVSG en *Slim Wonen en Leven* van de Vlaamse overheid, beklemtoont de VVSG dat Vlaanderen en de lokale besturen vooral sámen een krachtige impact kunnen hebben, elk vanuit zijn complementaire rol. Goede voorbeelden zijn er al, zoals de mogelijkheid van ontvoogding van gemeenten in toepassing van de Wooncode, het recente SVK Pro-besluit, en het vooruitzicht op een uitbreiding van de huursubsidies en premies. Maar de lokale besturen kijken ook uit naar minder Vlaamse verkokering, verdere krachtige investeringen in sociale huisvesting, middelen voor woonbegeleiding op maat voor sociaal zwakkeren, een rollend fonds voor (energie)renovatie van het enorme bestaande woningpark, een steviger rechtsgrond voor sociale mix in nieuwbouwprojecten. Afspraak in 2019.

Alex Verhoeven is VVSG-directeur Omgeving

inhoud

DECEMBER 2018

De richting is duidelijk, de weg lang en hobbelig

Ook al droomt bijna elke Vlaming nog van een vrijstaand huis, als we de open ruimte willen behouden, moeten we in de toekomst dicht bij elkaar bouwen. Schepenen Ann Messelier en Lothar Feys en burgemeester Simon Lagrange maken een stand van zaken en blikken vooruit.

32

STEFAN DEWICKERE

Door samenwerking sneller meer sociale huurwoningen

Het model van de sociale verhuurkantoren zit in de lift. Maar omwille van de kwaliteit en de energiezuinigheid zijn veel nieuwe te verhuren huizen nodig. In 2019 start hiervoor een nieuwe procedure die de samenwerking met private partners zal stimuleren.

14

STEFAN DEWICKERE

40

ARNO COSTINIA

Wonen aan het water weer boven water

Al enkele jaren legt Mechelen de vlieten opnieuw open. Het uitzicht en de sfeer van de stad veranderen, waardoor er knappe woonprojecten verschijnen op de nieuwe oevers.

WOON
SPECIAL

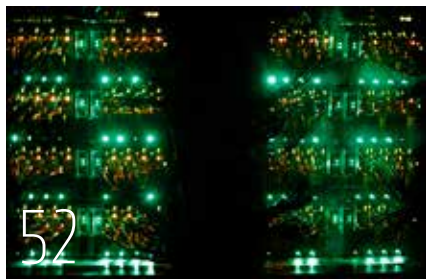

48

organisatie

Haacht wordt lokaal zorgbestuur

Voor het nieuwe organogram van gemeente- en OCMW-personeel van Haacht is het voorstel bedacht door de ICT-verantwoordelijke van het OCMW. Omdat het concept buiten de bestaande denkkaders lag, kan iedereen er zich in vinden.

52

informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging: tijd voor actie

Lokale besturen in Vlaanderen moeten dringend actie ondernemen om de vertrouwelijkheid, de betrouwbaarheid en de beschikbaarheid van informatie te garanderen.

56

kinderopvang

Opvang vinden kinderspel met lokaal loketkinderopvang

Opvang voor je kind vinden is meestal geen sinecure, behalve in gemeenten met een lokaal loket kinderopvang. Daarom stelt Kind en Gezin vanaf 2019 subsidie ter beschikking zodat elke gemeente zo'n loket kan organiseren.

65

#lokaalDNA

Op kamp in het woon-zorgcentrum

Beveren organiseert tijdens alle schoolvakanties ook kinderkampen in het woon-zorgcentrum. De kinderen amuseren zich wanneer de bewoners hen iets bijleren of wanneer ze anekdotes uit het verleden vertellen.

vooraan

- 3 opinie
- 6 Kort
- 12 De Vrije Wil / Christine De Schagt

special

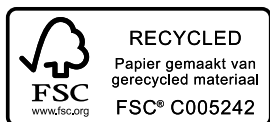
- 14 Interview met Ann Messelier, Lothar Feys en Simon Lagrange 'De richting is duidelijk, de weg lang en hobbelig.'
- 20 Betaalbaar huren, brandend actueel
- 24 Woonrecht versus woonklaar
- 26 OCMW-barometer staat op betaalbaar en goed wonen
- 28 Housing First voor chronisch daklozen
- 30 Zonder dak of huis op het platteland
- 32 Door samenwerking sneller meer sociale huurwoningen
- 35 Bij elke klik besparen: mijn warm huis
- 36 Mooier en makkelijker bouwen met architectenpool
- 40 Wonen aan het water weer boven water
- 42 De toekomst van Helmer Rooze

actueel

- 48 Haacht wordt een lokaal zorgbestuur
- 50 Het nieuwe gemeentehuis / Leopoldsburg
- 52 Informatiebeveiliging: tijd voor actie
- 55 Jongeren zoeken Europa
- 56 Opvang vinden kinderspel met lokaal loket kinderopvang
- 60 #lokaalDNA / Landelijke brugfiguren verbinden welzijn met onderwijs in Wingene
- 62 #lokaalDNA / Kinderen beleven buiten meer in Aalst
- 65 #lokaalDNA / Op kamp in het woon-zorgcentrum in Beveren
- 66 netwerk / Collegagroep overheidsopdrachten
- 68 Agenda
- 69 @joblokaal
- 70 Burgemeester Triljoen

COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel **REDACTIE** Marleen Capelle, Pieter Plas, Bart Van Moerkerke, Jeroen Verelst **COVERBEELD** Bart Lasuy **VORM** Ties Bekaert **DRUK** Schaubroeck **MET DE STEUN VAN** Belfius en Ethias, partners van de VVSG **ADVERTENTIES** Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 **VACATURES** Monika Van den Brande, monika.vandenbrande@vvsg.be, T 02-211 55 43 **ABONNEMENTEN** **abbonementen@vvsg.be**, T 02-211 55 07 **PRIJS ABONNEMENT** VVSG-leden: 70 euro (vanaf 10 ex. 57 euro), Niet-leden: 130 euro. Een abonnement is jaarlijks opzegbaar in november **VERANTWOORDELIJK UITGEVER** Mieck Vos, algemeen directeur VVSG **VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZW** Paviljoenstraat 9, 1030 Brussel, T 02-211 55 00, www.vvsg.be **CONTACT** lokaal@vvsg.be

Ondertekende artikels verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Praat mee over Lokaal met
#VVSGlokaal

Deel al waarop u fier bent op
#lokaalDNA

Volg ons op

kort

Huis Madou - hart van steden en gemeenten

Begin 2019 verhuizen de VVSG, OVSG en GSD-V naar Huis Madou. Elke organisatie heeft een eigen specifieke expertise, maar onze leden en klanten zijn dezelfde: de lokale besturen en al wie voor hen werkt. Die lokale besturen staan centraal. De nieuwe werkplek wordt het hart van steden en gemeenten. Een open ontmoetingsplek, een plaats om samen te werken, om deskundige informatie te krijgen of ervaringen te delen over de lokale beleidsdomeinen. Een echt huis van vertrouwen ook: de dienstverlening die u krijgt, of dat nu online is of via een afspraak of een vormingsmoment, is van goede kwaliteit en stevig gefundeerd. Huis Madou is strategisch gelegen in Brussel. Vanaf januari bent u hartelijk welkom in de Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel.

www.huismadou.be

Draaiboek: naar de nieuwe gemeenteraad

Ons draaiboek loodst u door de maanden na de gemeenteraadsverkiezingen tot aan de installatie van de nieuwe gemeenteraden.

De nieuwe raden moeten het huishoudelijk reglement opnieuw goedkeuren. We maakten een model van huishoudelijk reglement voor zowel de gemeen-

teraad als de OCMW-raad. Het model is aangepast aan het decreet lokaal bestuur.

Een derde document is een model van deontologische code. Het reglement opnieuw goedkeuren is niet verplicht, maar het model biedt inspiratie, als u vindt dat het reglement aan vernieu-

wing toe is. Ook dit model is aangepast aan het decreet lokaal bestuur.

marian.verbeek@vvsbg.be
pieter.vanderstappen@vvsbg.be
www.vvsbg.be; zoek op draaiboek, huishoudelijk reglement en deontologische code

We zijn bereid als vertegenwoordiger van alle gemeenten met alle actoren aan tafel te gaan zitten voor echte oplossingen voor verpakkingsafval. Producenten zouden hun verpakkingen maximaal moeten beperken. Gemeenten zouden liever minder tijd en capaciteit inzetten op dit werk. Er ligt een rol bij de producenten en ook bij de burgers.

Nathalie Debast, woordvoerder VVSG – Belga 24/10

Nog veel vragen over statuut lokale mandataris

Begin juli keurde de Vlaamse regering, meer dan een half jaar na het decreet lokaal bestuur, het besluit over het statuut van lokale mandatarissen goed. Vooral de regeling van de uittredingsvergoeding blijft veel vragen oproepen. Maar dat is nog maar het topje van de ijsberg.

Voor het eerst hebben lokale uitvoerende mandatarissen die nu uittredend zijn, recht op een uittredingsvergoeding. Dit principe stond al (virtueel) in het gemeente- en OCMW-decreet en nu ook in het decreet lokaal bestuur. Maar het zijn vooral de bepalingen in het Besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2018 die vraagtekens opleveren. Hoe wordt deze vergoeding berekend? Wat wordt er verstaan onder het beroepsinkomen waarmee dit niet of maar beperkt mag worden gecumuleerd? Hoe zit het met de aanverwante sociale bescherming? Het zijn enkele vragen waar slechts mondjesmaat een antwoord op komt.

Ook de compensatieregeling van de sociale bijdragen voor mandatarissen onder het aanvullend sociaal statuut is, hoewel goedbedoeld, onduidelijk in haar toepasbaarheid. Veel heeft te maken met de gebrekkige afstemming op federale regelgeving. Een euvel dat ook terugkomt bij politiek verlof, pensioen of cumulatiebeperkingen. Die afstemming is nochtans noodzakelijk, want

mandatarissen hebben zelden maar één statuut, door de combinatie van werk of een vervangingsinkomen met één of meer mandaten.

Bijkomend: de al zo dikwijls beleiden regelluwte is de voorbije jaren nog maar eens genegeerd. Tijdens de herwerking van de pocket *Statuut van de lokale mandataris* moesten we vaststellen dat zo goed als geen enkele regelgeving de voorbije jaren ongewijzigd is gebleven. En dan zit er nog veel aanpas- en reparatiewerk in de pijplijn. Redenen genoeg dus om een stand van zaken op te maken. Dat zullen we de komende maanden geregeld doen in dit blad, maar de bijgewerkte pocket stellen we al graag voor op een sessie voor medewerkers van personeelsdiensten op 12 december in Brussel. Verschillende aspecten hiervan zullen ook terugkomen op de sessies voor raadsleden en uitvoerende mandatarissen overall te velde de komende weken.

.....
david.vanholsbeec@vvsge.be
www.vvsge.be/agenda

Tot 6 december: Europese steun voor stedenbanden

De Europese Commissie lanceert de oproep *Local Authorities: Partnerships for sustainable cities* voor stedenbanden. Met deze financiële projectsteun (2 miljoen euro verdeeld over vijf jaar) wil de Europese Commissie geïntegreerde stedelijke ontwikkeling stimuleren bij partnergemeenten in het Zuiden.

www.webgate.ec.europa.eu

Vroeger tekenden de lokale kopstukken op een bierkaartje de verdeling van de schepenen bij elkaar en dat was het dan zowat. Er werden vage afspraken gemaakt en de rest werd in de loop van de legislatuur verder ingevuld. Om dan twee jaar voor de volgende verkiezingen vast te stellen dat er een gat in de begroting zat en fors bijgestuurd moest worden. Die tijden zijn voorbij.

Professor lokale politiek Johan Ackaert (UHasselt) – De Morgen 9/11

Foutief aangeboden afval zorgt voor een extra belasting voor de ophaler en verstoort ook het vlot ophalen ervan aan huis of de doorstroming op het recyclagepark. Als één op de twintig restafvalzakken drie kilogram te veel weegt, moet de ophaler al snel honderdvijftig kilogram extra tillen op een doorsnee ronde.

Paul Macken, voorzitter van Interafval – Belga 13/11

Het is een goede zaak dat de Vlaamse Milieumaatschappij de noden voor het rioolsysteem onderzoekt, maar het is moeilijk de leeftijd van de bestaande riolerings exact in kaart te brengen. We denken dat de studie de kosten van de vervangingen [nl. 2,7 miljard euro bovenop beschikbaar budget] nog onderschat.

Nathalie Debast, woordvoerder VVSG – De Tijd 2/11

Het is nog te vroeg om te stellen dat de nieuwe gemeentebesturen volop een aparte voorzitter voor het bijzonder comité aan het aanstellen zijn. Het voorzitterschap van het bijzonder comité kan ook toegewezen worden aan een gemeenteraadslid. Die wordt dan inderdaad een 'toegevoegd schepen', die ook nog andere bevoegdheden kan krijgen en ook een vergoeding krijgt als schepen. Het is geen verplichting dat die schepen er ook de bevoegdheid Sociale Zaken bijneemt, maar in de praktijk zal dat meestal wel het geval zijn. Dat is de meest logische keuze.

De woordvoerder van minister van Binnenlands Bestuur Liesbeth Homans (N-VA) – Belang van Limburg 24/10

Het lokale niveau is sterk geprofessionaliseerd. De burger verwacht meer, de materie waar ze mee te maken krijgen is complexer. Het is goed dat lokale politici hun job ernstig nemen en dat ook tonen.

Luc Martens (CD&V), ex-burgemeester van Roeselare – De Morgen 9/11

STEFAN DEWICKERE

Op tien jaar tijd een derde meer leefloners

Het aantal mensen dat van het OCMW maandelijks een leefloon of equivalent leefloon krijgt, is in Vlaanderen op tien jaar tijd met een derde toegenomen, van 30.064 in 2008 tot naar schatting 41.343 in 2018 (bron: POD MI).

Armen hebben dikwijls pech op alle fronten: geen of te weinig werk, een laag inkomen, slechte huisvesting, slechte gezondheid, kinderen met te weinig kansen, minder deelname aan cultuur, sport... De voorbije tien jaar kwamen er in Vlaanderen meer dan 10.000 leefloners bij, een belangrijke indicatie voor armoede. Meer dan een op de drie is jonger dan 25 jaar, een derde van deze jongeren studeert nog. De algemene stijging heeft verschillende oorzaken: de financieel-economische situatie, wijzigingen in de werkloosheidsreglementering, de vluchtelingen crisis, minder vlotte doorstroming naar werk, meer studenten met leefloon... Een leefloon volstaat doorgaans niet om basiskosten als huur en energie te betalen, zeker voor wie aangewezen is op de private

huurmarkt. Zo krijgt een alleenstaande 910 euro per maand, een gezin 1254 euro. Ook met de kinderbijslag erbij blijft dat bedrag onder de Europese armoedegrens.

Aan één zeel

Geen enkele overheid heeft alle troeven in handen om de armoede uit te roeien, want de federale overheid is bevoegd voor inkomensbeleid, de Vlaamse voor wonen en kinderopvang en een gemeente moet een sterk lokaal sociaal beleid voeren. Nu de bestuursperiodes bijna samenvallen, is het de ideale gelegenheid om een gezamenlijk engagement op te nemen. Zo kan de federale overheid werk maken van het optrekken van de laagste sociale-zekerheidsuitkeringen tot de Europese armoedegrens. Vlaanderen kan zwaar inzetten op betaalbaar wonen: meer sociale huisvesting, meer ondersteuning voor de private huurmarkt. Ook OCMW's en gemeenten kunnen veel doen. Dat zie je bijvoorbeeld in Kortrijk, waar in een breed gedragen actieplan tegen armoede iedereen verant-

woordelijkheid draagt, er een budget is en een schepen de coördinatie doet. Dilbeek zet samen met dertig partnerorganisaties zwaar in op kindarmoede. Meneer werkt nauw samen met bedrijven om OCMW-cliënten aan het werk te zetten. Leuven zet extra in op lessen Nederlands en vooropleidingen. Beers investeert in een armoedecoördinator en een ervaringsdeskundige die op zoek gaat naar jongeren en gezinnen in armoede. Gent doet grote inspanningen om iedereen zijn rechten te laten verwerven...

Armoedebestrijding moet in 2019 een speerpunt zijn, hiervoor kunnen gemeenten en OCMW's actief op zoek gaan naar wie arm is.

nathalie.debast@vvsb.be

Leefloon en equivalent leefloon: Door een beslissing van de federale overheid zijn sinds december 2016 de subsidiair beschermden (vluchtelingen met een tijdelijk statuut) bij het leefloon opgenomen, voordien kregen zij een equivalent leefloon; beide groepen worden daarom het best samengeteld.

Canon sociaal werk vernieuwd

Het sociaal-cultureel werk kent een rijke en lange geschiedenis. Dit levendige werkveld met een grote diversiteit aan sociaal-culturele praktijken wordt gedragen door vrijwilligers en professionals in het jeugdwerk, het sociaal-cultureel volwassenenwerk, de amateurkunsten, de samenlevingsopbouw, bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra. De *Canon sociaal werk* is een digitaal naslagwerk over de geschiedenis van het sociaal-cultureel werk in Vlaanderen. Naast een schat aan historische informatie biedt de Canon kans tot verdieping via bijkomend (studie)materiaal en tal van doorverwijzingen, nuttig voor studenten, professionals en beleidsmakers. De site werd nu herzien en geactualiseerd.

www.canonsociaalwerk.eu

Maatschappelijk werkers maken het verschil

Het moment dat een maatschappelijk werker iets specifieks en beslissends heeft gedaan (of niet) dat het verschil maakt voor de cliënt. Het verhaal waarin je door binnen de wetgeving creatief om te gaan met de beschikbare middelen, succes hebt geboekt of waarin je door even af te wijken van wat je normaal zou doen, een meerwaarde betekent voor cliënt of OCMW... Alle maatschappelijk werkers maken zulke momenten, zulke verhalen mee. Die verhalen willen onderzoeker van sociaal beleid Marjolijn De Wilde en de VVSG bundelen op een website die de Universiteit Antwerpen samen met de VVSG binnenkort lanceert om collega-maatschappelijk werkers te prikkelen en te inspireren. De verhalen zullen anoniem verschijnen.

Voor meer informatie of om een verhaal door te geven, mail miet.remans@vvs.org

Van 25 februari tot 1 maart

Doe mee aan *Expeditie Zorg*

Lokale besturen mogen trots zijn op de zorg die ze organiseren: wat ze doen maakt de wereld, en minstens de gemeente, echt mooier. Zorg wordt almaar belangrijker. Het lokale bestuur garandeert zorg op ieders maat, elk bestuur schrijft zijn eigen lokale zorgverhaal, want iedere gemeente of stad is anders.

Om die trots uit te dragen organiseert de VVSG **Expeditie Zorg**. Van 25 februari tot 1 maart roepen we alle mandatarissen op om mee te lopen in hun eigen zorgdiensten. Ze kunnen de handen uit de mouwen steken in de buitenschoolse opvang, ontdekken wat er op het programma staat in het lokaal dienstencentrum, een dag op pad gaan met de dienst gezinszorg of proeven van het aanbod in het woon-zorgcentrum. Zo kunnen mandatarissen zelf ondervinden hoe de gemeente of het OCMW voor de inwoners zorgt. Wat drijft de zorgdiensten, wat inspireert hen, wat hebben zij en hun gebruikers nodig? De ideale manier om inspiratie op te doen voor de komende beleidsperiode en zo uw eigen lokale verhaal te schrijven, gekruist met een melange van intense en dankbare momenten. Want zorg voor de mens centraal begint bij uw lokale verhaal!
emme.vandeginste@vvs.org

gepost

We tellen af en bereiden ons voor op de volgende etappe in ons politiek engagement Met dank aan @vvs.org voor de zeer interessante opleidingsdag! En voor goeie voornemens wachten we niet tot 1 januari :-)

@PiVerstraete Pieter Verstraete, voorzitter Groen Merelbeke – Twitter 14/11

Burgerparticipatie draait om #vertrouwen, #samen, #heruitvinden en #transparantie, maar er zijn heel wat uitdagingen rond kennis over participatie, zegt het openingsdebat van #VVSGparticipatie met @Channoufjamila, @wfschiltz, @mieckvos en @silverligning

@treecomp Tree Company – Twitter 13/11

Fijne kennisdeling met collega's van het KCC van @VNGemeenten over ledenservice en klantencontact. Veel inspiratie opgedaan voor @vvs.org!

@BartNoelsV Bart Noels stafmedewerker dienstverlening VVSG – Twitter 6/11

De .@vvs.org video over de SDGs wordt door de VN opgepikt. En dat samen met Asker (Noorwegen) die op onze SDG-Lokaal Mondiaal Beleid studiedag op 13/2 komt getuigen #SDGs

@JanssensBert Bert Janssens, internationale samenwerking, stedenband, Europa @VVSG – Twitter 15/11

Trots op collega @EricGoubin, die net weet dat hij genomineerd is om Europees communicatieprofessional van het jaar te worden én net zijn rapport over de nieuwe communicatiedienst gelanceerd heeft! (Kan je NU gratis downloaden op <http://Kortom.be>!) #kortom

@annebethboudry werkt voor @Kortomvzw – Twitter 19/11

De Stad Gent heeft sinds vandaag een nieuwe trofee in haar prijzenkast staan. Gent en Garde, de lokale voedselstrategie van de stad, won 5 jaar na lancering een eerste (internationale) prijs. Het gaat om de 'Transformative Action Award'. #gent

@Stadgent Stad Gent – Twitter 15/11

Decreet lokaal bestuur

Op minder dan een jaar voor de lokale verkiezingen werd het Vlaamse gemeenterecht grondig herzien. Hoe zelfstandig kunnen lokale besturen werken na de invoering van het nieuwe decreet? Hoe verloopt de nieuwe procedure bestuurlijk toezicht? En welke rol is er nog weggelegd voor het provinciale bestuursniveau? Wat is de impact van de integratie van gemeente en OCMW, op politiek vlak enerzijds, en op ambtelijk vlak anderzijds? Voor lokale dienstverlening wordt de lat steeds hoger gelegd: in welke mate kunnen fusies, verzelfstandiging en intergemeentelijke samenwerking hier een antwoord op bieden? Ten slotte is er de verhouding tussen burger en lokaal bestuur: op welke manieren kunnen lokale besturen de participatieregeling optimaal inzetten? Dit boek bespreekt de veranderingen die het nieuwe decreet op al deze vlakken aanbrengt. Daarnaast wordt ruimte gelaten voor kritische reflecties en voor de bredere situering van de evoluties en tendensen op het Vlaamse lokale niveau.

- S. Hennau, S. Keunen, S. Van Garsse (eds.),
- Het decreet lokaal bestuur,
- Uitgeverij Vanden Broele, Brugge
- 49 euro

Digitaal omgevingsloket: één op twee burgers kan het niet alleen

Het nieuwe digitale omgevingsloket waarmee burgers en bedrijven een stedenbouwkundige en/of milieuvergunning kunnen aanvragen, is een stap vooruit. De omgevingsvergunning verenigt en vervangt verschillende vergunningen waarvoor vroeger een aparte procedure bestond, zoals de stedenbouwkundige en milieuvergunning. Dat is een groot voordeel. ‘Stedenbouwkundige, milieu-, natuur- en kleinhandelsaspecten worden nu gelijktijdig beoordeeld. Dat is veel efficiënter en het leidt ook tot betere samenwerking tussen de diensten van stedenbouw, milieu en economie,’ zegt Dominiek Vancolen uit Langemark-Poelkapelle.

Toch moet het gemeentepersoneel burgers in één op de twee gevallen helpen bij het indienen van hun digitale dossier of moet het papieren dossiers zelf digitaliseren. ‘Mensen hebben dikwijls moeite met het systeem. Het is onze taak onze inwoners te helpen, maar het kost al gauw een half tot anderhalf uur tijd,’ zegt Johan Van Den Berg uit Maasmechelen.

Het digitale systeem loopt ook nog niet gesmeerd. De gemeenten zijn er wel in geslaagd over de ongeveer 65.000 dossiers op een paar na binnen de termijnen te beslissen. Dat blijkt uit navraag van de VVSG bij de stedenbouwkundig en milieuambtenaren.

xavier.buijs@vvsg.be

De helden van Haacht

Van de tachtig gemeenten die hebben deelgenomen aan de Week van de Duurzame Gemeente trok een onschuldige kinderhand de naam van Haacht, waardoor die gemeente een prijzenpakket vol duurzame producten wint. Algemeen directeur Luc Van Rillaer is er blij mee, want voor de toekomst van Haacht heeft het managementteam de thema's van de omgevingsanalyse gekoppeld aan de duurzameontwikkelingsdoelstellingen. In Haacht staan veel 'lokale helden' heel sterk in het realiseren van de duurzaamheidsdoelstellingen. Een lijstje van zeventien duurzame helden opmaken in het kader van de Week van de Duurzaamheid kostte er geen enkele moeite, want lokale bedrijven, verenigingen en enthousiaste burgers werken elke dag aan duurzame ontwikkeling in Haacht, op kleine én grote schaal. Samen met die helden en de bestuursploeg hesen we de SDG-vlag en streven we ernaar als 'lokaal zorgbestuur' duurzame ontwikkeling een plaats te geven in het lokale beleid.

marlies.vanbouwel@vvsg.be

Kortrijk wint Communicatieprijs 2018

Kinderen van wie de kids-ID vernieuwd moet worden, krijgen in Kortrijk een postkaartje toegestuurd.

Kortrijk won op 19 november de Communicatieprijs 2018 van Kortom, de vereniging voor overheids- en socialprofitcommunicatie. De campagne met het reiskaartje werd uit meer dan 24 inzendingen geselecteerd als de winnaar voor de Kortom-Communicatieprijs. 'De jury koos voor het reiskaartje van Kortrijk omdat we het een voorbeeld vinden voor andere publieke organisaties,' zegt Kristien Vermoesen (FINN), juryvoorzitter van de Kortom-Communicatieprijs. 'Mensen die op het laatste moment hun reis moeten afzeggen omdat de kids-ID van hun kinderen verouderd is, dat is een probleem dat het team van Kortrijk hier oplost met een positieve en anticiperende communicatieactie. Met een beperkt budget, een goed idee en een aanspreking op maat van het kind zorgt Kortrijk met succes voor een goede dienstverlening.' De campagne loont. Had Kortrijk in 2017 nog twintig spoedaanvragen voor een kids-ID, deze zomervakantie geen enkele. Veel gezinnen werden gespaard van onnodige kosten en stress. Door het postkaartje noteerde de stad een fikse stijging van het aantal aanvragen. Volgens de jury zouden alle gemeenten dit voorbeeld moeten overnemen.

Publieksprijs

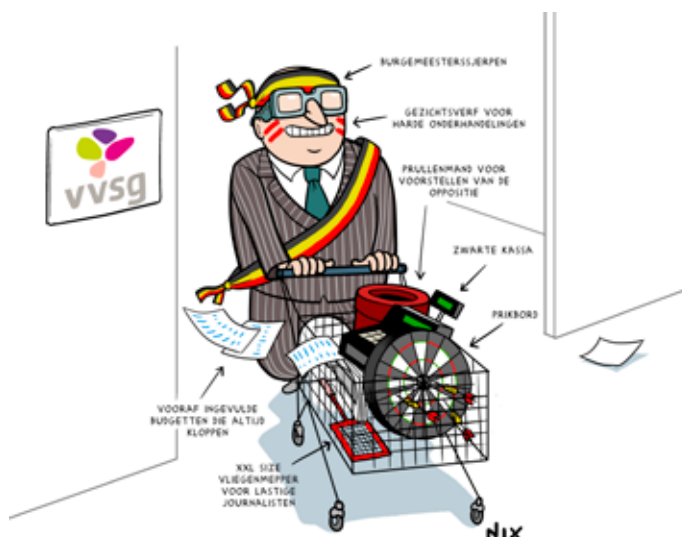
Middelkerke won de Publieksprijs van Kortom, hiervoor kozen meer dan 2000 respondenten via een online enquête hun favoriete project. #MachtigMiddelkerke is een participatieproject waarbij inwoners, verblijvers en toeristen helpen om het beeldmateriaal over de gemeente te bepalen. Het concept is simpel, maar goed gevonden en uitgewerkt: wie foto's neemt van Middelkerke, stuurt die op naar de gemeente of deelt die met de hashtag #MachtigMiddelkerke. De kustgemeente gebruikt de foto's in on- en offline communicatie, van toeristische magazines tot bushokjes, van de nieuwsbrief tot de Instagramaccount. Naast de eer (de inzender wordt uiteraard vermeld bij de foto) geeft Middelkerke de enthousiaste fotografen een duwtje in de rug met gratis workshops, wedstrijden en unieke fotokansen.

marlies.vanbouwel@vvsg.be

Proficiat, burgemeester, schepenen! Nog geen sjerp?

Proficiat, want u bent op 14 oktober verkozen tot raadslid. Heel binnenkort is het de grote dag en mag u voor het eerst een sjerp omgorden of omhangen. Maar wat als u er nog geen hebt? Hoe moet u de sjerp trouwens dragen? En waar vindt u er een?

Voor burgemeesters, schepenen en raadsleden maar ook voor de kindergemeenteraad verkoopt **de VVSG-winkel** sjerpen.

Wie er voor het einde van dit jaar een bestelt, krijgt **vijftien procent korting**.
(Enkel geldig bij bestelling via onze VVSG-winkel)

Voor meer informatie

viviane.arents@vvsg.be of ingrid.vankelecom@vvsg.be
T 02-211 55 19, F 02-211 56 57

En als u niet weet hoe u een sjerp moet dragen, scan de code hiernaast.

De Vrije Wil

- **Naam** Christine De Schagt
- **Functie** onthaal en administratie bij sociaal verhuurkantoor Sovekans
- **Locatie** Brugge en omstreken
- **Frequentie** eenmaal per week
- **Wat ik doe...** Eén voormiddag per week verzorg ik het onthaal van het sociaal verhuurkantoor voor Brugge en omstreken. Telefonisch heb ik contact met eigenaars, huurders en kandidaat-huurders. Ik luister naar hun problemen, en afhankelijk van de vraag verbind ik hen door met een verantwoordelijke, een woonbegeleider of een logistieke administratieve dienst. Voor kandidaat-huurders leg ik een kennismakingsgesprek vast bij een woonbegeleider. Kandidaat-huurders zie ik ook vooral aan de onthaalbalie. Ik help hen met hun inschrijvingsdocumenten en leg onder meer uit welke documenten ze moeten meebrengen. Daarnaast registreer ik de telefoongesprekken, doe de postbehandeling en wat kopieerwerk, ik verzorg de mailings en help bij het klasseren.
- **Vrijwillig omdat...** Toen ik met pensioen ging, zocht ik een zinvolle tijdsbesteding. Ik wou vooral contact met mensen – niet met pubers, want daar heb ik als leerkracht een hele loopbaan mee gewerkt (lacht). En het mocht ook de administratieve richting uitgaan, want daar ben ik sterk in. Zo ben ik bij Sovekans terechtgekomen, dit doe ik nu vier jaar.
- **Grootste voldoening...** Dat kleine stapje waarmee ik mensen voort kan helpen, al was het maar door een babbeltje met hen te slaan, en de dankbaarheid die ze tonen, ondanks hun frustraties en zorgen: dat geeft me zeer veel voldoening. Dikwijls zijn het ouderen, of alleenstaande moeders of vaders die niets meer vinden op de huurmarkt. De contacten met de huurders leerden me ook dat wij in ons land een enorm opvangnet hebben, met crisisopvang, voedselbedeling, huursubsidies en woonbegeleiding. Dan prijs je je gelukkig dat je hier woont.
- **Grootste uitdaging...** Kandidaat-huurders staan op een wachtlijst en bevinden zich soms in urgente situaties, maar je kunt niet altijd meteen een oplossing bieden. Je moet hen dan positief kunnen benaderen met aandacht en inlevingsvermogen, maar tegelijk ook afstand bewaren, zodat je hun zorgen niet mee naar huis neemt. Dat is wel een grote uitdaging. **PP**

WOON SPECIAL

VLAANDEREN HEEFT VEEL NIEUWE WONINGEN NODIG OM DE **ALGEMENE WONINGKWALITEIT** EN DE ENERGIEZUINIGHEID TE VERBETEREN. VOORAL VOOR MENSEN MET EEN LAAG INKOMEN ZIJN ER **TE WEINIG GOEDE HUURWONINGEN**, OP DAT VLAK KUNNEN NIEUWE VORMEN VAN SOCIAAL VERHUREN SOELAAS BIJEN. ANDERZIJDZ ZULLEN WE IN DE TOEKOMST MET ZIJN ALLEN **COMPACTER EN DICHTER BIJ ELKAAR** MOETEN WONEN ZODAT WE **GENOEG OPEN RUIMTE** VOOR DE TOEKOMST BEHOUDEN.

Ann Messelier uit Kuurne, Simon Lagrange uit Zulte en Lothar Feys uit Izegem zien hoe mensen op zoek zijn naar alternatieve woonformules omwille van betaalbaarheid, gebruiksgemak of om te zorgen voor de andere generaties.

De richting is duidelijk, de weg lang en hobbelig

De betonstop, de open ruimte, klimaatneutraliteit, kleinere woningen, dichtere bebouwing, betaalbare huizen en appartementen. Wonen en ruimtelijke planning worden de komende legislaturen uitdagende en boeiende bevoegdheden bij de lokale overheden.

Ann Messelier, Lothar Feys en **Simon Lagrange** maken een stand van zaken en blikken vooruit.

Voor Lothar Feys kan de bebouwing op specifieke plaatsen dichter en hoger, Simon Lagrange begrijpt dat de Vlaams Bouwmeester ijvert voor inbreiding maar net zoals haar collega's vreest Ann Messelier dat de inwoners daar nog niet klaar voor zijn.

Ann Messelier (CD&V) is schepen van onder meer ruimtelijke planning in Kuurne. Ze zal ook de komende zes jaar deel uitmaken van de bestuursploeg, maar het is nog even afwachten met welke bevoegdheden. Lothar Feys (N-VA) is in Izegem bevoegd voor onder andere wonen. Hij blijft ook de volgende zes jaar schepen, zij het met een ander bevoegdheidspakket waarvan wonen geen deel uitmaakt. Simon Lagrange (Open Zulte) begint straks aan zijn tweede legislatuur als burgemeester van Zulte.

Kuurne zorgde voor een primeur in Vlaanderen door een woonuitbreidingsgebied te bevrozen. Kunt u dat even toelichten, mevrouw Messelier?

Ann Messelier: 'Van onze acht woonuitbreidingsgebieden vallen er vijf binnen het afgebakende stedelijke gebied. Deze vijf zijn al in ontwikkeling. Ze zullen goed zijn voor 1300 nieuwe woningen. Ons bestand telt nu 5500 woningen, dus dat is een grote uitbreiding. De drie andere woonuitbreidingsgebieden liggen in het buitengebied. Het grootste, 17 hectare, hebben we in een ruimtelijk uitvoeringsplan bevroren tot 2040. De bestemming blijft dezelfde, het blijft een woonuitbreidingsgebied, maar zeker tot 2040 wordt het niet aangesneden. De ruimtemonitor van de intercommunale Leiedal toont aan dat er voldoende woningaanbod is in de regio. In Kuurne is het potentiële juridische aanbod zelfs elf keer groter dan de behoefte. Het is vandaag niet nodig extra open ruimte in reservewoongebieden te verkavelen. We willen eerst het binnengebied waar al investeringen gebeurd zijn, volledig ontwikkelen. Bovendien is het gebied dat we nu bevroren hebben niet goed ontsloten. Het sluit enkel aan op

landelijke wegen met open grachten, die niet afgestemd zijn op een woonontwikkeling. Natuurlijk was en is er druk van de projectontwikkelaars die de vroegere landbouwgronden hadden aangekocht om ze op termijn te verkavelen. Zij zien die bevroering liever niet.'

Minder of geen bijkomende open ruimte aansnijden gaat hand in hand met het verdichten in het centrum van de gemeente. Hoe pakt u dat aan?

Simon Lagrange: 'Wij hebben begin dit jaar onze bouwverordening van 2009 aangepast. We hebben geprobeerd om er de visie van de Vlaams Bouwmeester al voor een deel in te integreren. In onze drie deelgemeenten Machelen, Olsene en Zulte hebben we de dorpskern op kaart afgebakend. Daar zijn grotere dichtheden van bebouwing mogelijk. We hebben ook enkele knooppunten van openbaar vervoer geselecteerd, concreet zijn dat de grotere bushaltes op de lijn Kortrijk-Deinze. In een straal van 200 meter rond die haltes kan worden afgeweken van de regels van de verordening en kan bijvoorbeeld dichter worden gebouwd. Dat bekijken we project per project. Als een eigenaar of een projectontwikkelaar door die dichtere bebouwing een meerwaarde realiseert, moet die worden gecompenseerd door bijvoorbeeld in fietsparkeerplaatsen te voorzien. In de nieuwe verordening laten we bepaalde woonvormen toe die vroeger niet konden. Drie vrienden kunnen nu samen een huis huren zonder dat dit als een meergezins- of een kamerwoning wordt beschouwd. Dat niet-verwanten samenwonen is toch een maatschappelijke tendens, zeker nu de woningprijzen hoog zijn. We zullen ook de bouwmeesterscan laten uitvoeren voor onze gemeente. Het team van de Vlaams Bouwmeester zal de gemeente en het gemeentelijke beleid doorlichten. We zullen die studie meenemen in ons toekomstige beleid. De Bouwmeester stelt sommige zaken misschien te scherp maar geeft wel de richting aan waarin het gemeentelijke ruimtelijke beleid moet evolueren.'

Lothar Feys: 'Dichter en hoger bouwen is op sommige plaatsen zeker mogelijk. In Izegem is een nieuw woonproject

STEFAN DEWICKERE

aan het water in de maak, dat wordt een echte landmark in de omgeving. We bekijken of daar acht, negen verdiepingen hoog kan worden gebouwd. Daar is dat geen probleem, want de industriële gebouwen aan de overkant van het water zijn even hoog. Ik sta ook achter inbreiding, maar aan de andere kant heb ik er geen probleem mee dat mensen in het buitengebied op een kavel van 600m² wonen.'

Simon Lagrange: 'Ik begrijp de Bouwmeester, maar het probleem is dat je niet van nul vertrekt. Verdichten in de bestaande dorpskernen is niet vanzelfsprekend. Wij hebben het voordeel dat twee sites van intussen verdwenen textielfabrieken zijn vrijgekomen in het centrum van de gemeente. Een ervan hebben we zelf kunnen aankopen, we willen er met het woon-zorgcentrum bijkomende zorgmogelijkheden voor ouderen creëren. In dergelijke projecten kun je iets gedurfder zijn en meer verdichten.'

Hoe kan een lokale overheid mensen overhalen om kleiner en centraler te gaan wonen?

Ann Messelier: 'Ik vrees dat de inwoners daar nog niet klaar voor zijn. We zullen nochtans niet anders kunnen dan hen overtuigen want de ecologische voetafdruk van wonen in het buitengebied is groot. En de kostprijs voor de gemeente, voor het onderhoud van de wegen bijvoorbeeld, is navenant. Ik denk dat de duurzameontwikkelingsdoelstellingen, die meer en meer de kapstok voor het overheidsbeleid zullen worden, het de gemeenten makkelijker zullen maken om de inwoners te sensibiliseren. Het zou ook helpen als Vlaanderen de gemeenten nog meer autonomie geeft, zodat we gedurfde keuzes kunnen maken waar het kan. Al ben ik geen voorstander van té klein wonen omdat je dan aan de kwaliteit raakt. Belangrijker is dat er klimaatneutraal en op de juiste plaats wordt gebouwd.'

Lothar Feys: 'Als we jonge gezinnen naar het centrum van de gemeente willen lokken, zullen we hun wat moeten bieden: open speelruimte voor de kinderen, deelauto's, elektrische deelfietsen, de nabijheid van functies en publieke diensten.

Op de site van een voormalige drukkerij in het stadscentrum zullen we de academie en de bibliotheek huisvesten. Dat is een potentiële aantrekkingspool voor jonge gezinnen.'

De betaalbaarheid van woningen is een belangrijk aandachtspunt. Welke rol kan een gemeente daarin opnemen?

Lothar Feys: 'Bij ons speelt de regionale huisvestingsdienst Izegem, een OCMW-vereniging waarvan vijf gemeenten deel uitmaken, een belangrijke rol. Een van de pijlers van zijn werking is het premiebeleid. De dienst keert jaarlijks 250.000 euro premies uit om woningen te verbouwen of om de energieprestaties te verbeteren. Een tweede pijler is het sociaal verhuurkantoor, dat meer dan 200 woningen verhuurt.'

Ann Messelier: 'We moeten ook de vraag stellen wat wonen duur maakt. Het gaat niet alleen over de woning zelf, maar ook over de ligging. Wonen in het buitengebied jaagt de kostprijs van verwarming en van verplaatsingen de hoogte in.'

Hoe belangrijk is sociale huisvesting?

Ann Messelier: 'Kuurne heeft een 500-tal sociale huurwoningen. In sommige wijken zijn die totaal verouderd. Er zijn nu twee dossiers in voorbereiding voor vervangingsbouw. Een tweede probleem is het tekort aan sociale woningen voor grote gezinnen.'

Lothar Feys: 'Meer sociale woningen is voor mij geen fetisj. Als je het sociaal objectief haalt, wat in Izegem het geval is, dan is het voor mij prima. Veel belangrijker dan het aantal vind ik de kwaliteit van de sociale woningen. Ik ben ook een groot voorstander van kleinschalige en gespreide sociaalhuisvestingsprojecten. Dat zorgt voor een goede

mix in wijken. Ik vrees wel dat sociale koop in de toekomst onmogelijk wordt zolang de Vlaamse subsidies niet toenemen.'

Simon Lagrange: 'Sociale huisvesting is een van de onderdelen van een beleid voor betaalbaar wonen. De twee huisvestingsmaatschappijen die actief zijn in Zulte hebben een vrij groot patrimonium van koop- en huurwoningen. Er staat nog een relatief groot project op stapel van 46 loten, koop- en huurwoningen en sociale bouwgrond. En wij leggen bij grote verkavelingen van meer dan één hectare een sociale last op: de projectontwikkelaar moet in 15 procent sociale woningen voorzien. Ook het OCMW biedt sociale appartementen en bejaardenwoningen aan in elke deelgemeente. We zijn wel niet bij een sociaal verhuurkantoor aangesloten.'

Lothar Feys: 'In Izegem zijn enkele projectontwikkelaars actief die woningen aankopen en grondig renoveren met SVK-subsidies. Die worden dan gedurende negen jaar verhuurd via het sociale verhuurkantoor, waarna ze vaak op de privémarkt worden verkocht. Dit systeem zorgt voor een kwaliteitsverbetering van het patrimonium.'

Kan een gemeente de prijs van woningen op de privémarkt beïnvloeden?

Ann Messelier: 'Een lokale overheid kan via het sociale verhuurkantoor wel een zekere impact hebben op de huurprijs van een woning. Ik stel echter vast dat het voor eigenaars niet vanzelfsprekend is om met het SVK samen te werken, de eisen die aan een woning worden gesteld zijn hoog.'

Simon Lagrange: 'Al bij al is de impact zeer klein. We volgen leegstand en verkrotting van zeer nabij op, we leggen via verordeningen een aantal standaarden op aan woningen, maar uiteindelijk bepalen vraag en aanbod de prijs.'

Lothar Feys: 'Tot drie jaar geleden hadden we in Izegem een aankooppremie tot 2500 euro voor iedereen die een woning kocht in een afgebakend gebied in het centrum van de stad. Omdat we niet langer geloofden in de impact ervan, hebben we hem afgeschaft. We investeren dat geld nu in renovatie- en verbeteringspremies.'

Veel oudere mensen wonen in te grote, niet aangepaste huizen. Hoe gaat u daarmee om?

Ann Messelier: 'Ook hier speelt betaalbaarheid

natuurlijk een grote rol. Het geldt dat ouderen voor hun oude, grote woning krijgen, volstaat vaak niet om een kleine woning of een appartement in het centrum van de gemeente te verwerven. Zeker mensen met een klein pensioen kunnen dikwijls niet anders dan er blijven wonen.'

Simon Lagrange: 'Ik begrijp dat mensen zo lang mogelijk in hun huis willen blijven wonen, we moeten hen ondersteunen met een goed aanbod van thuiszorg. Als ze echt zorgbehoevend worden, moeten we ervoor zorgen dat er voldoende plaats is in het woon-zorgcentrum. Ik ben niet overtuigd van het nut van assistentiewoningen, er is veel meer behoefte aan huisvesting voor zorgbehoevende bejaarden.'

Lothar Feys: 'Wij hebben een premie voor levenslang wonen. Ouderen kunnen tot 500 euro subsidie krijgen voor het installeren van een traplift in hun huis, voor het wegwerken van drempels. Ik vraag me af of we dat moeten blijven doen. Zou het niet veel beter zijn dat die woning wordt gekocht en gerenoveerd door een jong gezin? Zou het niet beter zijn om andere woonprojecten voor ouderen te ondersteunen dan aanpassingen aan oude woningen te subsidiëren?'

Zulte maakt nieuwe vormen van samenwonen mogelijk. Ziet u de komende jaren nog nieuwe woonvormen ontstaan?

Lothar Feys: 'Omdat zorg zo duur wordt, zullen er zeker andere woonvormen ontstaan waarbij een oudere onderdak vindt in een kleine woning of een wooncontainer in de tuin van een van de kinderen.'

Simon Lagrange: 'Mensen zullen woonvormen zoeken die voor hen betaalbaar zijn. Drie vrienden huren samen een huis, een kleinkind trekt in bij de grootouders en neemt voor een deel de zorg op, een gescheiden man of vrouw woont in een dakappartement van het ouderlijke huis, jonge gezinnen delen een tuin.'

Lothar Feys: 'Jonge tweeverdieners hebben geen zin om het hele weekend in de tuin te werken. Woningen met voldoende privacy en een gemeenschappelijke groene buitenruimte hebben zeker toekomst.'

Ann Messelier: 'Ik geloof daar ook sterk in. Maar bij nieuwe woonvormen duiken ook nieuwe, vaak juridische problemen op. Probeer maar eens een leegstaande hoeve om te turnen in een meergezinswoning. Probeer maar eens een kleine woning te bouwen in de tuin van een van je kinderen. Een voorstel in een RUP om voor ouderen kleine, gelijkvloerse woningen met een gemeenschappelijke tuin te realiseren in het centrum van Kuurne haalde het niet omdat het niet rendabel is voor de projectontwikkelaar. Het is een werk van lange adem en een juridische uitdaging om wonen en ruimtelijke planning een andere richting uit te sturen.' ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

A young child with blonde hair in a bun, wearing a white t-shirt with a blue pattern and khaki pants, is captured mid-air, jumping over a puddle in a playground. The child's arms are outstretched, and they are looking down at the puddle. The background shows a playground with a yellow slide and a green metal structure. The ground is a mix of concrete and reddish-brown safety matting.

Het lokale welzijn is uw missie

U daarin steunen de onze.

Het welzijn van uw inwoners is uw absolute prioriteit. Uw **Relationship Manager** heeft dit goed begrepen en stelt financiële oplossingen voor die u helpen uw missie waar te maken en uw leven vergemakkelijken.

ing.be/socialprofit

ING

Betaalbaar huren, brandend actueel

Betaalbaar en goed huren staat zowel in Vlaanderen als lokaal hoog op de politieke agenda. Vlaanderen wil de krachten bundelen om samen met de lokale besturen goede voorbeelden te verzamelen, drempels in kaart te brengen en oplossingen te zoeken.

De resultaten van het Groot Woononderzoek (2013) logen er niet om. Bijna de helft van alle private huurders besteedt meer dan een derde van zijn inkomen aan huur, en in de centrumsteden zijn dat er zelfs bijna zes op de tien. Vooral alleenstaanden, eenoudergezinnen en huurders met een laag inkomen hebben problemen om zoveel huur te betalen. Maar ook huurders met een gemiddeld inkomen kampen almaar meer met betaalbaarheidsproblemen. In zeven op de tien gemeenten is het moeilijk om een goede betaalbare woning te huren. Toch zien we de laatste jaren een groei van het sociale woonaanbod.

Niet enkel probleem van laagste inkomens

Ook steeds meer huurders met een gemiddeld inkomen vinden het moeilijk betaalbare huurwoningen te vinden. Ze komen niet in aanmerking voor een sociale woning, maar verdienen te weinig om een eigen huis aan te schaffen. Het aanbod op de private huurmarkt is beperkt en zit bovendien versplinterd bij veel particuliere verhuurders, wat een professioneel beheer niet in de hand werkt.

Nochtans hebben we baat bij een gezonde huurmarkt. Ze biedt veel troeven. Huren biedt flexibiliteit. De woningmarkt en arbeidsmarkt hebben deze flexibiliteit nodig. Voor steeds

meer mensen is huren interessanter dan kopen. In plaats van zich blauw te betalen aan een eigen woning in de rand van de stad, waardoor ze elke dag moeten pendelen, gaan mensen in het stadscentrum wonen waar ze overal met de fiets geraken. Is er iets kapot? Dan bellen ze de huisbaas. Komen er onprettige mensen naast hen wonen? Dan verhuizen ze. En willen ze morgen op wereldreis, scheiden of gaan samenwonen met een nieuwe liefde? Voor hun woonsituatie hoeven ze het niet te laten.

Denken op lange termijn

Ook voor lokale besturen kan huurprojecten realiseren interessanter zijn dan de klassieke koopprojecten. Zo zijn de

Naar analogie met sociale verhuurkantoren experimenteren de steden Gent, Kortrijk en Knokke met stedelijke verhuurkantoren. Ze nemen een intermediaire rol op de private huurmarkt op, maar ze richten zich op een iets hoger marktsegment.

Fierensblokken in Antwerpen opgenomen in de Inventaris van Bouwkundig Erfgoed, ze worden nu door AG Vespa gerenoveerd tot huurwoningen in plaats van koopwoningen. Volgens Ilse

Peleman van AG Vespa een regelrechte zegen: 'We gaan zo versnippering van eigendommen tegen en maken efficiënt beheer en onderhoud mogelijk.'

Nicolas Bearelle van Re-Vive, een private ontwikkelaar die investeert in de duurzame transformatie van oude industriële sites, spreekt over de meerwaarde van huurpatrimonium

Vlaams Woninghuurdecreet

Het Vlaams Woninghuurdecreet treedt op 1 januari 2019 in werking, het vervangt de Woninghuurwet. Het bevat nieuwigheden betreffende medehuur en studentenhuur. De nieuwe regels gelden voor alle huurcontracten die na 1 januari 2010 worden afgesloten.

www.woninghuur.vlaanderen

Voor lokale besturen kan het interessanter zijn om huurprojecten te realiseren dan de klassieke koopprojecten.

LAWLAERTS

bij reconversieprojecten. Een eigenaar-ontwikkelaar kan extra inspanningen leveren, bijvoorbeeld bij de inrichting van publiek domein. Dit rendeert echter pas na verloop van tijd, als de wijk opleeft. Een ontwikkelaar die verkoopt, loopt hierdoor een deel van de winst mis. Een gebouw in eigendom houden voor verhuur kan een manier zijn om die meerwaarde op langere termijn te capteren.

Toch blijft ondanks deze voordelen een betaalbaar en goed huuraanbod uit. Daarom werd het een van de werven van de transitiegroep Slim Wonen en Leven (zie kadertekst). Tijdens een consultatieronde met financiële instellingen, steden, autonome gemeentebesturen, intercommunales en de Vlaams Bouwmeester bleek nog maar eens dat iedereen het erover eens is dat er meer

betaalbare huurwoningen van goede kwaliteit nodig zijn, maar dat het aanbod er maar niet komt. Al zijn er experimenten om tot oplossingen te komen.

Vlaams beleid voor private huurmarkt

Op 15 juli 2016 keurde de Vlaamse regering de conceptnota private huur goed. Daarin werd een reeks maatregelen aangekondigd voor een betere werking van de private huurmarkt. Enkele maatregelen kregen ondertussen invulling. Zo keurde het Vlaams parlement op 24 oktober jongstleden het Vlaamse woninghuurdecreet goed en bereidt de Vlaamse regering een uitbreiding voor van de huursubsidies en huurpremies. Ook met SVK Pro wenst de Vlaamse regering een stimulans te geven aan de huurmarkt (zie pagina 32).

Stedelijke verhuurkantoren

Naar analogie met sociale verhuurkantoren experimenteren Gent, Kortrijk en Knokke met stedelijke verhuurkantoren. Ze nemen – net als de sociale verhuurkantoren – een intermediaire rol op de private huurmarkt op, maar ze richten zich op een iets hoger marktsegment.

In Kortrijk bijvoorbeeld zet Kortrijk Huurt naast het sociale verhuurkantoor ook een marktverhuurkantoor op. Dit is een partnerschap tussen AGB Stadsontwikkelingsbedrijf Kortrijk en het sociale verhuurkantoor, waarbij het marktverhuurkantoor een aanbod biedt aan wie niet in aanmerking komt voor een sociale huurwoning. ‘Op die manier wil Kortrijk Huurt de huurmarkt aanzwengelen en versterken,’ zegt Ben Mertens van het Stadsontwikkelingsbedrijf Kortrijk. ‘Het sociale verhuurkantoor is een structurele partner van het marktverhuurkantoor, zodat er geen concurrentie ontstaat en beide initiatieven elkaar aanvullen. Tegelijk wordt zo de expertise van het sociale verhuurkantoor op het gebied van woningbeheer ingebracht in het marktverhuurkantoor. Bij een verhuur via Kortrijk Huurt krijgt de eigenaar de garantie dat de huurprijs stipt betaald wordt en de woning als een goede huisvader beheerd wordt.’

Lokaal grondbeleid en eigen huurpatrimonium

Actief grondbeleid gaat een stap verder en voorkomt dat projecten voor huurwoningen achter het net vissen

Duurzame buurt

Het toekomstbeeld van Slim Wonen en Leven is een duurzame buurt waar iedereen kan en wil wonen en leven. Om het concreet te maken werkt de Vlaamse overheid met werven of tijdelijke thematische samenwerkingsverbanden die innoverende projecten bedenken en experimenteren. Concrete resultaten die we mogen verwachten, variëren van voorstellen voor nieuw beleid, aangepaste regelgeving en innovatieve producten en diensten. Dit transitieproject wordt begeleid door een strategische denkgroep van de Vlaamse overheidsagentschappen en de maatschappelijke vijfhoek (bedrijven, overheden, kennisinstellingen, financiële instellingen, burgers en verenigingen).

Coöperatief wonen

We willen de scope niet beperken tot de klassieke huur, maar ook kijken naar nieuwe concepten. Wooncoöperaties naar Duits of Zwitsers model bieden een tussenweg tussen huur en koop en verenigen de voordelen van beide. Ze beheren hun gebouwen collectief en dragen daardoor

bij aan de ontzorging van bewoner en investeerder. Omdat bewoners binnen het patrimonium van hun coöperatie kunnen verhuizen, krijgen ze een geschikte woning voor elke levensfase. Wooncoop is een van de eerste

zélft ontwikkelen in de schoot van professionele burgercoöperaties. Mensen die krap bij kas zitten, hebben dikwijls niet de tijd en energie om zelf initiatief te nemen. Samen, in een burgercoöperatie wordt het wel haalbaar,' weet Karel Lootens van wooncoop.

Kennisuitwisseling

Zowel steden als lokale koplopers stampen concrete initiatieven uit de grond, maar stoten op terugkerende problemen. Volgens Ilse Peleman van AG Vespa zou kennisdeling een hoop tijd en energie uitsparen. Daarom worden deze lokale besturen en koplopers in de volgende fase samengebracht om bestaande praktijken te bundelen, gedeelde obstakels te inventariseren en oplossingen te zoeken. Als het wegwerken van obstakels beleidsinitiatief vergt, dan zal dit worden meegegeven aan de onderhandelaars voor het komende regeerakkoord. Met dit initiatief wil de transitieprioriteit 'Slim Wonen en Leven' een kennisnetwerk uitbouwen en tegen het voorjaar van 2019 een inspiratieboek opmaken. Het uiteindelijke doel is beleidsaanbevelingen te formuleren, kennis te delen en succesvolle initiatieven op te schalen. ■

BENEDIKT VAN DAMME IS AFDELINGSHOOFD WOONBELEID BIJ HET AGENTSCHAP WONEN-VLAANDEREN

Wie wil deelnemen aan het kennisnetwerk, kan zich melden bij david.vanvooren@vlaanderen.be.

bij de grondverwerving. Stadsontwikkelingsbedrijven zijn hiervoor goed geplaatst, ze zijn met verschillende experimenten bezig. AG Vespa en AG stadsontwikkeling Leuven bouwen zelf een patrimonium aan huurwo-

Wooncoöperaties naar Duits of Zwitsers model bieden een tussenweg tussen huur en koop en verenigen de voordelen van beide. Ze beheren hun gebouwen collectief en dragen daardoor bij aan de ontzorging van bewoner en investeerder.

ningen op. Andere, zoals het SOGent, doen dat niet, maar ze geven grond in erfpacht, zoals voor het CLT-project op Meulestede, of ze leggen voorwaarden op voor de realisatie van de projecten.

wooncoöperaties in Vlaanderen. Ze richt zich tot de groep mensen die te veel verdient om een sociale woning te huren, maar onvoldoende om een woning te verwerven. 'Haal de dure tussenschakels eruit en laat burgers

Wonen in de toekomst, zijn we er klaar voor?

Antwerpen 't Groen Kwartier RES Award 2018

Vilvoorde 4 Fontein

Compact wonen, kangoeroe wonen, collectief wonen, micro wonen. Wonen in de 21ste eeuw zal nooit meer zoals vroeger zijn, nieuwe trends tekenen zich af. De huidige tijdgeest vraagt ons bovendien zorgvuldig en duurzaam om te gaan met de beschikbare ruimte. Daarbij verandert de samenleving. Jongeren van nu wonen anders dan hun ouders en grootouders. En ouderen van nu staan open voor nieuwe woonvormen.

In de boeiende lezing **Wootrends in Europa: zijn we klaar voor de toekomst?** licht Trui Tydgat, project developer bij Matexi, deze trends toe. De vraag die u vast interesseert: hoe ga je als lokaal bestuur om met deze veranderingen?

Mis deze lezing niet tijdens de Woondag op 6 december.
Meer informatie over deze lezing vindt u op matexi.be/woontrends.

Welkom
in de
buurt.

De provincie Antwerpen ondersteunde in 2014 enkele kleinschalige en vernieuwende projecten voor woonbegeleiding. Er werd niet per se gemikt op méér, maar wel op beter aangepaste en meer diverse vormen van woonbegeleiding. De belangrijkste knelpunten en kansen werden gedetecteerd, en er zijn projecten opgezet. Beleidsaanbevelingen aan verschillende overheden en aan al wie met wonen bezig is, zijn er het resultaat van.

Woonrecht versus woonklaar

Vernieuwende initiatieven voor woonbegeleiding

Ondanks de ‘reguliere’ woonbegeleiding door OCMW’s, socialehuisvestingsmaatschappijen, sociale verhuurkantoren en CAW’s worden nog altijd veel mensen uit hun huis gezet. Dikwijls is het niet alleen de moeilijke financiële situatie van de huurders die de doorslag geeft, maar evengoed hun gebrek aan woonvaardigheden. En soms is het gewoon een verhaal van niet genoeg woonbegeleiding. Maar de middelen zijn schaars. Hoe intensiever de (woon)begeleiding, des te beter de resultaten. Maar dit is wel een onbetaalbaar straatje zonder einde. Daarom verandert de vraag: hoe kunnen we dezelfde beperkte middelen voor woonbegeleiding efficiënter inzetten om tot een beter resultaat te komen?

In 2014 deed de Provincie Antwerpen een projectoproep voor vernieuwende projecten woonbegeleiding. Met het lerend netwerk vernieuwende projecten woonbegeleiding wilde ze impulsprojecten selecteren en ondersteunen met als adagium: woonbegeleiding anders organiseren kan leiden tot betere resultaten.

Nieuwe accenten

In twee projecten speelde de woonbegeleiding beter in op de behoeften van mensen met psychische kwetsbaarheid. Een projectpromotor ontwikkelde hiervoor een syllabus over de omgang met dergelijke huurders. Een deskundige gaf vorming op maat voor

woonbegeleiders van zowel OCMW’s als socialehuisvestingsmaatschappijen. De huurders met psychosociale kwetsbaarheid kregen aangepaste begeleiding.

Andere initiatieven spitsten zich toe op preventieve woonbegeleiding op ‘een niet vanzelfsprekende’ plaats en tijd, bijvoorbeeld al vanaf het moment van inschrijving van een kandidaat-huurder bij een sociaal verhuurkantoor. Maar dit was nóg intensiever en moeilijker dan verwacht. Een OCMW uit een andere gemeente bood woonbegeleiding aan huurders bij noodhuisvesting in de eigen transitwoningen om zo een vlottere doorstroming van de bewoners naar de reguliere woonmarkt te stimuleren.

leiding van vrijwilligers opgezet dat nu als blauwdruk elders kan worden gebruikt.

Nog een ander project experimenteerde met collectieve woonbegeleiding van een groep jongeren en jongvolwassenen tijdens een ‘woonstage’: wekelijkse sessies op allerlei woon-ondersteunende domeinen, bijvoorbeeld op juridisch of sociaal vlak.

Een andere praktijk die zeer zinvol bleek, waren multidisciplinaire netwerktafels en/of cliëntoverleg als methode om (ex-)woonwagenbewoners de weg naar de reguliere woonmarkt te doen vinden. Een laatste experiment bood begeleiding bij het zoekproces naar een woonst voor erkende vluchtelingen.

De resultaten van de projecten leren ons dat creatief omgaan met woonbegeleiding loont, net om de beperkte middelen efficiënter in te zetten.

Weer een andere initiatiefnemer experimenteerde met het opsplitsen van de taken over professionele hulpverleners en vrijwilligers, waarbij dezen onder de naam ‘wooncoach’ een andere, meer ‘sociale’ functie en een algemeen ondersteunend takenpakket kregen dan de professionele hulpverlener. In dit initiatief werd een systeem voor werving, selectie, vorming en bege-

Creatieve lessen

Woonbegeleiding zal – kwantitatief – nooit genoeg zijn. De resultaten van deze projecten leren ons dat creatief omgaan met woonbegeleiding loont, net om de beperkte middelen efficiënter in te zetten. Met deze kleinschalige projecten kwamen we daarom op geregelde basis in een lerend netwerk samen om ervaringen uit te wisselen

Efficiënte woonbegeleiding doet op lange termijn kosten besparen omdat er minder mensen uit hun huis worden gezet.

en van elkaar te leren. Dit leidde vorig jaar ook tot een themamiddag 'Woonrecht versus Woonklaar', waar deze projecten onder brede belangstelling aan een ruim professioneel publiek werden voorgesteld. De initiatiefnemers maakten van de gelegenheid gebruik om hun visie aan te scherpen, conclusies te trekken en vanuit dit plenum van een 200-tal professionals uit de sectoren Wonen en Welzijn vijftien beleidsaanbevelingen te doen, aan overheden, beleidsmakers en al wie met wonen in het bredere middenveld bezig is.

Beleidsaanbevelingen van generiek tot praktisch

Om te beginnen vraagt het lerend netwerk aan alle overheden: blijf investeren in meer én diversere woonbegeleiding, zowel kwantitatief (meer personeel) als kwalitatief (nieuwe accenten). Méér en meer diverse, aangepaste en dus efficiëntere woonbegeleiding doet op lange termijn kosten besparen door verminderde uithuiszettingen.

Ga uit van Housing First (gegarandeerde huisvesting) als basisprincipe, maar koppel er uitdrukkelijk een begeleidingstraject aan. Berekeningen van economen leren dat Housing First de maatschappij minder kost dan het hele zorgtraject door opvang en instellingen dat de cliënt anders zou afleggen. Omdat op lokaal niveau soms geen overleg bestaat tussen al wie met huis-

vesting bezig is, wil het netwerk de krachten bundelen van al wie woon- of huurbegeleiding aanbiedt, rekening houdend met hun eigenheid en speci-

fieke inbreng. Samenwerking en overleg zijn belangrijk, net als uitgaan van het perspectief van de cliënt.

Daarnaast vraagt het netwerk intersectoraal in interdisciplinaire teams te werken met daarin een groeiende rol voor de geestelijke gezondheidszorg. Lokaal kan er samengewerkt worden met de instellingen die zogenaamde 'instellingverlaters' leveren, zoals de penitentiaire instellingen, de Bijzondere Jeugdzorg of de Geestelijke Gezondheidszorg.

Het netwerk stelt voor cliënt/casusoverleg, netwerktafels of trajectbegeleiding op het niveau van de cliënt te organiseren en te investeren in een goed sociaal netwerk voor de cliënt.

Naast deze eerder generieke aanbevelingen heeft het netwerk ook concrete en praktische voorstellen om op het niveau van de zorgregio een dispatchingsysteem te organiseren van OCMW-transitwoningen om niet-noodzakelijke leegstand in deze

woningen te bestrijden. Al is het aan te bevelen het tijdelijke verblijf in zo'n woning te koppelen aan een breder en ruimer zorgtraject.

Het netwerk vraagt investeringen in de opleiding en begeleiding van vrijwilligers om bij langere trajecten complementair samen te werken met professionele woonbegeleiders, maar ook in een meer informele relatie met een vrijwilliger (buddy) die een soort vertrouwenspersoon wordt en meewerkt aan de opbouw van een vaak nog onbestaand, broodnodig sociaal netwerk rond de cliënt. Ook de capaciteit van de sociale verhuurkantoren kan sterker

Berekeningen van economen leren dat Housing First de maatschappij minder kost dan het hele zorgtraject door opvang en instellingen dat de cliënt anders zou afleggen.

worden, vooral aan de zijde van de inhuurders en qua woonbegeleiding. De lokale overheid kan hun de mogelijkheid geven zelf woningen te renoveren en 'woonklaar' te maken.

Woonbegeleiding lijkt niet alleen duur, het is ook duur. Maar niet zo duur als de maatschappelijke extra kosten van de gevolgen van geen of gebrekkige woonbegeleiding. Laat deze micro-experimenten dus een pleidooi zijn voor de noodzaak van goed georganiseerde en vooral gediversifieerde en aangepaste woonbegeleiding. ■

JOS BORTELIS IS DIRECTEUR BEGELEIDING CAW DE KEMPEN EN JORIS BOSSAERTS IS ADVISEUR WONEN PROVINCIEBESTUUR ANTWERPEN. ZE SCHREVEN DEZE TEKST NAMENS HET LEREND NETWERK VERNIEUWENDE PROJECTEN WOONBEGELEIDING VAN DE PROVINCIE ANTWERPEN

www.provincieantwerpen.be, zoek op publicaties wonen voor de deelnemersmap, de resultaten van de projecten en de volledige beleidsaanbevelingen.

DANIEL GEERAERTS

OCMW-barometer staat op **betaalbaar en goed wonen**

Sinds 2009 documenteert de OCMW-barometer jaarlijks de brede hulp- en dienstverlening die de OCMW's in Vlaanderen aanbieden. Vooral vraagt de OCMW-barometer gegevens op die elders niet beschikbaar zijn. 232 OCMW's vulden hem deze keer in. Daarmee levert dit VVSG-instrument uiteraard veel nuttige informatie op. In de OCMW-barometer springen, jaar na jaar, de grote inspanningen voor degelijk woonbeleid in het oog, ook in 2017.

De OCMW's worden dagelijks met de vraag naar betaalbaar en behoorlijk wonen geconfronteerd. In een recent onderzoek, uitgevoerd in 2017, gaf maar liefst 40% van de burgemeesters en OCMW-voorzitters in Vlaanderen meer gezonde en betaalbare woningen als belangrijkste maatschappelijke uitdaging aan. De OCMW-barometer staat daarom op inspanningen voor goed woonbeleid.

Uithuiszettingen

Het aantal meldingen van vordering tot uithuiszetting wordt voor 2017 op 11.557 geschat. Dat wijkt weinig af van het aantal van de jaren ervoor. Voor 2016, 2015 en 2014 bedroeg de schatting ongeveer 12.000. Omgerekend betekent dit ongeveer 222 vorderingen per week of 32 per dag! We merken dus een heel lichte daling, maar in vergelijking met tien jaar geleden is dit een verdubbeling.

Personen of gezinnen met aanzienlijke huurachterstand kunnen door hun verhuurder bij de vrederechter worden gedagvaard. Een maand na de betekening kan dan de uithuiszetting plaatsvinden. De griffier of de deurwaarder, afhankelijk van de procedure, is verplicht het OCMW preventief op de hoogte te brengen, wanneer een dergelijke procedure wordt ingeleid, tenzij de betrokken huurder zelf daar uit-

drukkelijk bezwaar tegen maakt. In de praktijk verneemt het OCMW die uithuiszetting pas als de vrederechter al is ingeschakeld, en dat is jammer. Dan blijkt de relatie tussen huurder en verhuurder immers meestal al zo verzuurd dat de uithuiszetting bijna niet meer te vermijden is. Het OCMW kan dan nog wel hulp bieden op andere vlakken: mee naar een woning zoeken, tijdelijk onderdak of een noodwoning aanbieden of financiële steun geven.

Tijdelijke woningen

Doorgangswoningen staan ter beschikking voor nood- of crisisopvang voor cliënten die met plotse huisvestingsproblemen kampen. De duurtijd is tijdelijk en hangt af van de situatie van de cliënt of het gezin. Hij kan kort zijn, maar ook enkele maanden of zelfs meer bedragen. Bijna 80% van de OCMW's beschikt over doorgangswoningen. In totaal zouden de OCMW's ruim 1200 doorgangswoningen aanbieden. Het aantal doorgangs- of transitwoningen is mettertijd almaar toegenomen. Dat ze goed aangewend worden, staat buiten kijf. Meer dan 1700 gezinnen verbleven een korte of langere tijd in een doorgangswoning. Over het algemeen worden alleenstaanden in een doorgangswoning gehuisvest, maar ook gezinnen met kinderen behoren tot de doelgroep. Een

twintigtal OCMW's voorzag tijdens de wintermaanden in extra opvangmogelijkheden, waarvoor in iets meer dan de helft van de gevallen samengewerkt wordt met andere organisaties. De andere OCMW's zetten tijdelijk extra eigen patrimonium in.

Een beperkt aantal OCMW's verhuurt woningen volgens het kaderbesluit sociale huur. Meer OCMW's, ongeveer 50%, verhuren wel woningen aan een sociaal tarief aan kwetsbare mensen, meestal hanteren ze daarvoor een eigen reglement. Die vorm van verhuring is soms tijdelijk, maar soms ook permanent. De mate van hulpbehoefte van cliënt of gezin geeft daarbij de doorslag. De meest voorkomende doelgroep voor deze verhuring zijn logischerwijze personen of gezinnen in kansarmoede. Daar komen dan nog de senioren bij. Maar ook dak- en thuislozen, alleenstaanden met kinderen en personen met een beperking krijgen zulke woonhulp. Het doorslaggevende criterium bij al deze doelgroepen is de potentiële kwetsbaarheid op de huisvestingsmarkt.

Referentieadressen

Een referentieadres is een juridische fictie die het mogelijk maakt iemand die geen vaste verblijfplaats heeft, administratief te verankeren. Het kan als officieel adres voor daklozen, woonwa-

genbewoners en personen zonder vaste woonplaats gelden. Post en administratieve documenten van die persoon of dat gezin worden op dat adres toegestuurd. Het referentieadres maakt het mogelijk uitkeringen te ontvangen die een officiële woonplaats als voorwaarde stellen (kinderbijslag, werkloosheidsvergoeding...). Buiten natuurlijke personen kunnen ook OCMW's een referentieadres toekennen. 91% van de OCMW's kende in 2017 minstens één referentieadres toe.

Dat wonen voor hulpbehoevenden geen sinecure is, blijkt onder meer uit de evolutie van het aantal gezinnen aan wie het OCMW een referentieadres toekent. Dit aantal stijgt van 2735 in 2014 naar 5124 in 2018. Wel is het zo dat sinds een tweetal jaar ook gedetineerden een referentieadres bij het OCMW kunnen hebben. De stijging kan ook hierdoor deels te verklaren zijn.

Huurwaarborgen

Veel OCMW-cliënten moeten rondkomen met een leefloon, een vervangingsinkomen of een aanvullend inkomen. Niet alle personen of gezinnen die een geschikte huurwoning vinden, zijn in de mogelijkheid om de huurwaarborg hiervan te betalen. Meestal biedt het OCMW hulp door de huurwaarborg aan de verhuurder te vereffenen of zich hiervoor schriftelijk borg te stellen. OCMW's zijn hierin trouwens erg bedrijvig. Het totale aantal huurwaarborgen dat ze in 2017 uitbetaalden, wordt geschat op 8766. Dit betekent een fikse toename in vergelijking met voorgaande jaren (2015: 7377; 2016: 8138). Met schriftelijke huurwaarborgen, waarbij geen effectieve uitbetaling gebeurt, werken ze minder. Het totale aantal daarvan wordt voor 2017 geschat op 4318. In totaal hebben de OCMW's dus ruim 13.000 gezinnen voortgeholpen door ze een huurwaarborg te verlenen.

OCMW's beseffen duidelijk hoe belangrijk het is dat iedereen een dak boven het hoofd heeft. Maar dat niet alleen, zij bekijken hun cliënten als geheel. Over het algemeen is er een verwevenheid aan problemen: financieel, administratief en relationeel. Afhankelijk hiervan biedt de sociale dienst van het OCMW dan de meest gepaste vorm van hulpverlening aan. Cijfers zeggen veel, maar niet alles. Het is zeker geen evidentie om alle inspanningen die OCMW's dagelijks leveren, voldoende in beeld te brengen. Denken we maar aan gerichte doorverwijzingen, uitputting van rechten, financiële hulpverlening, administratieve en relationele ondersteuning. Maar ook budget- en/of schuldhulpverlening kan dienen om een verworven woning te behouden. ■

HANS LEDEGEN IS VVSG-STAFMEDEWERKER DATA

PURO[®]
Fairtrade Coffee
saving the rainforest

Wij geloven in eerlijke lonen voor de boeren die onze koffie telen.
Puro zet zich ook in voor de bescherming van de regenwouden. Voor elk kopje koffie dat u drinkt, staan wij een financiële bijdrage af aan de natuurbeschermingsorganisatie World Land Trust om bedreigde stukken tropisch regenwoud in Zuid-Amerika duurzaam te beschermen.

www.purocoffee.com - 0800/44 0 88

Housing First voor **chronisch daklozen**

Omdat er almaar meer structureel thuislozen in Roeselare en omstreken zijn, heeft het Welzijnshuis Roeselare begin 2018 weloverwogen beslist deze mensen eerst en vooral onderdak te bezorgen, de rest van de hulpverlening volgt dan later.

Het Welzijnshuis Roeselare organiseert al enkele jaren nachtopvang en verleent doorgangswoningen aan al wie tijdelijk geen huis heeft. Omdat de vraag naar nachtopvang en doorgangswoningen blijft stijgen, is het Welzijnshuis op zoek gegaan naar zeer specifieke hulpverlening. Daarnaast is het CAW Centraal-West-Vlaanderen de trekker voor een regiostrategie in de bestrijding van dak- en thuisloosheid. Een van hun regionale speerpunten is met Housing First beginnen, zoals in het Vlaams Actieplan staat.

Het Welzijnshuis en het CAW hebben daarom de handen in elkaar geslagen voor een gemeenschappelijk kader *De weg naar huisvesting in Roeselare en Regio Midden-West-Vlaanderen*. Samen willen ze de Housing First-methodologie zo puur mogelijk toepassen in hun werking en zich houden aan de principes met betrekking tot de doelgroep, de huisvesting en de begeleiding die geboden wordt aan de mensen die in traject gaan. Deze mensen, de doelgroep, zijn dus de chronisch thuislozen met de minste kans op huisvesting. Deze langdurig thuislozen leven effectief op straat en maken gebruik van de nachtopvang. De begeleiding bestaat uit wooncoaching op maat, volgens de behoeften en het tempo van de gasten zonder voorafgaande voorwaarden, en volledig losgekoppeld van de huisvesting.

Woningen vinden

Regionaal zoekt Housing First private huisvesting. Hiervoor schuimen ze samen met de gasten de private markt af om voor hen een passende woning te vinden met een grote vorm van woonzekerheid, het moet een volledig zelfstandige woning zijn met een huurcontract tussen de gast en de verhuurder. Daarnaast werkt Housing First met het sociale verhuurkantoor, bij hun inschrijving krijgen de cliënten de hoogste prioriteit, want ze hebben een laag inkomen en moeten hoogdringend een woonst vinden.

In Roeselare verkrijgt Housing First een versnelde toewijzing van een sociale woning ten behoeve van daklozen (art 24, §2 van het Kaderbesluit Sociale Huur). In het kader van het nieuwe Samenwerkingsprotocol Wonen-Welzijn is socialehuisvestingsmaatschappij De

een sociale woning versneld toe te wijzen. Na een positieve evaluatie kan dit uitgebreid worden, zowel qua aantal als qua regio.

Een van de redenen om in Roeselare met deze methode te starten is de hoge bezetting van langdurig thuislozen in zowel de nachtopvang als de doorgangswoningen. Wie inzet op tijdelijke woonvormen, zonder structurele en langdurige zorg, op hun maat, tempo en vraag, biedt niet de meest passende hulpverleningsvorm. Housing First heeft zijn effectiviteit al op internationaal en nationaal vlak bewezen, de lokale werkingen en positieve resultaten in Vlaanderen bevestigen dit alleen maar. Daarom wil Roeselare tegen eind 2020 het contingent doorgangswoningen afbouwen ten voordele van het aantal trajecten Housing First. Het is de bedoeling dat de eigenaars van de

Wie inzet op tijdelijke woonvormen, zonder structurele en langdurige zorg, op maat, tempo en vraag van de langdurig thuislozen, biedt niet de meest passende hulpverleningsvorm.

Mandel bereid in het eerste jaar van de werking, bij wijze van experiment, boven op de 5% die volledig is opgenomen door Proefwonen, het engagement op zich te nemen om aan twee cliënten in een traject Housing First

doorgangswoningen rechtstreeks aan de cliënten zullen verhuren in plaats van aan het Welzijnshuis, al mogen de verhuurders de wooncoaches als contactpersoon beschouwen wat de huurdersverplichtingen betreft.

De doelgroep van Housing First bestaat uit mensen die al lang geen dak boven het hoofd hebben gehad en zelf niet weten hoe ze aan hun huisvesting kunnen beginnen.

DANIEL GEERAERTS

Multidisciplinair werken

Multidisciplinair werken is een onderdeel van de methodologie van Housing First. Daarom werken het Welzijnshuis en het CAW samen met het Medisch Sociaal Opvangcentrum en de psychi-

atrische thuiszorg. Deze organisaties brengen hun deskundigheid in en nemen het engagement op om op vraag van de cliënt buiten de lijntjes te kleuren en zo nodig hun eigen aanbod aan te passen. Om de twee weken is er een gezamenlijke vergadering om de lopende trajecten te bespreken, om over de nieuwe aanmeldingen te beslissen en eventueel een wooncoach toe te wijzen. Op deze manier wordt de wooncoach ook voldoende ondersteund door andere deskundigen, delen ze de zorg en verantwoordelijkheid

voor de gasten en kunnen ze de nodige continuïteit bieden. Ook al werd de effectiviteit van Housing First al uitvoerig gemeten, toch wil Roeselare dit ook lokaal bewijzen met cijfers en verhalen. Die cijfers bestaan uit de feitelijke gegevens zoals het naleven van de huurdersverplichtingen en het behoud van de woning. Om verhalen te kunnen vertellen brengen ze de verschillende levensdomeinen op een structurele wijze in kaart en laten ze de cliënten benoemen hoe goed ze zich voelen op al die levensdomeinen. Zo komt de persoonlijke evolutie in beeld, met daarbij het verhaal van de gasten en wat het geloof in hun kunnen, hun recht op een woning en hun gelijkwaardigheid kan opleveren. ■

NATHALIE MAERTENS IS HOOFDMAATSCHAPPELIJK WERKER IN HET WELZIJNSHUIS VAN ROESELARE

IS DEZE ADVERTENTIE WEL LEGAAL?

U staat er misschien niet bij stil, maar deze advertentie is onderhevig aan een pak wetgeving. Beeldmerken, auteursrecht, plaatsing, financiën... Meer dan u op het eerste gezicht zou vermoeden. Dat geldt eigenlijk voor de wet in het algemeen. Alles hangt met elkaar samen, zeker bij steden en gemeenten. Dus kunt u maar beter samenwerken met een partner die alle kennis in één huis heeft. Zelfs als het gaat om een advertentie.

Specifiek voor overheden: ruimtelijke ordening - overheidsopdrachten en pps personeelsbeleid - overheidsaansprakelijkheid - administratief recht - grondgebiedsaken - milieu
Mechelsesteenweg 27 - 2018 Antwerpen - T +32 3 232 50 60 - E info@gsj.be - www.gsj.be

G.S.J.
ADVOCATEN

Zonder dak of huis op het platteland

Bij dak- en thuisloosheid denken we aan de stad, ook het beleid en het onderzoek leggen hierop de nadruk. Toch is een op de dertien OCMW-cliënten in landelijke gemeenten dak- of thuisloos. Zo blijkt uit een studie die deel uitmaakt van MEHOBEL (Measuring Homelessness in Belgium).

In de studie van MEHOBEL gingen de onderzoekers naar de OCMW's van Diest, Scherpenheuvel-Zichem, Bekkevoort, Glabbeek en Tienen, gemeenten met een eerder beperkt aanbod van hulp- en dienstverlening voor dak- en thuislozen. Op een afgesproken dag bekeken de onderzoekers samen met de maatschappelijk werkers alle actieve cliëntdossiers en schaalden ze de huisvestings situatie in volgens ETHOS Light (zie kader). Op voorhand gaven de maatschappelijk werkers aan dat ze weinig of niet geconfronteerd werden met dak- en thuisloosheid. Voor de cliënten van wie de huisvestings situatie overeenkwam met een ETHOS Light-categorie, registreerden de onderzoekers enkele bijkomende variabelen. In totaal namen 27 sociaal werkers deel, goed voor 953 actieve cliëntdossiers.

Om een beter zicht te krijgen op dak- en thuisloosheid in die meer landelijke gemeenten gingen de onderzoekers ook langs bij enkele relevante Diestse welzijnsorganisaties en interviewden ze enkele personen die verborgen dakloos zijn of dit recent waren.

1/13 OCMW-cliënten dak- of thuisloos

74 personen van de 953 actieve cliënten zijn in deze regio dak- of thuisloos. Dit staat gelijk met één dak- of thuisloze per dertien OCMW-cliënten. Bovendien dreigen nog eens dertien personen uit huis gezet te worden. De zes OCMW-cliënten die buiten

slapen, doen dit in de straten van Tienen, waar geen specifiek aanbod is voor dak- en thuislozen. Van de negen personen in opvang voor thuislozen verbleven er zes tijdelijk in een doorgangswoning. De overige drie verbleven in CAW-opvangcentra in nabijgelegen steden. De tweede meest voorkomende ETHOS Light-categorie is die van de instellingverlaters. In dertien gevallen zijn dit mensen die op het punt staan een psychiatrische instelling te verlaten. Zij kunnen nergens naartoe. Vijf personen wonen in een niet-conventionele woning. De meest voorkomende ETHOS Light-categorie zijn de 38 personen die bij gebrek aan een woonoplossing tijdelijk bij familie/vrienden inwonen.

Tijdelijk inwonen is geen oplossing

In de gesprekken komt vooral de kwetsbaarheid bovendrijven van de mensen die noodgedwongen bij iemand inwonen. Mensen die tijdelijk ergens inwonen, zijn er niet 'thuis'. Ze hebben niet altijd een sleutel, kunnen er niet terecht wanneer ze maar willen, ze zijn afhankelijk van de goodwill en grillen van de persoon die hen opvangt. Bij tijdelijk ergens inwonen is de grens met effectief op straat staan soms flinterdun. Dit is niet louter het geval bij samenwonende vrienden, maar eveneens bij prille samenwoonrelaties en bij moeilijke ouder-kindrelaties. Soms is er effectief misbruik van de kwetsbare situatie. Een man van 84 woonde in bij een gezin. Hij betaalde er 300 euro per maand, voor een klein kamertje met een veldbed. Die familie maakte ook verder nog financieel misbruik van hem en zijn situatie. Pas toen hij in het ziekenhuis terechtkwam voor een fysiek probleem, kwam zijn penibele woonsituatie aan het licht. De OCMW-medewerkers helpen hem nu om een plaats te vinden in een woonzorgcentrum.

Het aantal dak- en thuisloze OCMW-cliënten op basis van ETHOS Light

ETHOS Light	Leefsituatie	Aantal actieve cliëntdossiers	
1	In openbare ruimte	Leven in de publieke ruimte	6
2	In noodopvang	Laagdrempelige en kortdurende opvang	1
3	In opvang voor thuislozen	Opvangcentra en tijdelijke huisvesting, duur < 1 jaar	9
4	Instellingverlaters	Langer moeten verblijven in zorg Gevangenis verlaten zonder woonoplossing	15
5	In niet-conventionele ruimte	Wonen in een tent, caravan, hut, garage, kraakpand... door gebrek aan huisvesting	5
6	Bij familie/vrienden	Inwonen door gebrek aan huisvesting	38
Totaal			74

Mensen die tijdelijk ergens inwonen, zijn er niet 'thuis'. Ze zijn afhankelijk van de goodwill en grillen van de persoon die hen opvangt. Bij tijdelijk ergens inwonen is de grens met effectief op straat staan soms flinterdun.

Hulpverleners onderschatten wel eens het effect van het tijdelijk bij familie/vrienden inwonen. Naast de instabiliteit die dit meebrengt, is er ook het effect op sociale relaties, met de gastheer en (potentiële) partners, maar ook met kinderen die er niet altijd terecht kunnen.

Het topje van de ijsberg?

Door zich toe te spitsen op actieve OCMW-cliënten geeft deze studie nog een vertekend beeld van het werkelijke aantal dak- en thuislozen in die gemeenten. Niet iedereen die het OCMW contacteert bij (dreigende) dakloosheid, krijgt er hulp. OCMW-hulp bestaat wel eens uit een verwijzing naar een opvangcentrum en een inschrijving bij het sociale verhuurkantoor. Het eigen aanbod doorgangswoningen in de OCMW's is vaak ofwel onbestaande ofwel beperkt beschikbaar (bijvoorbeeld vrijgehouden voor 'onvoorziene' dakloosheid zoals een brand) of volzet. Omgekeerd nemen niet alle dak- en thuislozen contact op met het OCMW, en zeker niet onmiddellijk. Ze durven niet, ze vrezen het stigma, hebben vooroordelen over de hulp die ze er krijgen of misschien niet zullen krijgen, of ze hebben eerder slechte ervaringen gehad.

Beleid voeren met ETHOS Light

Dit onderzoek werpt maar een eerste blik op dak- en thuisloosheid in meer landelijke gebieden, maar daaruit blijkt al dat dak- en thuislozenbeleid niet enkel toegespitst mag zijn op de centrumsteden in Vlaanderen. Het probleem komt ook voor in meer landelijke regio's. Er is bijzondere aandacht nodig voor verborgen dakloosheid, met name het tijdelijk verblijven bij familie en/of vrienden en de instabiliteit van zulke woonoplossingen. Werken met ETHOS Light als hulpverleningsinstrument kan op twee manieren voordelen bieden. Ten eerste zet het maatschappelijk werkers aan om explicieter aandacht te geven aan de woon situatie van de cliënt. Ten tweede is het als registratie-instrument een eenvoudig hulpmiddel om cijfers over huisvestingsnoden op lokaal niveau te produceren die op hun beurt helpen om prioriteiten te bepalen in de opmaak van het lokaal sociaal beleid. ■

EVELIEN DEMAERSCHALK, KATRIEN STEENSSENS,
TINE VAN REGENMORTEL, KOEN HERMANS ZIJN ONDERZOEKERS BIJ
HIVA EN LUCAS IN LEUVEN.

Het volledige onderzoeksrapport van MEHOBEL is beschikbaar op www.belspo.be/belspo/brain-be/projects/FinalReports/MEHOBEL_Final%20report_FIN.pdf

ETHOS-Light

In dit onderzoek wordt dak- en thuisloosheid gedefinieerd aan de hand van ETHOS, de Europese typologie van dakloosheid en uitsluiting op de huisvestingsmarkt. Deze typologie onderscheidt vier conceptuele categorieën: dakloos, thuisloos, instabiele huisvesting en ontoereikende huisvesting. Die zijn nog eens onderverdeeld in dertien operationele categorieën, gaande van mensen zonder vaste verblijfplaats (ETHOS cat. 1) tot mensen die wonen in een extreem overbevolkt gebied (ETHOS cat. 13). ETHOS is ondertussen in Vlaanderen goed gekend en wordt steeds meer gebruikt als werkinstrument.

Voor dit project maakten we gebruik van ETHOS Light, een tool die specifiek ontwikkeld is voor het verzamelen van gegevens over dak- en thuisloosheid. De Lightversie heeft als pluspunt de expliciete vermelding en toevoeging van categorie 5 en 6 (zie tabel op p. 30). In categorie 5 zitten de mensen die in niet-conventionele huisvesting verblijven, zoals een garage, een tuinhuisje, een caravan. Categorie 6 omvat mensen die tijdelijk bij familie/vrienden inwonen, de zogenaamde sofasurfers. Deze twee categorieën samen krijgen vaak de term verborgen of 'hidden' daklozen, omdat zij wel een verblijfplaats hebben, maar die is ontoereikend zonder enige woonzekerheid en soms erg precair.

MEHOBEL is een project gefinancierd door het programma Brain-be van de programmatorische overheid wetenschapsbeleid Belspo en uitgevoerd door de KU Leuven (HIVA en LUCAS), La Strada en de universiteit van Luik.

Door samenwerking sneller meer sociale huurwoningen

DANIEL LEERBERGTS

Begin dit jaar hadden de sociale verhuurkantoren 10.000 woningen in beheer. Het model zit in de lift. Om te kunnen blijven groeien start in 2019 een nieuwe procedure om de samenwerking met private partners te stimuleren. Ook lokale besturen hebben hierin een belangrijke taak.

Vlaanderen telt op dit moment 48 erkende sociale verhuurkantoren. Zij huren bestaande woningen in op de private huurmarkt en verhuren deze aan mensen met een nijpende woonbehoefte. Op die manier brengen zij bestaande woningen van de private markt in de sociale huur. De Vlaamse regering wil nu dat de sociale verhuurkantoren meer woningen kunnen verhuren, met name ook nieuwbouwwoningen.

Van verplichten naar stimuleren

Na de vernietiging door het Grondwettelijk Hof van de sociale last in 2013, besloot de huidige Vlaamse regering dit niet langer te verplichten, maar een stimulerend kader uit te werken voor samenwerking tussen de private bouwsector en die van de sociale woningen. Voor de socialehuisvestingsmaatschappijen bestond zo'n kader al, de zogenaamde Constructieve Benadering Overheidsopdrachten. De vaststelling dat sommige sociale verhuurkantoren ook na de vernietiging van het decreet bleven samenwerken met private ontwikkelaars, hoewel ze niet genoeg kennis hadden om correct om te gaan met de wetgeving overheidsopdrachten, bevestigt de behoefte aan een kader. Voor die samenwerking volgt de Vlaamse regering drie sporen: meer zekerheid voor de verhuurders, betere betaalbaarheid voor de huurders en de uitwerking van een procedure conform de wetgeving overheidsopdrachten, de SVK Pro-procedure.

Meer zekerheid voor verhuurders

Verhuren via een sociaal verhuurkantoor biedt twee grote troeven. Verhuurders worden gespaard van de rompslomp en hun huurinkomsten zijn gegarandeerd. Die garanties worden in het SVK Pro-decreet nu nog versterkt. Ook het risico op slecht onderhoud wordt afgedekt. Hierdoor wordt het bouwen van woningen door private ontwikkelaars voor sociale verhuurkantoren een risicoloze investering met vast rendement. Voor alle duidelijkheid: deze bijkomende garanties gelden voor alle verhuurders en dus niet alleen voor degenen die deelnemen aan de SVK Pro-procedure. Naast deze bijkomende garanties bouwt het SVK Pro-decreet de mogelijkheid in niet-opzegbare huurcontracten over vijftien tot achttien jaar af te sluiten. Deze niet-opzegbaarheid is belangrijk voor verhuurders die bouwen voor een sociaal verhuurkantoor. Zij hebben immers recht op btw-vermindering, als ze hun woning voor minstens vijftien jaar aan een sociaal verhuurkantoor verhuren.

Betere betaalbaarheid voor de huurders

De grotere garanties voor verhuurders bieden de sociale verhuurkantoren een sterkere onderhandelingspositie. In ruil voor het zekere rendement kunnen ze lagere huurprijzen bieden. Bovendien worden de huursubsidies hervormd. De doelgroep wordt uitgebreid en de huursubsidiebedragen worden opgetrokken.

Constructieve Benadering Overheidsopdrachten

De Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen lanceert jaarlijks een oproep Constructieve Benadering Overheidsopdrachten, een mededingingsprocedure met onderhandeling, waarop private ontwikkelaars kunnen intekenen. Via deze procedure bouwen private

ontwikkelaars op eigen gronden sociale woningen die ze vervolgens verkopen aan een socialehuisvestingsmaatschappij. Bij elke oproep worden zoveel mogelijk aannemingsovereenkomsten binnen het beschikbare budget afgesloten. Elk

afgesloten contract behandelt de bouw van sociale woningen, inclusief het ontwerp en de verkoop van de grond aan een socialehuisvestingsmaatschappij. De VMSW lanceert eind november 2018 een nieuwe CBO-procedure. Voor meer informatie: www.vmsw.be

Manuel Leuridan:

'In het proefproject gaan we na of de fasering en doorlooptijd van SVK Pro aansluiten bij het proces van verwerving en ontwikkeling van de aanbieder.'

De procedure

Als ontwikkelaars een woning willen bouwen voor een sociaal verhuurkantoor en vóór de bouw een contract afsluiten, geldt de wetgeving voor overheidsopdrachten. Transparantie is belangrijk. Daarom werd de SVK Pro-procedure uitgewerkt. Naar analogie met de procedure Constructieve Benadering Overheidsopdrachten zal de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen periodiek een oproep lanceren waarop ontwikkelaars kunnen intekenen. Dit kunnen private bouwbedrijven en investeerders zijn, maar ook particulieren, stadsontwikkelingsbedrijven, intercommunales. Socialehuisvestingsmaatschappijen kunnen niet intekenen.

Rol lokale besturen

Het initiatief om in SVK Pro te stappen ligt bij het sociale verhuurkantoor. Maar dat betekent niet dat de rol van lokale besturen te onderschatten valt. Behoeften moeten immers besproken worden op het lokale woonoverleg en getoetst aan het gemeentelijke beleid. Dat gebeurt via een fiche waarin het sociale verhuurkantoor gegevens invult over het gebied waar het wil inhuren, de hele gemeente of een deel ervan, over het gewenste aantal extra woningen en de gewenste typologie. Hierdoor bepaalt het lokale woonoverleg mee waar welke extra woningen van het sociale verhuurkantoor zullen komen. Gemeentebesturen die goede mogelijkheden zien, kunnen die doorgeven aan het sociale verhuurkantoor.

De wachtlijsten voor een sociale woning zijn lang. SVK Pro geeft gemeenten een extra instrument in handen om het aanbod sneller te vergroten. Deze woningen tellen bovendien mee voor het behalen van het Bindend Sociaal Objectief.

De ontwikkelaar realiseert de woningen bovendien op eigen gronden. De gemeente hoeft dus geen eigen gronden beschikbaar te stellen.

Proefproject

De Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, het agentschap Wonen-Vlaanderen en koepelorganisatie HUURpunt

MOBIEL EN BETROUWBAAR.

De configureerbare **warmwater hogedruktrailer** combineert buitengewone **mobiliteit** met een optimaal bedieningsgemak. Ideaal voor gemeenten, industrie, de bouwsector en schoonmaakbedrijven.

Meer informatie over onze producten op www.karcher.be

KÄRCHER

makes a difference

SVK Pro in een notendop

De procedure zal verschillende stappen doorlopen. Op basis van de ervaringen met het proefproject zal ze nog worden bijgeschaafd.

- De VMSW lanceert een behoeftebevraging bij de gesubsidieerde SVK's. Zij kunnen aangeven waar ze hoeveel woningen van welk type willen inhuren. Voordat ze een overzicht van hun behoeften aan de VMSW bezorgen, moeten ze dit op het lokaal woonoverleg bespreken.
- Op basis van de behoeften worden percelen afgebakend.
- De VMSW lanceert de SVK Pro-procedure voor die percelen. De SVK's organiseren een informatievergadering voor geïnteresseerde ontwikkelaars.
- Geïnteresseerden tekenen via verhuurbeloftes in voor een of meer percelen.
- Een commissie beoordeelt de ingediende verhuurbeloftes op basis van drie criteria: prijs (huurprijs en lasten), kwaliteit en locatie. Ze rangschikt de geselecteerde verhuurbeloften.
- De indieners ondertekenen een raamovereenkomst die bestaat uit de verhuurbelofte(s) die werden geselecteerd. Het SVK is vrij in te gaan op het aanbod van de ontwikkelaars, maar moet de volgorde respecteren. Het kan op verhuurbeloften ingaan tot de volledige behoefte is ingevuld.
- Voor de projecten waarop de SVK's intekenen, worden huurcontracten tussen de ontwikkelaar en het SVK afgesloten.
- De effectieve inhuurname gebeurt na oplevering van het gebouw. De woningen moeten worden opgeleverd conform de criteria waarop ze werden beoordeeld.

Kristof Gielen:

'Hoe meer sociaal wonen in de maatschappij infiltreert, hoe beter. Met SVK Pro kunnen we potentieel vastgoed aanboren dat buiten het bereik ligt van klassieke sociale huisvesting.'

werkten deze zomer een ontwerpprocedure voor SVK Pro uit. Daarna brachten tien sociale verhuurkantoren en hun lokale besturen in een proefproject de woonbehoeftes in hun werkgebied in kaart. Op basis van hun ervaringen wordt SVK Pro nog aangepast, voordat de VMSW begin 2019 voor alle sociale verhuurkantoren een oproep lanceert.

Gent en Antwerpen zijn enthousiast: 'Het proefproject zal ons relevante inzichten verschaffen voor onze strategie om het Gentse SVK substantieel te laten groeien,' zegt Kristof Gielen van de stad Gent. 'We geloven in een brede samenwerking en zien dit als een middel om de private investeerdersmarkt beter te begrijpen.'

Bij SVK Antwerpen kreeg Manuel Leuridan de vorige jaren al verschillende projectvoorstellen van ontwikkelaars. 'Onze ervaring kan bijdragen aan goede procedures, zo is duidelijkheid voor alle partijen belangrijk en moet het beslissingsparcours zo kort mogelijk zijn. Meestal benaderen de ontwikkelaars ons als ze een interessante mogelijkheid op de markt zien, dan moet je snel kunnen reageren. In het proefproject gaan we na of de fasering en doorlooptijd van SVK Pro aansluiten bij het proces van verwerking en ontwikkeling van de aanbieder. Dankzij de btw-verlaging voor nieuwbouw die verhuurd wordt aan een sociaal verhuurkantoor, gingen al verschillende kopers van nieuwbouwwoningen met SVK Antwerpen in zee. Een positieve evolutie, want de stookkosten in nieuwbouw zijn veel lager, dat maakt het wonen voor onze doelgroep goedkoper. Met SVK Pro kunnen we al vóór de bouw van de woningen een samenwerkingsakkoord met de ontwikkelaar afsluiten. SVK Pro creëert een duidelijk kader dat ook extra financiële garanties biedt aan de investeerder. En omdat de huurcontracten een lange looptijd hebben, verdwijnt een belangrijke

hinderpaal voor de ontwikkelaars.'

Kristof Gielen van de stad Gent vindt vooral de innovatie in een oproep die tot huurovereenkomsten leidt, zeer aantrekkelijk. 'Vlaanderen legt hiermee de basis voor vernieuwing, voor een tweede spoor. Hoe meer sociaal wonen in de maatschappij infiltreert, hoe beter. Met SVK Pro kunnen we potentieel vastgoed aanboren dat buiten het bereik ligt van klassieke sociale huisvesting. Beide sporen zijn belangrijk en verdienen investering op maat en schaal.' Voor Manuel Leuridan is het ook van tel dat een sociaal verhuurkantoor nu criteria kan opgeven in de open oproep: 'Zo behoudt het SVK-systeem zijn eigenheid: kleinschaligheid en een mix van bewonersprofielen. Wij huren liever een volledig gebouw, als er maximaal vijftien wooneenheden worden gerealiseerd. In ontwikkelingen met meer dan vijftien wooneenheden huren we maximaal een derde van de wooneenheden. Een mix van woningtypes maakt projecten rendabel. We verwachten al met minstens twee ontwikkelaars tot een overeenkomst te komen.'

Ook Kristof Gielen verwacht veel interesse van investeerders, en vooral een groter aanbod en betere kwaliteit: 'Uit dit project kunnen we leren hoe de overheid slim kan functioneren op de private markt. Dit houdt ook in dat we onze sociale verhuurkantoren organiseren op andere dynamieken voor beheer en begeleiding, waarbij de rekening niet zomaar doorschuift naar het lokale niveau. Dit laatste is even cruciaal voor een realistische opschaling.' Momenteel bereidt de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen de lancering van de oproep voor. ■

TINE HENDRIX IS WOORDVOERDER VAN VMSW EN BENEDIKT VAN DAMME IS AFDELINGSHOOFD BELEID EN LOKAAL BELEID VAN AGENT-SCHAP WONEN VLAANDEREN

lokalebesturen.woonbeleid@vlaanderen.be

Bij elke klik besparen: mijn warm huis

BESPAAR!

Hoe energiezuinig is een woning? Wat kan beter? Hoeveel kost renovatie? En hoeveel bespaar je ermee? Voor welke premies kom je in aanmerking? Via de online-renovatietool 'Mijn Warm Huis' krijgen mensen antwoord op al deze vragen, op maat van hun woning.

De online-renovatietool 'Mijn Warm Huis' wil inwoners helpen bij het energiezuinig maken van hun woning. Aan de hand van enkele eenvoudige vragen berekent de tool het potentieel van de woning. Vervolgens kunnen inwoners aangeven wat ze willen verbeteren, rekening houdend met budget en woonwensen. Op basis van de gemaakte keuzes genereert de tool een overzichtelijk en gepersonaliseerd stappenplan met de geschatte investeringskosten per ingreep. Ook premies waarvoor burgers in aanmerking komen, worden weergegeven. Tot slot toont de tool ook aan welk positief effect een renovatie kan hebben op ons leefmilieu.

De online-renovatietool kadert binnen het Europees project See2Do!, dat inwoners wil aanzetten om meer en beter energetisch te renoveren. Zes gemeenten uit het werkingsgebied van IGEMO tekenden hierop in: Berlaar, Bornem, Duffel, Puurs, Sint-Katelijne-Waver en Willebroek. Onder het motto 'je moet het zien om het te doen' werden al acties gelanceerd zoals gratis thermografische woningscans en renovatieadvies aan huis. Met de online renovatietool levert het project een huzarenstukje. Een renovatie overwegen en/of plannen was nog nooit zo gemakkelijk.

Sinds 7 november loopt er een communicatiecampagne om de renovatietool te promoten. De bijhorende video stelt de tool voor en creëert een groter draagvlak voor energetische renovatie. In de zes gemeenten is de tool raadpleegbaar via www.<naamgemeente.be/mijnwarmhuis. Geïnteresseerde inwoners uit de buurgemeenten kunnen gebruik maken van de tool via www.igemo.be/mijnwarmhuis. ■

ANNELEEN VAN TENDELOO IS TEAMMANAGER MILIEU, ENERGIE EN DUURZAME ONTWIKKELING BIJ IGEMO

Wie is IGEMO?

Als vereniging van lokale besturen in het arrondissement Mechelen ontwikkelt en verleent IGEMO diensten voor een hele reeks beleidsdomeinen en thema's: klimaat, milieu, ruimtelijke ordening, stedenbouw, mobiliteit, erfgoed, wonen, ondernemen, werken, welzijn...

IGEMO is ook het regionaal samenwerkingsverband van de streek Rivierenland, waar uitdagingen en ambities van bovenlokaal belang binnen een interbestuurlijke context worden behandeld. Als motor voor streekontwikkeling heeft IGEMO de ambitie als koepelstructuur te fungeren voor alle regionale samenwerkingsbehoeften en -verbanden.

Mooier en makkelijker bouwen met architectenpool

Een standaardovereenkomst voor een beperkte pool architecten die aan architecturale en duurzame voorwaarden voldoen, zo maakt IGEMO het bouwers gemakkelijker en krijgt de nieuwe wijk toch een harmonieuze uitstraling.

Als vereniging van lokale besturen in het arrondissement Mechelen streeft IGEMO naar betaalbaar en duurzaam wonen in eigen streek. In een gebied van 13 hectare, naast de Nekkerspoelwijk in Mechelen, maakte IGEMO in het woonproject Papenhof ruimte voor meer dan 250 energiezuinige woongelegenheden. De wijk wordt een mix van verschillende woonvormen en entiteiten. Meer dan de helft van het projectgebied wordt autoluwe groenzone en openbare ruimte. Binnenkort worden 27 bouwkavels binnen dit project individueel verkocht. Toekomstige bewoners kunnen hier innovatieve en duurzame bijna-energie-neutrale woningen (BEN-woningen) op maat realiseren. De woningen zullen niet enkel qua duurzaamheid en leefbaarheid een voorbeeldfunctie hebben, maar ook qua architectuur.

De architectenpool

Toekomstige bewoners van Papenhof zullen niet zelf op zoek moeten naar een architect voor hun woning. Op basis van een wedstrijd selecteerden IGEMO en de stad Mechelen een team van vijf gespecialiseerde architecten. Zij zullen voor de 27 bouwkavels de kwaliteit van de woningen garanderen. Expertise en ervaring van de architecten met het bouwproces, klantenbegeleiding en BEN-bouwen waren essentieel bij het samenstellen van de architectenpool.

Via de online-architectenbundel kunnen geïnteresseerde kopers al een kijkje nemen in de architecturale concepten van de verschillende architecten. De gedetailleerde taakomschrijving en de erelonen die alle architecten in dit project zullen hanteren, zijn door IGEMO in een standaardovereenkomst vastgelegd.

Winst voor iedereen

Om hoogstaande, betaalbare en duurzame architectuur bij particulieren te garanderen kiest IGEMO voor architecten die hun sporen hierin al verdiend hebben. Alle partijen winnen bij deze formule: toekomstige bewoners kunnen op beide oren slapen en de woonwijk zal een harmonieuze sfeer uitstralen. Door met een architectenpool te werken krijgt ook de beeldkwaliteit van de wijk een opwaardering. Geen mix van verschillende bouwstijlen meer, maar een woonwijk met harmonieus en toch individueel karakter voor elk gezin. De architecten uit de pool zien er samen op toe dat de vooropgestelde uitstraling van de wijk wordt gewaarborgd. ■

ANNELEEN VAN TENDELOO IS TEAMMANAGER MILIEU, ENERGIE EN
DUURZAME ONTWIKKELING BIJ IGEMO

De online-architectenbundel: https://issuu.com/igemo/docs/architectenbundel_papenhof

EVOLTA ENGINEERS, BESIX INFRA EN AQUAFIN

Rioleringsproject Baal wint award voor samenwerking

Een werf waar alle projectpartners door een goede communicatie en intensieve samenwerking erin slagen om grote uitdagingen om te zetten in successen met felicitaties van de buurt als gevolg? Geen utopie, bewezen Evolta Engineers, BESIX Infra en Aquafin in Baal, deelgemeente van het Vlaams-Brabantse Tremelo. Op de Aquafin Awards 2018 koos het publiek dit project als winnaar van de Partnership Award. Proficiat!

Dijkstraat 8 • 2630 Aartselaar • T 03 450 45 11 • info@aquafin.be • www.aquafin.be

Volg ons op

Aquafin NV

Op de voormalige terreinen van verpakkingsbedrijf Foresco en staalconstructie-bedrijf Atelfond achter het station in Turnhout dreigde leegstand en verval. De stad, Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) en projectontwikkelaar ION bouwen er vandaag aan een gloednieuw stadsdeel. Niefhout is een nieuwe, autoluwe wijk van 89.000 m² met 700 geplande wooneenheden voor 1500 bewoners. Met 20.000 m² aan pleinen, parken en speelruimte wordt het meteen ook een groene long mét de voordelen van een centrumlocatie.

Wijk in de stad

Niefhout krijgt stilaan vorm.

In de 'missing link' tussen de Grote Markt van Turnhout en de jachthaven zijn al heel wat nieuwe appartementen en huizen opgetrokken, en bewoond. Later komen er kantoren, winkels, assistentiewoningen, een dagcentrum en misschien ook een hotel. Stuk voor stuk worden ze verwarmd via een warmtenet, het eerste in de Kempen. Parkeren gebeurt voornamelijk ondergronds, waardoor de publieke ruimte slim kan worden ingericht. Overal worden ecologische, besparende materialen of oplossingen gebruikt.

“Het is door de expertise van PMV, van projectontwikkelaar ION en van de stad samen te brengen dat het project een omvang en een bereik heeft gekregen die we als stad nooit alleen hadden kunnen realiseren.”

Hanne Teunckens, projectmanager Slim Turnhout

Het resultaat moet tegen 2027 Slim Turnhout worden, een afkorting voor Stedelijk Leven Innovatief Maken. Samen met haar partners wil de stad de stationsomgeving omvormen tot een buurt waar 'slim' wonen en werken mogelijk is.

Woonzorgzone

Het unieke van het project is dat Slim Turnhout, als eerste in Vlaanderen, via doorgedreven sociale innovatie wil komen tot een nieuw soort woonzorgzone waar de bewoners voor elkaar zorgen. Het project, mee door VITO en Thomas More Kempen ontwikkeld, moet op die manier een antwoord bieden op de veranderende zorgmaatschappij: mensen moeten langer kunnen blijven wonen in hun eigen woning, wat de maatschappelijk kost moet verlagen.

“Het is door die sociale focus dat we een inhoudelijk sterk dossier konden indienen waarmee we in 2014 een projectsubsidie van 2.558.860 euro ontvingen uit het stadsvernieuwingsfonds. Met dat fonds subsidieert Vlaanderen projecten die een opmerkelijke verandering of dynamiek in een buurt of wijk teweegbrengen. De realisatie van de ambitieuze doelstellingen is meteen ook dé uitdaging. Alleszins doen we er alles aan om wat we deels achter een bureau op papier zetten als een theoretisch model, ook op het terrein te realiseren. Zo investeerden we in een sitecoach die oplossingen zoekt voor de dagelijkse bekommernissen van de bewoners. Er zijn ook al successen.

Wij willen uiteraard zo veel mogelijk plannen uit de visie realiseren”, vertelt Hanne Teunckens die sinds 2013 bij de stad de projectmanager is van Slim Turnhout.

Zorginnovatie

Maar Slim Turnhout is veel meer dan een sociaal project dat mensen langer uit de zorg moet houden. Het wil eveneens kennis naar het centrum van de stad brengen. De ambitie is zelfs om een centrum voor zorginnovatie te worden, met o.a. Thomas More, Janssen Pharmaceutica en Licalab, een experimenteromgeving voor bedrijven die nieuwe technologieën of nieuwe diensten op de zorgmarkt willen lanceren. Ook op vlak van technologische innovatie is Niefhout, met het warmtenet, een voorloper. Bovendien trekt het resoluut de kaart van duurzame mobiliteit: een deelauto wordt structureel geïntegreerd in de nieuwe wijk.

Hanne Teunckens: “Het is door de expertise van PMV, van projectontwikkelaar ION en van de stad samen te brengen dat het project een omvang en een bereik heeft gekregen die we als stad nooit alleen hadden kunnen realiseren. Hoewel we als stad wel wat deskundigheid in huis hebben en voor de ontwikkeling van stadsgebieden telkens een visie ontwikkelen en een masterplan op papier zetten, was er voor de realisatie van Slim Turnhout een expertise nodig die een uitdaging vormde voor het lokale bestuur. De PPS-formule met de oprichting van een vennootschap is een berekend risico waar heel wat durf voor nodig was, en de knowhow van een partner als PMV. Dankzij de goede samenwerking met alle partners, vooral ook op het persoonlijke vlak, is het hele project veel meer kunnen worden dan de loutere invulling van een locatie.”

Expertise van PMV

PMV is in Vlaanderen de partner par excellence die samen met overheden een rol kan spelen bij complexe dossiers herbestemmingsdossiers. PMV realiseerde voor het project een vernieuwende vorm van samenwerking tussen de publieke en de private grondeigenaren.

“We ontwikkelden een grondbank-structuur en maakten afspraken met alle grondeigenaars: iedereen ontvangt dezelfde prijs per vierkante meter, een win-winsituatie waarbij het gemeenschappelijke belang van de eigenaren primeert”, aldus Gert Cowé, business manager Vastgoed bij PMV. “Door te participeren in de projectvennootschap - een participatieve PPS - met drie partijen, speelde PMV een rol als go-between tussen de private en publieke sector om de belangen van beiden te definiëren, te verzoenen en vast te leggen. PMV verstreekte ook risicokapitaal, niet alleen aan de projectvennootschap maar ook in de samenwerkingsconstructie met projectontwikkelaar ION die alle vastgoedontwikkelingen realiseert. In totaal hebben we ongeveer 4,4 miljoen euro aan middelen in het hele project geïnvesteerd.” ■

Hulp nodig bij vastgoedprojecten?

Neem contact op met Gert Cowé,
business manager Vastgoed bij PMV,
gert.cowe@pmv.eu

Vergeet Venetië. Ook Mechelen is een waterstad, met de Dijle als belangrijkste rivier. De voorbije jaren was de openlegging van verschillende vlieten een belangrijk onderdeel voor de vernieuwing en het uitzicht van de stad. Met succes, want als gevolg van de metamorfose verschenen er meteen hoogkwalitatieve woonprojecten aan het water.

Wonen aan het water **weer boven water**

Tot zo'n honderd jaar geleden stroomden er overal in Mechelen vlieten, zijrivieren van de Dijle. Vanaf de 19de eeuw leek water meer een vloek dan een zegen en verdwenen de vlieten uit het straatbeeld. Vandaag is water opnieuw iets dat bijdraagt aan de kwaliteit van het stadsleven. Meer nog, het zorgt voor verkoeling in de steden, een belangrijk element om klimaatneutraal te worden. Sinds tien jaar legt de stad Mechelen haar vlieten geleidelijk weer open, bijvoorbeeld in de Melaan, Lange Heergracht, Botermarkt, Muntstraat en in de tuin van het Ondernemershuis. Op plaatsen waar dat niet kan, verwijzen kleinere waterelementen of patronen op de straatstenen naar het bestaan van de vlieten. Ook de volledige omgeving rond de Dijle werd zichtbaarder en toegankelijker. Zo maakt het Dijlepad wandelen op de Dijle mogelijk, blies het nieuwe erfgoedcentrum leven in de vroegere Lamotbrouwerij, bleef de jachthaven in het centrum en verschenen er nieuwe publieke zones op de oevers. Het Water Resilient Cities-project, een Europees project dat historische steden als Mechelen weerbaarder wil maken tegen hevige regenval, speelt hier ook op in door renovatie van de kademuren. Er is een actieplan voor de renovatie van de publieke kademu-

ren opgesteld, en de eigenaars aan de Binnendijle worden gestimuleerd en ondersteund om hun kademuren te renoveren. Binnen dit WRC-project wordt water weer zichtbaar door de Dijle aan de Zandpoortvest en de vliet tussen de Zakstraat en de Muntstraat open te leggen.

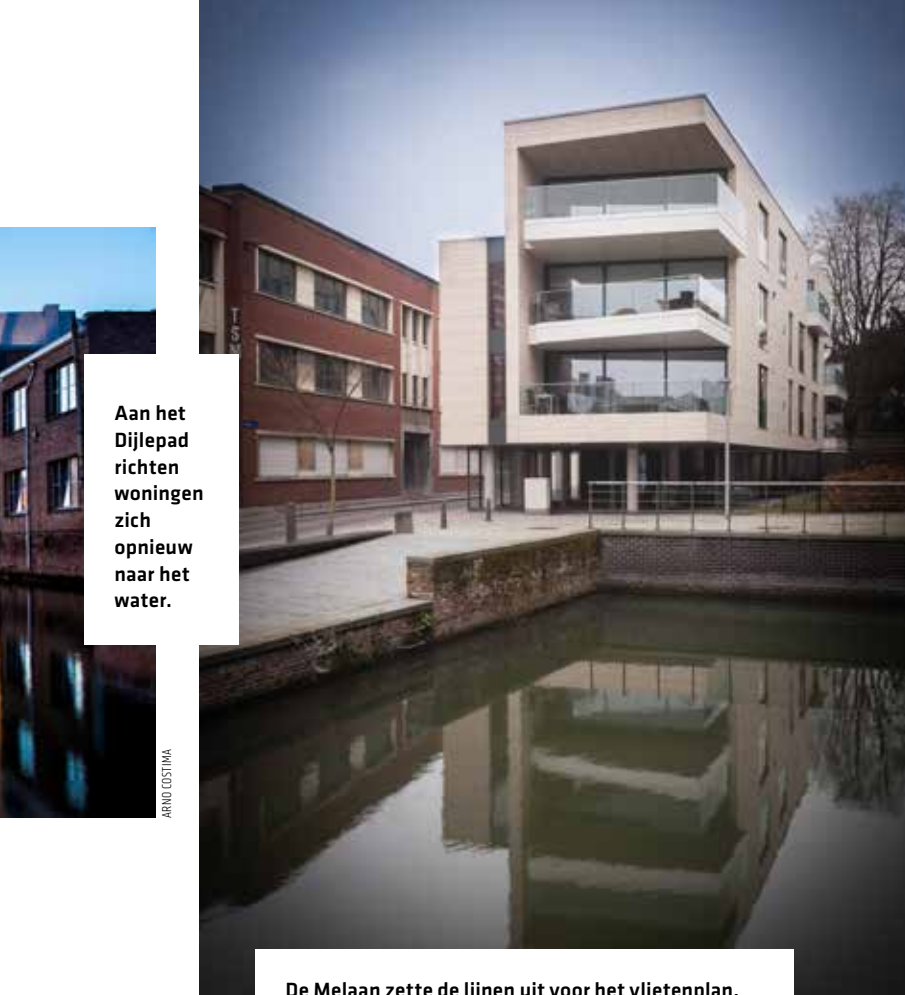
Water is dus expliciet aanwezig in het straatbeeld van Mechelen, waardoor ook woningen er zich weer naar richten. Er kwamen nieuwe woningen aan de waterkant en bestaande panden, zowel grote pakhuizen als kleine woningen, werden gerenoveerd.

Het goede voorbeeld

Om het mooie huwelijk tussen wonen en water te verzilveren geeft de stad Mechelen zelf het goede voorbeeld. Zo kocht ze een aantal verkrotte panden in de Sint-Katelijne- en Zelestraat en vormde die om tot een knap en be-

taalbaar woonproject met zes woonegelegenheden voor grote en kleinere gezinnen. Aansluitend werd de vliet Lange Heergracht opengelegd. Deze mix kikkerde de hele buurt op en gaf een extra positieve stimulans aan de particuliere eigenaars daar. Een ander voorbeeld is het Clarenhof in hartje Mechelen. Het vroegere Euroshoppingcentrum maakte er intussen plaats voor een woonsite met 63 appartementen, vijf duplexwoningen en 27 gezinswoningen met tuinen gebouwd rond een open binnentuin. Ook hier kreeg water een prominente plaats en werd de vliet Gracht opengelegd. De private markt volgde de opleving door het water. Vlak bij de nieuw aangelegde Melaan verrees een woonblok met appartementen gericht naar het water. Residentie Fonteynbrug, een luxueus nieuwbouwcomplex naar een ontwerp van architect Stéphane Beel,

Vandaag is water opnieuw iets dat bijdraagt aan de kwaliteit van het stadsleven. Meer nog, het zorgt voor verkoeling in de steden, een belangrijk element om klimaatneutraal te worden.

Aan het Dijlepad richten woningen zich opnieuw naar het water.

ARNO OSTIMA

INGE VAN DEN HEUVEL / EYE-FLASH

De Melaan zette de lijnen uit voor het vlietenplan. De woonmarkt sprong hier graag op.

In het Clarenhof is de binnentuin met vliet een rustpunt in hartje centrum.

INGE VAN DEN HEUVEL / EYE-FLASH

is een ander voorbeeld. In de straat tussen Bruul en IJzerenleen en op de oever van de Binnendijle komen zestien appartementen van 76 tot 186 vierkante meter groot en een parkeergarage. Op het dakniveau komt een ruime gezamenlijke tuin.

Verschillende woontypologieën

Wonen aan het water beperkt zich niet tot appartementen. Zo worden in Mechelen nieuwe stadsdelen opgetrokken die beantwoorden aan de verwachtingen van alle gezinstypes. KOMET aan de Leuvense vaart is zo'n voorbeeld. In de toekomst komen hier ongeveer 314 woonegelegenheden en een aantal buurtondersteunende functies zoals een crèche, dienstencentrum, horeca, buurtwinkel en kantoren. Hier vind je een mix van woontypologieën voor jong en minder jong: van grondgebonden woningen en appartementen tot sociale woningen, assistentiewoningen en cohousing. Het centrale gebied aan het water wordt ingevuld met een evenwichtige compositie van solitaire volumes. Een doordachte plaatsing van de verschillende volumes garandeert maximaal zicht op het water en

de centrale buurttuin, maar ook voldoende licht, lucht en afstand tussen de gebouwen.

Kwaliteit voorop

Mechelen kiest resoluut voor sterke ruimtelijke kwaliteit en voor projecten die de stad verder optillen. Logisch dus dat nieuwe ontwikkelingen zoals KOMET al van in een pril stadium begeleid worden. Daartoe richtte Mechelen de Kwaliteitskamer op, een groep deskundigen die de stad rechtstreeks en onafhankelijk adviseert over beeldbepalende projecten. De Kwaliteitskamer bestaat uit vijf experts met een architectuuropleiding en elk hun eigen specialiteit, gaande van stedenbouwkundige tot ingenieur en erfgoeddeskundige. Het vijftal waakt erover dat ontwerpen van gebouwen, pleinen, parken en straten volledig passen in de omgeving.

Duurzaam groeien

Het groeiende Mechelen wil zijn ecologische voetafdruk verkleinen. Dat duurzaamheid in al zijn facetten speciale aandacht krijgt bij grootschalige woonprojecten is dan ook normaal.

Zo is er Keerdok-Eandis, een nieuwe stadswijk aan het water waar achthonderd woningen komen. De opmaak van het masterplan ging uit van duurzame stedenbouw: compact bouwen en een plek voor goed groen. Er is veel aandacht voor verplaatsingen te voet, met de fiets en het openbaar vervoer. De duurzaamheidsambities gaan nog een stuk verder. Zo komt er een warmtenet met lage temperatuur, waarbij iedere woning warmte ontvangt in plaats van gas. Dit gebeurt via een bodemenergie-opslagsysteem (BEO-systeem). Door de aansluiting op het warmtenet onttrekken de gebouwen in de zomer koude aan de bodem en warmte in de winter.

Wonen in steden is de toekomst. Water opnieuw zichtbaar maken helpt hierbij. Voeg daarbij een gevarieerd woonaanbod waar ieder zijn plekje vindt en een doorgedreven verduurzaming, en je hebt een ideale mix. Dat streeft Mechelen na. ■

ANNICK KUMBRUCK WERKT OP DE COMMUNICATIEDIENST VAN DE STAD MECHELEN

Volgens onderzoek vinden de meeste Vlamingen dat ze goed wonen. Vanuit die vaststelling wil **Helmer Rooze** aan de slag want hij ziet veel uitdagingen op het gebied van betaalbaarheid, ruimte, kwaliteit en energie. De goede initiatieven die in of door gemeenten ontstaan, neemt hij als administrateur-generaal van het agentschap Wonen-Vlaanderen graag mee als inspiratie om wonen in Vlaanderen te verbeteren. Ook de regie van de gemeenten wordt belangrijker.

Helmer Rooze is administrateur-generaal van het agentschap Wonen-Vlaanderen en transitie-manager Slim Wonen en Leven voor Visie 2050, de langetermijnstrategie van de Vlaamse Regering. Hij studeerde Politieke en Sociale Wetenschappen en was adjunct-kabinetschef en adviseur wonen op kabinetten van de minister voor wonen en een schepen voor wonen, en wetenschappelijk medewerker in het Vlaams Parlement. Hij wil op basis van een gedragen visie betaalbaar en goed wonen vertalen naar een concrete aanpak op het vlak van organisatie en middelen.

'Er staan 135.000 mensen op de wachtlijst voor een sociale woning. Het aanbod betaalbare woningen voor gezinnen is problematisch door de schaarste op de private huurmarkt. Om wonen tegen 2050 voor iedereen betaalbaar te maken, moeten we ons beter organiseren. We moeten een evenwicht vinden tussen de sociale doelstellingen, de energetische, de ruimtelijke en die van de markt. En we moeten meer op langere termijn durven te denken, want de woningmarkt is niet elastisch. Wat je nu bouwt, staat er in 2050 nog. Zulke uitdagingen vergen een partnerschap, in eerste plaats met de gemeenten, maar ook met de diverse spelers op het woonveld. Niet enkel door de thema's te bepalen die voor Vlaanderen van belang zijn, maar ook door te leren van goede lokale voorbeelden en ze als het even kan, overal mogelijk te maken. Denk maar aan het Gentse rollende fonds Dampoort Knapt Op dat eigenaars helpt hun woning te verbeteren. Maar ook burgerinitiatieven zoeken naar oplossingen en die moeten een kans krijgen. Zo verkoopt de Gentse coöperatie Wooncoop aandelen aan mensen die geen eigen woning kunnen kopen, waardoor ze zich woonrechten verschaffen.'

'Een miljoen woningen in Vlaanderen voldoen niet aan de minimale woningkwaliteitsnorm. 650.000 daarvan zijn relatief

gemakkelijk conform te maken, maar voor 350.000 is veel meer nodig. Dit zijn vooral woningen op de private huurmarkt. Hoe krijgen we de verhuurders zover dat ze hun huizen verbeteren zonder dat de huurprijzen stijgen? En hoe doe je hen op de juiste manier renoveren? Sinds het bestaan van de Vlaamse Wooncode in 1997 bewaken we de woningkwaliteit. Niet zonder impact. De wisselwerking tussen gemeenten en het Vlaamse Gewest, die in de procedure zit vervat, heeft een dynamiek op gang gebracht. Zo goed als alle gemeenten nemen nu hun rol op door slechte woningen ongeschikt of onbewoonbaar te verklaren. Een aantal gemeenten gaan verder en voeren op basis van de Vlaamse instrumenten een eigen woningkwaliteitsbeleid, met verder uitgewerkte procedures, nieuwe eigen normen voor kamers of ze leggen conformiteitsattesten op. In deze gemeenten is de inbreng vanuit Vlaanderen in de procedure verminderd. Door die gemeenten te ontvoogden krijgt Vlaanderen de ruimte om andere gemeenten extra ondersteuning te bieden. Dit is een mooie vorm van samenwerking tussen gemeenten en gewest. Uiteraard moet Vlaanderen erover waken dat de strategische doelstellingen overal op eenzelfde manier worden gerealiseerd, maar ze geeft vertrouwen aan gemeenten die uit eigen kracht een beleid ontwikkelen en ondersteunt waar die bestuurskracht ontbreekt.'

**Samen kunnen
we wonen
verbeteren**

STEFAN DE WILCKERE

‘Maar, meer dan twintig jaar Vlaamse Wooncode heeft ons ook geleerd dat er meer nodig is om de woningkwaliteit op de private huurmarkt structureel te verbeteren. **Vlaanderen moet ambitieuzer durven zijn en samen met de gemeenten nagaan hoe we dit beter kunnen.** Een goed voorbeeld is het systeem van geconventioneerde huur, waarbij de eigenaar-verhuurders voordelen krijgen in ruil voor een gematigde huurprijs in een conforme woning.’

‘Ook energiezuinigheid bepaalt de kwaliteit van de woning. We moeten met z’n allen beter isoleren en minder koolstofdioxide uitstoten, maar de globale woonkosten moeten behaarder blijven. Dit lijkt soms hopeloos. Denk aan de verkavelingen van de jaren zeventig die je enkel met enorme inspanningen energie-efficiënt kunt maken. Ze vormen het bewijs dat we **ruimtelijk anders moeten inplanten** en meer verdicht moeten wonen, in de steden, maar ook in de dorpskernen in energie-efficiënte rijhuizen of gestapelde woningen. Dan worden ook het openbaar vervoer en de nutsleidingen gemakkelijker te organiseren. Dankzij het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en het instrumentendecreet wordt dit mogelijk. In de toekomst kunnen we bouwrechten verplaatsen

of ontwikkelingsrechten verhandelen. Zo kan een socialehuisvestingsmaatschappij die grond heeft in de dorpskern en aan de buitenzijde van het dorp, beslissen om dat laatste perceel niet te ontwikkelen in ruil voor een hogere densiteit in de kern. De gemeente kan dit regisseren.’

‘De doorsnee Vlaming droomt nog altijd van een vrijstaande woning. We moeten hem alternatieven bieden en met hem nadenken op welke manier wonen in een verdichte omgeving voor hem een keuze kan zijn, met respect voor privacy, toegankelijkheid, lichtinval en ruimte. Dat is nodig, want door de algemene vergrijzing, de verjonging in de steden en de gezinsverdunding moeten er volgens de projecties in 2050 een half miljoen woningen meer zijn, tegen 2030 al zo’n 243.000. De grondreserve is groot genoeg, maar het opofferen ervan strookt niet met het verlangen naar meer open ruimte. **Alleen door te verdichten kunnen we minder van die woonuitbreidingsgebieden benutten.** Elke gemeente is met die uitdaging bezig. De Vlaamse overheid kan alleen in samenwerking met de gemeenten een performant draaiboek opstellen.’ ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Snel en doeltreffend meldingen in het openbaar domein verwerken?

Een omgevallen boom, overvolle vuilnisbakken, een fietswrak langs de kant van de weg of een losse stoeptegel. Op elk moment van de dag kunnen betrokken inwoners er melding van maken. Via e-mail, online formulieren, social media of telefonisch. Hoe gaat u daar als gemeente of intercommunale mee om?

Eén systeem voor het registreren, monitoren en afhandelen van meldingen in het openbaar domein.

mDesk is dé oplossing om meldingen en klachten van burgers in het openbaar domein te registreren en af te handelen. Het meldingenmanagementsysteem biedt significante voordelen: kortere doorlooptijden, betere dienstverlening en het voorkomt (kostbare) fouten.

Meer weten?

Kijk op: conxillium.com/be (en download de brochure), mail naar: info@conxillium.com of bel: +31 88 770 80 00.

**WAT MAAKT WONEN
DUUR? NIET ALLEEN
DE WONING ZELF,
MAAR OOK DE LIGGING.
WONEN IN HET
BUITENGEBIED JAAGT
DE KOSTPRIJS VAN
VERWARMING EN VAN
VERPLAATSINGEN DE
HOOGTE IN. ”**

Ann Messelier, schepen van ruimtelijke planning in Kuurne

Haacht wordt een lokaal zorgbestuur

OCMW en gemeente delen alle diensten, de personeelsleden krijgen dan ook nieuwe collega's. Op de gezamenlijke uitstap leerden ze elkaar deze zomer tijdens de rustige en minder rustige activiteiten beter kennen.

Om het traditionele organogram van de gemeente en het OCMW van Haacht samen te voegen werd er zoals in veel gemeenten een werkgroep opgericht die een paar keer bijeenkwam. 'We zijn van een aantal modellen vertrokken, we hebben een reeks oefeningen gedaan,' zegt algemeen directeur Luc Van Rillaer. Makkelijk was het niet, want telkens weer botste hij op persoonlijke bezwaren van sommige personeelsleden. 'Maar toen kwam er helemaal buiten de gebaande paden een voorstel van Johan Artois, de ICT-verantwoordelijke van het OCMW. Dat voorstel is de basis geworden van de ontwikkeling van het organogram waaraan we nu werken, en dat op 1 januari operationeel moet zijn.'

Het personeel van gemeente en OCMW Haacht, samen goed voor 123 FTE of 174 individuele personen, werkt vanaf nu in vier sectoren die onderverdeeld zijn in teams. 'Dankzij dat idee konden we loskomen van de twee besturen, iedereen vond dit een bijzonder idee, waardoor de weerstand verdween. In het afgelopen jaar is het uitgegroeid tot het huidige ontwerp dat misschien in de loop van de tijd nog wat zal veranderen. 2018 was een overgangsjaar en dat zal 2019 voor een deel ook nog zijn, want verandering is het moeilijkste dat er is, vooral als je takenpakket verschuift.' Al staat naast elke naam en functie in het organogram een G of een O, afhankelijk van de payroll van Gemeente of OCMW, toch lopen de personeelsleden in alle teams door elkaar, ook om ze te vergroten. 'In het verleden waren er te

Net zoals overal worden in Haacht het OCMW en de gemeente vanaf 1 januari één lokaal bestuur, met één organogram. Is dat organogram in sommige besturen het sluitstuk, voor algemeen directeur Luc Van Rillaer is het in Haacht het beginpunt van verandering.

veel eenmansdiensten en die eilanden wilden we doen opgaan in teams van drie à vier personen die de voortgang garanderen en waarbinnen de leden ook op elkaar kunnen terugvallen.'

Ondertussen is het organogram al vier keer op de gemeenteraad geweest, telkens om de richting toe te lichten en de stand van zaken goed te laten keuren. 'We hebben nog nooit zoveel gecommuniceerd als het laatste jaar,' oppert Luc Van Rillaer, 'ook met het personeel dat sinds

kort het wekelijkse verslag van het managementteam kan lezen.' Tegen september 2019 proberen we al het personeel ook op één locatie samen te brengen. 'Dat is het beste voor de inwoners maar ook voor de diensten zelf. In Vlaanderen telt Haacht, volgens de cijfers van Belfius, een laag aantal personeelsleden per duizend inwoners. Zelfs als je de personeelsleden van de intergemeentelijke bibliotheek die we met buurgemeente Boortmeerbeek delen, verreken, zitten we nog altijd in de laagste categorie. Met het politieke bestuur is er daarom van meet af aan afgesproken dat we niet eindigen met minder personeelsleden maar met een gerichte versterking.' Uitdrukkelijk kregen de personeelsleden de vraag om te solliciteren op mogelijke nieuwe functies of om het te laten weten als ze een nieuwe wending aan hun carrière wilden geven.

Vier sectoren met teams

Onder de sector Bestuur en Organisatie vallen alle ondersteunende teams, met onder meer het team secretariaat en noodplanning dat dankzij de initialen van de medewerkers KLASseteam heet, daarnaast is er een team personeel en organisatieontwikkeling en een derde team voor informatie- en communicatiebeheer maar ook GIS en ICT onder de naam DJAM van Danny, Johan, Ann en Marleen. De tweede sector is die van Financiën en Verzekeringen met maar één team onder leiding van de financieel directeur. Sectoren drie en vier zijn Ruimte en Mens. In de sector

Luc Van Rillaer:

'We willen niet meer belanden in het model waarin de schepen als diensthoofd fungeert. De politici moeten het beleid uittekenen en de doelen uitzetten. Hoe we die doelen dan zullen bereiken, laten de politici beter aan ons over.'

Ruimte zijn er vier teams, het eerste heeft als afkorting POM van patrimoniumbeheer, openbare werken en mobiliteit, het tweede is het team Omgeving met als taken stedenbouw en milieu, het derde is het team Onderhoud, zeg maar de schoonmaakploeg, het vierde is het team Uitvoering of 'De Loods' omdat de groenploeg en de ploeg Wegen in de gemeenteloods hun stek hebben. De klusdienst van het OCMW zal ook naar De Loods verhuizen.

De sector Mens beslaat een vrij breed spectrum met het team Burger en Onthaal, de Sociale Diensten, het team Ouderenondersteuning, het team SamenLeven met de subteams sport, vrije tijd met cultuur, TELE staat voor toerisme, evenementen en lokale economie, en het team Onderwijs voor het gemeentelijke basis- en kleuteronderwijs.

Weg met het eiland

Van elke sector zit er een sectorbeheerder met een back-up in het TOEMAT, het toekomstig managementteam, dat elke vrijdag samen met de personeelsverantwoordelijke vergadert. Het is de taak van de sectorbeheerder de teams te laten draaien en ze te ondersteunen, te coachen en oplossingen aan te dragen, maar ook de opmerkingen en ideeën van de sector mee te nemen naar het TOEMAT. Luc Van Rillaer geeft eerlijk toe dat het geen eenvoudige oefening is geweest om de twee werelden van gemeente en OCMW samen te brengen. 'Ook voor de sectorbeheerders was het wennen, en voor de politici is het helemaal lastig,

want zij lopen het liefst meteen naar de diensthoofden. Wij zullen blijven herhalen dat ze meer kunnen realiseren door in gesprek te gaan met de sectorbeheerder in plaats van zich rechtstreeks tot de diensthoofden te wenden. Anders belanden we weer in het model waarin de schepen als diensthoofd fungeert. De politici moeten het beleid uittekenen en de doelen uitzetten. Hoe we die doelen dan zullen bereiken, laten de politici beter aan ons over.'

Dit organogram biedt volgens de algemeen directeur het grote voordeel dat gemeente en OCMW goed convergeren: 'Ergens anders blijft het OCMW dikwijls toch een apart eiland. Zodra we in september '19 samen op één locatie zitten, zal de samenwerking nog meer vlotten.'

Lokaal zorgbestuur

Al in de eerste versie van de samenwerkingsovereenkomst staat expliciet verwoord dat beide besturen alle diensten zouden delen. Luc Van Rillaer: 'We willen geen traditioneel lokaal bestuur zoals een gemeente of een OCMW meer zijn, maar een "lokaal zorgbestuur" dat zorgt voor alle inwoners, evengoed door ze een rijbewijs af te leveren, een bouwvergunning of een leefloon. We willen op die zorg de nadruk leggen en tegelijk het stigma van het OCMW verwijderen. Alle medewerkers zorgen voor onze inwoners en hiervoor trekken ze allemaal de OCMW-jas aan voor alle inwoners.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Het
nieuwe
gemeentehuis

Toen Leopoldsburg in 1850 een onafhankelijke gemeente werd, werd meteen een neoklassiek gemeentehuis gebouwd met in de zijbeuken de politie, de gemeenteschool en de bibliotheek. Nu doet het neoklassieke gemeentehuis dienst als monumentale entreehal voor het nieuwe glazen gemeentehuis dat erachter ligt. Het nieuwe gemeentehuis bezegelt de integratie van OCMW en gemeente. Nu al het gemeentepersoneel samenzit, wordt het samenwerken efficiënter en verbetert de dienstverlening, de bevolking hoeft niet meer van het ene gebouw naar de andere dienst te lopen. Door een doorgedreven digitalisering kunnen mensen thuis aan de computer al veel regelen of een persoonlijke afspraak maken voor hun vragen en plannen.

De glaspartijen trekken buiten zo veel mogelijk naar binnen. De overheersende kleur kaki toont de verbondenheid met de landmacht aan. Die verbondenheid drukt kunstenaar Bart Heijlen uit met een beeld van een marketenster, een vrouw die de soldaten volgde en hun eten en drank mocht verkopen. Deze vrouwen waren de eerste inwoners van Leopoldsburg. Piet Stockmans kijkt dan weer naar de toekomst, hij heeft de dromen van 180 twaalfjarigen in witblauwe porseleinen potjes gestoken die pas over vijftig jaar geopend worden. Voor burgemeester Wouter Beke is het gemeentehuis de hardware: 'Het draait veel meer om de software: de dienstverlening, de klantvriendelijkheid. Dankzij het nieuwe gemeentehuis zullen we nu grote stappen vooruit kunnen zetten.'

MARLIES VAN BOUWEL BEELD DANIEL GEERAERTS

De marketenster, een beeld van Bart Heijlen, kijkt neer op de bezoekers die langs het oude naar het nieuwe gemeentehuis gaan.

De focus ligt in het nieuwe gemeentehuis op de dienstverlening en de klantvriendelijkheid.

Het nieuwe gemeentehuis is ingericht in de kleuren van de landmacht om de militaire verwevenheid van Leopoldsburg te tonen.

Het depot voor de brandweer en de technische dienst dat na de Tweede Wereldoorlog achter het neoklassieke gemeentehuis werd gezet, heeft nu plaatsgemaakt voor een nieuw glazen gemeentehuis.

Nu het personeel van OCMW en gemeente samenzit, zal de samenwerking vlotter verlopen.

Informatiebeveiliging: tijd voor actie

De Vlaamse lokale besturen slagen er onvoldoende in gegevens van burgers en bedrijven te beveiligen. Met gezamenlijke initiatieven en afspraken en door de bestaande beschermingsmaatregelen te benutten kunnen ze betere resultaten boeken.

Ten gevolge van de digitalisering van dienstverlening wordt informatiebeveiliging almaar essentiëler. Maar elektronische beveiliging alleen is niet voldoende: ook papieren documenten met vertrouwelijke informatie, ruimten met gevoelige IT-systemen en digitale informatiedragers zoals usb-sticks of smartphones moeten gemeenten beschermen. Audit Vlaanderen evalueerde in 2017-2018 de informatiebeveiliging bij 28 lokale besturen en deed daarbij opvallende vaststellingen. Zo is bij 24 ervan de technische beveiliging van de IT-omgeving ontoereikend om te vermijden dat hackers binnen de interne ICT de volledige omgeving kunnen overnemen. Maar een handvol organisaties heeft een procedure om informatiebeveiligingsincidenten te identificeren en te behandelen. Bovendien hebben de meeste besturen geen sluitend overzicht van wie welke sleutels en badges bezit en recupereren ze deze sleutels niet

genoeg. Dit kan tot problemen leiden (zie hiervoor bijlage 4 van het globaal rapport).

Om de vertrouwelijkheid, de betrouwbaarheid en de beschikbaarheid van de informatie bij de lokale besturen te garanderen moet er iets gebeuren. Dat is de kernboodschap uit het globaal rapport 'Informatiebeveiliging' dat Audit Vlaanderen schreef als sluitstuk bij deze thema-audit.

Beter samenwerken

Informatiebeveiliging is zo immens en complex dat geen enkel geauditeerd lokaal bestuur alle risico's zelfstandig kan beheersen. Besturen stoppen bovendien dikwijls veel tijd in zoeken naar oplossingen die al bestaan. Meer samenwerking en kennisdeling tussen lokale besturen en diverse overheidsniveaus biedt daarom kansen, bijvoorbeeld om regelgeving om te zetten in praktische acties, sjabloondocumenten vast te leggen, kennis te delen over nieuwe bedreigingen of samen technische testers in te huren. Er zijn genoeg concrete behoeften en uitdagingen om zulke samenwerking structureel vorm te kunnen geven. Hiervoor zijn initiatieven nodig die verder gaan dan vrijblijvende contacten.

Beter afspreken

Audit Vlaanderen hamert op het belang van afspraken en toegewezen verantwoordelijkheden, zoals degelijke afspraken met externe IT-dienstenle-

Door goede afspraken over verantwoordelijkheden en taakverdeling kunnen de gaten in de bescherming worden vermeden die de thema-audit dikwijls heeft vastgesteld.

veranciers over wie welke taken uitvoert en hoe deze minimaal ingevuld worden. Externe leveranciers krijgen nu te veel carte blanche, waardoor de onuitgesproken verwachtingen van de besturen niet aansluiten bij het werkelijk geleverde. Er moeten ook interne afspraken zijn over de verwachtingen tegenover de (interne of externe) IT-verantwoordelijke en over welke informatie extra afgeschermd moet worden. En er zijn afspraken nodig met veiligheidsconsulenten over hun takenpakket en hun wisselwerking met het bestuur. Door goede afspraken over verantwoordelijkheden en taakverdeling kunnen de gaten in de bescherming worden vermeden die de thema-audit dikwijls heeft vastgesteld.

Mogelijkheden tot bescherming beter benutten

In afwachting van overkoepelende samenwerking kan elk lokaal bestuur quick wins halen uit de tot nog toe onderbenutte beschermingsmaatregelen. Sterke wachtwoorden afdwingen kan al veel oplossen. Ook de systeemsoftware sneller actualiseren is een haalbare maatregel met impact. Een andere is het scheiden van verschillende subnetwerken – bijvoorbeeld eindgebruikersapparatuur versus servers – om de verspreiding van kwaadaardige software te verhinderen. Gerichte versleuteling van informatie kan er dan weer voor zorgen dat onbevoegden zelfs in kwetsbaardere omstandigheden geen toegang krijgen tot delicate gegevens. In de marge van de thema-audit organiseerde Audit Vlaanderen een grootschalige vrijwillige phishing-test. Daaruit blijkt dat nieuwsgierigheid het nog vaak haalt van risicobewustzijn: in het overgrote deel van de 423 deelnemende besturen werden gebruikersgegevens prijsgegeven. Besturen moeten het bewustzijn van informatiebeveiliging bij hun medewerkers vergroten. Dit kan door periodieke sensibilisering van medewerkers, mandatarissen en leveranciers planmatig te verankeren. De fysieke beveiliging versterkt al door afgesloten kasten, een clean-desk be-

Lokale besturen rekenen te veel op een goede afloop bij incidenten. Ze gaan er te vaak van uit dat het meevalt en ze zijn zich niet genoeg bewust van de potentiële impact van incidenten.

leid en de recuperatie van sleutels en badges. Sluitende procedures voor het toewijzen en intrekken van toegangsrechten zijn ook absoluut noodzakelijk. Die rechten zijn nu vaak te ruim toegankelijk en niemand volgt ze op. Hierdoor kunnen ex-medewerkers en ex-mandatarissen soms nog aan de gegevens. Audit Vlaanderen pleit voor eenvoudige beschermingsmaatregelen. Met een structurele handwijze en periodieke opvolging kom je al een eind vooruit.

Leren uit incidenten

Lokale besturen rekenen te veel op een goede afloop bij incidenten. Ze gaan

er te vaak van uit dat het meevalt en ze zijn zich niet genoeg bewust van de potentiële impact van incidenten. Daarom zijn acties zoals het testen van back-ups, het uitvoeren van veiligheidsscreenings en updates of het uitwerken van continuïteitsstrategieën absoluut noodzakelijk.

Een andere opvallende vaststelling uit de audit is dat informatiebeveiligingsincidenten dikwijls onder de radar blijven. Meer zelfs: dikwijls weten medewerkers niet wat als een incident beschouwd moet worden of aan wie ze het kunnen melden. Meer dan de helft van de besturen registreert incidenten ook niet. Het is evenmin de gewoonte om deze periodiek op te sporen via de analyse van loggegevens. Pas als besturen weten welke incidenten er voorkomen, kunnen ze eruit leren. ■

MARK VANDERSMISSEN IS ADMINISTRATEUR-GENERAAL VAN AUDIT VLAANDEREN, GUNTER SCHRYVERS IS MANAGER-AUDITOR, KAREL BRUNEEL IS SENIOR-AUDITOR EN LIES VAN CAUTER IS AUDITOR BIJ AUDIT VLAANDEREN

Wegen richting betere beveiliging

Een periodieke screening is een noodzakelijke hoeksteen voor elk informatiebeveiligingsbeleid. Een screening van de eigen ICT-omgeving via kwetsbaarheidsscans en penetratietests heeft een verrassend lage kostprijs. Raamovereenkomsten zoals deze waar Audit Vlaanderen een beroep op deed voor de technische tests tijdens de thema-audit, maken de bestelling ook zeer eenvoudig. Zowel de VVSG, de bestuurscholen, V-ICT-OR als Informatie Vlaanderen boden bovendien in samenwerking met Audit Vlaanderen al vormingsinitiatieven en workshops aan.

Bijlage 5 van het globaal rapport bevat verschillende verwijzingen naar organisaties voor nuttige informatie en hulpmiddelen.

In het rapport verwijzen we ter inspiratie geregeld naar punctuele goede praktijken van collega-besturen voor specifieke aspecten van informatiebeveiliging.

Via V-ICT-OR, Informatie Vlaanderen en de informatieveiligheidsconsulenten die informatie delen in de schoot van de VVSG, kunnen ICT-verantwoordelijken van lokale besturen kosteloos een overzicht krijgen van de technische kwetsbaarheden die Audit Vlaanderen het meest heeft aangetroffen. Die lijst kunnen ze gebruiken om hun eigen omgeving te screenen.

Op www.auditvlaanderen.be beschrijft het rapport *informatiebeveiliging* de aandachts- en verbeterpunten betreffende informatieveiligheid. Verder kunt u de eigen werking evalueren aan de hand van de bevindingen uit het globaal rapport.

"Speciaal
ontwikkeld
voor en door
gemeentebesturen"

Met energie aan de slag

De **energiefactuur** van het gemeentelijk patrimonium **verlagen?**

Dan is E-lyse **hét** platform voor je **energiemanagement**.

Volg je verbruik

- Benchmark en vergelijk
- Ontdek besparingspotentieel
- Definieer actieplannen
- Krijg alarm bij hoge verbruiken
- Analyseer beleidsrapporten en grafieken

Zo krijgen we samen greep op het energieverbruik.

Met E-lyse is je energiemangement gebundeld in één portaal.

Contacteer ons om met E-lyse **aan de slag** te gaan: www.fluvius.be/energiemanagement.

Gratis aangeboden door Fluvius.

fluvius.
Tot bij u

Jongeren zoeken Europa

Om bij jongeren de interesse voor Europa te wekken heeft performer Lucas De Man voor zijn show *De Man door Europa* 25 creatieve visionairen geïnterviewd in zeventien Europese steden.

Tijdens de show spreken die denkers via videoboodschappen over het dilemma: we weten dat de geschiedenis zich permanent herhaalt en dat ongelijkheid blijft bestaan, maar we beseffen tegelijk dat we iets moeten doen, dat het aan ons is. Hoe gaan we daarmee om?

Die vraag komt op 12 oktober aan bij de laatstejaars van drie middelbare scholen in Roeselare. De drie scholen zijn net zoals elf andere scholen in Vlaanderen European Parliament Ambassador School om in samenwerking met het Europese Parlement de actieve kennis over de EU aan te wakkeren. De visionaire kunstenaars hebben het over het opnieuw innemen van de publieke ruimte (common grounds) en over de noodzaak van het gevoel erbij te horen (sense of belonging). De Man: 'Het is niet dat ze allemaal de wereld beter maken, het is geen hoeraverhaal, maar hun toon is ook niet negatief. Deze mensen proberen. Soms veroorzaakt een poging meer dan je denkt en soms niet. Daarom, wees niet bang te zijn wie je bent! Als je bang bent, komt het sowieso niet goed.' Of zoals de Belgische kunstenaar Simon Allemeersch zegt: 'Het gaat er niet om de wereld te verbeteren of de samenleving te verbeteren, maar wel een samenleving te creëren.' Een samenleving als een plek waar mensen elkaar ontmoeten en hun verhalen delen. En waar iedereen zich thuis kan voelen. De verandering is op komst, daar-

van is De Man overtuigd, maar ook het einde van de opeenvolgende crisissen in Europa is nog niet in zicht, beseft hij. Tijdens het nagesprek met De Man beschouwt leerling Maxim dit als een oproep: 'Ik voel me melancholiek door je achterliggende boodschap dat ik verantwoordelijkheid draag bij de volgende crisis.'

Via de interactieve mentimeter geven de jongeren via hun smartphone een rangorde aan wat zij als belangrijke Europese verworvenheden beschouwen. Op de eerste plaats komen vrede en stabiliteit, meer nog dan het vrije verkeer van personen en de euro als eenheidsmunt. De euro is dan wel weer het eerste waar ze aan denken bij Europa en veruit met stip op nummer 1 moeten klimaat en acties tegen de klimaatverandering nu de prioriteit van Europa zijn. Vlaams Europarlementslid Tom Vandenkendelaere, die net zoals Lucas De Man van Roeselare komt, zit mee op het podium. 'We gaan de klimaatopwarming niet tegenhouden door te doen alsof ze niet bestaat en ervan weg te lopen. Dus ja, er zijn veel problemen. Je moet opstaan en zeggen: ik ga proberen er iets aan te

doen. Dat is de reden waarom ik aan politiek doe. Ik wil proberen. Mislukt het? Dan zij het zo, maar ik zal het wel geprobeerd hebben.'

Als de leerlingen vragen naar het vervolg, poneert Lucas De Man dat Europa over mensen moet gaan en niet over systemen: 'Wat begon als een economisch systeem wordt nu stil aan een plek van mensen die naar hun identiteit zoeken. Omdat die van de individuele landen verdwijnt, zoeken we naar een identiteit in onze regio én in Europa. Het zal niet eenvoudig worden, maar we zijn ermee bezig.'

En zo eindigt de middag met de metafoor waarmee de voorstelling begon. Op een historische tijdslijn is het zeventig jaar oude Europa niet meer dan een peuter die op het potje leert gaan. Als we de boel nu op zijn beloop laten, gooien we het kind met het badwater weg. ■

BERT JANSSENS IS COÖRDINATOR EUROPA EN INTERNATIONAAL

Deze theatervoorstelling (<https://insearchofeurope.eu>) is onderdeel van *Local and Regional Dialogues in cohesion policy* van de Europese koepel voor lokale besturen CEMR, die gesteund wordt door de Europese Commissie.

Hoe nemen we in Europa opnieuw de publieke ruimte in? Hoe horen we erbij als Europeaan? Deze vragen stelt Lucas De Man samen met de visionaire denkers van het hedendaagse Europa, aanschouwelijk gemaakt met kaarten en popjes.

STEFAN DE WICKE

Opvang vinden kinderspel met lokaal loket kinderopvang

Vanaf april 2019 stelt Kind en Gezin subsidies ter beschikking voor een lokaal loket kinderopvang in elke Vlaamse gemeente. Het loket is een neutraal informatie- en ondersteuningspunt voor ouders die op zoek zijn naar opvang. Tegelijk is het een netwerk van al wie met kinderopvang in de gemeente bezig is. Een op de vijf gemeenten heeft al een lokaal loket, zoals Sint-Truiden, Kortrijk en Hasselt.

Een lokaal bestuur dat een lokaal loket kinderopvang organiseert, heeft een krachtig instrument in handen om de kinderopvang toegankelijk te maken. Zo is het loket in Hasselt een aanspreekpunt voor (toekomstige) ouders en in het bijzonder voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen die de weg naar de kinderopvang moeilijk of niet vinden. Voor Wendy Souvereyns van het lokaal loket kinderopvang is dat een echte stap vooruit: 'Dit is hét aanspreekpunt. We merken dat we meer kwetsbare gezinnen kunnen bereiken.' Ook diensthoofd buitenschoolse opvang in Sint-Truiden Margit Hendricx ziet grote voordelen voor de ouders: 'Ze hebben één loket waar ze terecht kunnen met om het even welke opvangvraag voor kinderen tot twaalf jaar. Voor kwetsbare gezinnen is kinderopvang bovendien een hefboom voor een opleiding of deelname aan de arbeidsmarkt.' Als beleidsmedewerker kinderopvang in Kortrijk vindt Katrien Verlinden het ook belangrijk kwetsbare gezinnen te bereiken: 'Dat lukt nu, vooral dankzij de functie van de brugfiguur.'

Door samenwerken en netwerken bouwt het loket een grondige kennis van het plaatselijke opvoedingslandschap op. 'Het is een goede bron van informatie voor zowel toeleiders als bestuur als (toekomstige) ouders. Ons bestuur kan, samen met het lokaal overleg kinderopvang, veel beter inspelen op de behoeften van ouders en organisatoren kinderopvang. Bovendien kunnen we beter advies geven bij subsidieoproepen van Kind en Gezin, want we houden steeds de vinger aan

bestuur beter kan adviseren: 'Je weet wat er in de gemeente nodig is. We regisseren de kinderopvang, maar we baten ook initiatieven uit, die combinatie biedt veel voordelen. Zo kunnen we voor kinderen die geen plaats meer vinden in de vakantieperiode, mee zoeken naar een ander initiatief via het Kindinfopunt. Van daaruit hebben we zicht op de verschillende initiatieven, van sport- tot legokamp. Het lokaal loket zorgt voor een mooie, vruchtbare samenwerking met andere en nieuwe

Wendy Souvereyns:

'Het lokaal loket kinderopvang is een goede bron van informatie voor zowel toeleiders als bestuur als ouders. Bovendien kunnen we beter advies geven bij subsidieoproepen van Kind en Gezin, want we houden steeds de vinger aan de pols.'

de pols,' zegt de Hasseltse Wendy Souvereyns. Ook Margit Hendricx heeft het gevoel dat ze dankzij het loket het

partners. Er ontstaat een lokaal web van initiatieven die de gezinnen ten goede komen.'

Van start

In Kortrijk bestaat er al lang een voorloper van het loket, omdat het lokaal overleg kinderopvang al in 2004 vaststelde dat de vraag naar kinderopvang groter was dan het aanbod. 'Maar daarnaast werden veel plaatsen niet goed benut. Voor een betere match investeerden de stad en het lokaal overleg kinderopvang in een online-meldpunt,' vertelt Katrien Verlinden. In 2006 ging dit meldpunt van start, tot en met 2015 volgde het PWA het op, maar toen het PWA hiermee stopte heeft de stad de 'kinderopvangvinder' uitgewerkt, een website die sinds 2017 een overzicht biedt van alle opvang voor baby's en peuters in Kortrijk. In Sint-Truiden werd in 2012 het Kindinfopunt opgericht. Vanuit de buitenschoolse kinderopvang kregen twee kinderbegeleiders enkele uren toegewezen om alle opvanginitiatieven te bundelen. 'Ze hebben toen alle initiatieven ook bezocht en in kaart gebracht,' weet Margit Hendricx. Het lokaal loket kinderopvang Hasselt is ontstaan naar aanleiding van het nieuwe decreet in 2014. 'Hasselt zat toen ook in de proeftuin van de kinderopvangzoeker van Kind en Gezin. Het samenwerkingsverband Kinderopvang Hasselt, een overlegplatform tussen de verschillende opvangvormen die actief zijn in het Hasseltse, volgde alles goed op,' zegt Wendy Souvereyns die een algemene bezorgdheid vaststelde, omdat het voor ouders zo moeilijk was om gepaste opvang te vinden. Daarom werkt het lokaal loket kinderopvang Hasselt met folders en flyers waarin een overzicht van zijn aanbod staat. 'Bij het ondersteunen van ouders hebben we bijzondere aandacht voor kwetsbare groepen. Als ouders weinig Nederlands kennen, neemt het loket zelf contact op met de mogelijke voorzieningen om de vraag van het gezin voor te leggen. Daarna overlegt het weer met de toeleider of ouder.' Ook in Sint-Truiden krijgen de ouders informatie via folders, maar ook op evenementen zoals de babybeurs of een geboortefeest. Uiteraard zijn er de toeleiders en de opvanginitiatieven. 'Ze kunnen contact opnemen via mail of telefoon of een afspraak maken bij

het lokaal loket, dat in hetzelfde gebouw zit als het Huis van het Kind. Er is nauwe samenwerking met de diensten die kwetsbare gezinnen naar het loket verwijzen. Indien nodig bieden de medewerkers deze gezinnen extra ondersteuning,' zegt Margit Hendricx. In Kortrijk vinden mensen via de website 'kinderopvangvinder' informatie

aantal onbeantwoorde vragen en allerlei vragen naar specifieke opvanginitiatieven (inclusieve kinderopvang, dringende kinderopvang, kinderopvang met flexibele openingstijden, vragen van gezinnen die tot de voorrangsgroepen behoren en vragen van kwetsbare gezinnen) registreren. Een hele boterham. In Sint-Truiden komen

Margit Hendricx :

'Het lokaal loket kinderopvang zorgt voor mooie, vruchtbare samenwerking met andere en nieuwe partners. Er ontstaat een lokaal web van initiatieven die de gezinnen ten goede komen.'

over alle beschikbare kinderopvang compleet met een overzicht van de vrije plaatsen. In het sociaal huis is er ook een fysiek loket waar ouders elke dag telefonisch en fysiek terecht kunnen. Voor Katrien Verlinden betekent vooral de brugfiguur kinderopvang veel: 'Zij ondersteunt de ouders die de weg naar de website of het loket niet vinden.'

Registratieopdracht

In het nieuwe subsidiebesluit krijgt het lokaal loket kinderopvang uitdrukkelijk een registratieopdracht. Het moet het totale aantal unieke vragen, het

jaarlijks 130 vragen binnen waarvan ongeveer tien procent onbeantwoord blijft. Opvangvragen worden gesteld via mail, telefoon of ter plaatse aan het lokaal loket en genoteerd op een aanvraagformulier. De gegevens worden verwerkt in een Excel-bestand. Zo krijgen de opvanginitiatieven zicht op de vragen. Bij een match wordt het gezin door het loket op de hoogte gebracht.

Ook Hasselt werkt met een uitgebreid Excel-bestand. 'Zo registreerden we in 2017 331 vragen bij het lokaal loket kinderopvang en hiervan konden we er 212 (64%) oplossen. Ook noteren we

Informatiesessie

Al sinds het decreet van 20 april 2012 houdende kinderopvang van baby's en peuters is er een decretaal kader voor de oprichting van lokale loketten kinderopvang. Met de principiële goedkeuring van het Besluit van de Vlaamse Regering houdende de toekenning van een subsidie aan het lokaal loket kinderopvang op 20 juli 2018, kunnen deze lokale loketten nu ook een subsidie krijgen.

Een lokaal loket kinderopvang vormgeven is maatwerk. Volgens de VVSG is dit een typische opdracht voor een lokaal bestuur. Daarom organiseert VVSG-Steunpunt Kinderopvang, in samenwerking met Kind en Gezin, een boeiende informatiesessie over het lokaal loket kinderopvang en de subsidieaanvraag in elke Vlaamse provincie. Tijdens deze sessies gaan we dieper in op het lokaal loket kinderopvang en de subsidieaanvraag en is er ruimte voor uitwisseling.

www.vvsg.be/agenda voor de informatiesessies

www.steunpuntkinderopvang.be voor het dossier 'lokaal loket kinderopvang' en de inspirerende praktijken in onze praktijkenbank.

telkens of het om een reguliere vraag gaat, een vraag naar dringende opvang of een vraag naar flexibele opvang. We presenteren kwartaalcijfers op het overlegplatform van de verschillende kinderopvanginitiatieven in Hasselt, waar ook iemand van de stad Hasselt aanwezig is. We maken ook een jaarrapport op dat we op datzelfde overlegplatform presenteren, net als op het lokaal overleg kinderopvang. Zo komen we tegemoet aan de vierde opdracht: informatie bundelen en rapporteren,' zegt Wendy Souvereyns. In Kortrijk worden niet alle vragen geregistreerd. 'De vragen die via de website of via het sociaal huis (telefonisch of fysiek) worden gesteld, houden we niet bij,' zegt Katrien Verlinden. 'De brugfiguur kinderopvang beschikt wel over unieke en uitgezuiverde opvangvragen. In 2017 had zij contact met 112 unieke opvangzoekers, die opvang zochten voor in totaal 122 kinderen. Van deze 112 vragen konden we aan 58 een plaats toewijzen, 54 vragen kregen dus geen passende oplossing.'

Stevig netwerk

In Hasselt werkt Wendy Souvereyns samen met verschillende toeleiders en vooral met het OCMW en het Agentschap Integratie en Inburgering. Verder is het lokaal loket kinderopvang ook een actieve partner van het Huis van het Kind en neemt het ook deel aan verschillende werkgroepen. 'In 2019 staat een perinatale informatiebeurs gepland, gericht op kwetsbare groepen.' Precies door de krachten te bundelen is het lokaal loket met een minimum aan middelen kunnen starten. Doordat het samenwerkt met het Huis van het Kind, heeft het een fysieke locatie zonder extra kosten. Bovendien heeft Hasselt door het loket te koppelen aan de functie van de gemandateerde voorziening geen extra werkmiddelen. Toen de taak van deze voorziening groter werd, heeft de stad Hasselt deze functie uitgebreid met een kwart personeelslid. Extra kosten zijn er wel voor het drukwerk

en de ontwikkeling en het beheer van de website.

In Sint-Truiden zitten veel van de partners al op dezelfde locatie. 'Dit maakt de samenwerking nog veel sterker. In maart 2019 verhuizen we bovendien naar een nieuw gebouw en komen er nog andere partners bij het Huis van het Kind, zoals het CKG en het CLB. Een netwerk ontwikkelen vraagt natuurlijk veel tijd, en veel uitwisseling tussen de partners. Omdat het loket is opgestart vanuit de buitenschoolse kinderopvang heeft deze een lokaal ter

Katrien Verlinden:

'Organisatoren van kinderopvang voelen niet altijd de behoefte hun vrije plaatsen up-to-date te houden in het systeem, want de vraag is groter dan het aanbod. Vrije plaatsen raken dus ook vanzelf wel ingevuld.'

beschikking gesteld. Verder hebben we ongeveer 10.000 euro per jaar aan werkkosten. De twee kinderbegeleiders uit de buitenschoolse opvang werken elk negen en een half uur voor het lokaal loket, samen dus een halftijdse functie,' zegt Margit Hendricx. In Kortrijk zijn de kosten te overzien, Katrien Verlinden volgt als beleidsmedewerker kinderopvang de website op. 'Deze website zelf kost ons ongeveer 3500 euro (zonder btw) aan jaarlijks onderhoud. Wat betreft personeel hebben we een halftijdse brugfiguur in dienst. Het sociaal huis neemt het onthaal voor zijn rekening.'

Nieuwe vragen

Dankzij de goede werking van het Kindinfopunt merken ze in Sint-Truiden extra behoefte aan vakantieopvang in de buitenschoolse kinderopvang en ook aan flexibele opvang voor kinderen tussen drie en zeven jaar. Voor Margit Hendricx is het een uitdaging hierop een antwoord te bieden. In Kortrijk ligt

de grootste uitdaging erin de kinderopvangvoorzieningen te motiveren om hun vrije plaatsen up-to-date te houden in het systeem. 'Organisatoren van kinderopvang voelen niet altijd de behoefte dit te doen, want de vraag is groter dan het aanbod. Vrije plaatsen raken dus ook vanzelf wel ingevuld,' zegt Katrien Verlinden.

Voordat een gemeente start met een lokaal loket kinderopvang komt het erop aan zich goed voor te bereiden en de tijd te nemen om alle bestaande opvanginitiatieven te bezoeken en ze

tegelijk te informeren over het loket. Op deze manier kennen de medewerkers van het lokaal loket en de opvanginitiatieven elkaar en kunnen ze aan een formule werken waarbij iedereen zich goed voelt. Door van bij het prille begin alle organisatoren kinderopvang bij het loket en zijn werking te betrekken en rekening te houden met hun bezorgdheden en mogelijkheden, voorkom je veel discussies achteraf en bouw je op gedragenheid. Het lokale bestuur komt zo in contact met organisatoren waarmee dit vroeger niet gebeurde of niet mogelijk was. Blijven investeren in de samenwerking met zowel de verschillende organisatoren van kinderopvang als de verschillende sociale partners is van het grootste belang. Het vraagt heel veel energie, maar volgens Wendy Souvereyns, Katrien Verlinden en Margit Hendricx is het de moeite waard. ■

TINA SCHUDDINCK IS VVSG-STAFMEDEWERKER
INFRASTRUCTUUR KINDEROPVANG

Voor uw bescherming innoveert Ethias in preventie!

ETHIAS PREVENTION REPORTER: EEN INNOVATIEVE APP!

De digitale app van Ethias vergemakkelijkt de reporting van de **preventieadviseurs in collectiviteiten en ondernemingen** en is een echte stap vooruit in risicobeheer: geolokalisatie, multimedia, risicoclassificatie en verbinding met de wetgeving inzake Welzijn op het werk ...

Deze **multifunctionele** app werd beloond met de **eerste DECAVI-trofee voor preventie!**

Meer info op www.ethias.be/preventionreporter

ethias
Doet wat moet

Landelijke brugfiguren verbinden welzijn met onderwijs

De verhoogde instroom van kwetsbare inwoners en mensen met een migratieachtergrond zet druk op hulp- en dienstverlening zoals die van het OCMW, en dan vooral in kleinere gemeenten op het platteland die weinig draagkracht hebben. Toch is het van belang dat ook daar iedereen toegang heeft tot hulp- en dienstverlening.

Brugfiguren bestaan al langer in een stedelijke context. In een landelijke omgeving is deze werking minder bekend. Nochtans verdwijnen vooral in landelijke gemeenten voorzieningen en openbaar vervoer, waardoor de hulp- en dienstverlening ook nog minder toegankelijk wordt. Armoede is er minder geconcentreerd en meer verdoken. Daarom stapten het OCMW van Wingene en de plaatselijke scholengroep Driespan tijdens het schooljaar 2012-2013 in een geleidelijk proces van afstemming en samenwerking. De scholen merkten een toenemend aantal maatschappelijk kwetsbare gezinnen, met een groeiende vraag naar hulp. 'Daarom beslisten we proactief en preventief te werken door met een maatschappelijk werker aanwezig te zijn op de schoolsite,' zegt OCMW-voorzitter van Wingene Tom Braet. De OCMW-visie veranderde van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd met een sterkere klemtoon op preventief en proactief werken. Het startschot werd in 2015 gegeven met een brugfigurenwerking in drie wijk scholen in Wingene, maar die kende al snel een uitbreiding naar alle zeven basisscholen van Wingene en deelgemeente Zvezele. De opstart gebeurde met steun van de provincie West-Vlaanderen. De uitbreiding naar alle scholen was mogelijk dankzij financiële ondersteuning vanuit Leader Midden-West-Vlaanderen voor twee jaar. Sindsdien voorziet de gemeente Wingene zelf in de nodige middelen om de brugfigurenwerking voort te zetten.

Neutrale vertrouwenspersonen

Een brugfiguur is een neutrale vertrouwenspersoon die de brug slaat tussen kwetsbare en kansarme gezinnen, de school en welzijns- en zorgorganisaties. De brugfiguur helpt de ouders door hun de richting van de gepaste hulp- en dienstverlening te wijzen, hen te ondersteunen in hun opvoedingstaak en met hen een oplossing te vinden voor andere problemen zoals slechte huisvesting, laag inkomen, werkloosheid, gezondheidsproblemen of leerproblemen. Volgens OCMW-voorzitter Tom Braet maken brugfiguren andere bruggen: 'Ze creëren binding met een grotere en onbekendere doelgroep. In

Tom Braet: 'Niet de financiële situatie is de hoofdzaak en aanleiding om bruggen te slaan, wel een pertinente vraag omtrent zorg, welzijn en begeleiding.'

de beginfase van de brugfigurenwerking waren 85% van de gezinnen niet bekend bij het OCMW. Niet de financiële situatie is de hoofdzaak en aanleiding om bruggen te slaan, wel een pertinente vraag omtrent zorg, welzijn en begeleiding. De afgelopen twee schooljaren kwamen meer dan 900 hulpvragen over de brug. Veel meer dan waar we in de doelstelling van het Leaderproject van uitgingen.' De brugfiguren werken aan het realiseren van sociale grondrechten, maar dragen ook bij tot verbetering van ontwikkelings-

De brugfiguren en hun contactpersonen in de partnerorganisaties zoals het consultatiebureau Kind en Preventie en de Landelijke Kinderopvang stellen fier hun boek voor.

kansen bij kinderen, doordat het gezin meer of anders omkaderd wordt. Zo heeft juf Olivia meer zicht gekregen op de armoede en op de problemen van de gezinnen. 'We weten nu meer wat er leeft in dat gezin en kunnen dus ook meer begrip opbrengen voor de situatie van de leerling.'

Maatwerk

Een brugfiguur werkt met gezinnen, in een specifieke context met situaties die zich verwacht maar ook onverwacht aandienen. Er bestaat geen standaardprocedure voor het optreden van de brugfiguur, maatwerk is een van de essentiële elementen om tot een goede werking te komen. Daarnaast is vertrouwen het fundament om alle volgende hulpverleningsstappen op te bouwen. Vertrouwen wordt stilaan opgebouwd en het wordt sterker door positieve feedback en transparantie.

Elise Vertriest weet als brugfiguur dat vertrouwen opbouwen veel tijd vraagt: 'Als hulpverlener moet je dat respecteren. Sommigen vertellen hun volledige levensverhaal bij een eerste ontmoeting, bij anderen is het na maanden nog steeds met voorzichtige stapjes bouwen aan het vertrouwen. Vaak zitten daar eerdere negatieve ervaringen met hulpverlening achter.' Brugfiguren blijven gezinnen opvolgen van contact tot kennismaking, van de ene situatie naar de andere. Ze werken aanklappend, de gezinnen worden niet zomaar

losgelaten, dit is de langetermijnaanpak. Brugfiguur Larissa Lippens houdt zeker maandelijks contact: 'Gewoon om hen niet kwijt te spelen, om hun het signaal te geven dat ze blijven meertellen. Ook al zijn er in de beginfase

altijd vlot, zeer gemoedelijk. Ze belt zelf regelmatig of springt eens binnen na afspraak. Ik mag haar zelf ook altijd bellen. Voor mij is dat een grote geruststelling. Als alleenstaande ouder heb ik het niet gemakkelijk mensen te

Vertrouwen is het fundament om alle volgende hulpverleningsstappen op te bouwen. Het wordt stilaan opgebouwd en het wordt sterker door positieve feedback en transparantie.

geen successen, we sluiten het contact niet af. Blijven investeren is de boodschap.' Het is als brugfiguur zoeken naar een goed evenwicht tussen afstand houden en nabijheid toelaten. Te aanklappend zijn kan deuren sluiten. Te veel loslaten kan het verlies van een traject betekenen. Het is altijd een kwestie van evenwicht, van zoeken naar die delicate balans van vertrouwen. Voor Larissa Lippens is het een uitdaging om de verhalen los te kunnen laten: 'Heel soms stuur ik in het weekend wel eens uit bezorgdheid een berichtje. Problemen stoppen immers niet in het weekend.'

Dat weet Roos als mama van twee kinderen (vijf en tien jaar) maar al te goed. Ze leerde via de school de brugfiguur kennen. 'De eerste keer dat ze op huisbezoek kwam, was ik nerveus, maar alles verliep vlot. Ik kan me moeilijk openstellen voor iemand en denk snel dat ze een beetje raar naar mij kijken. Het contact met haar verloopt

vinden die willen luisteren naar mijn problemen. Zij is voor mij een vertrouwensfiguur.'

Intergemeentelijk Huis van het kind

Uit de brugfigurenwerking en contacten met organisaties als Kind en Gezin werd duidelijk dat er een informatie- en coördinatiepunt voor gezinnen met jonge kinderen nodig is. Wingene wil daarom in 2019 samen met Meulebeke, Pittem en Ruiselede een intergemeentelijk Huis van het Kind oprichten. De andere partners in deze samenwerking zijn Kind en Gezin, het consultatiebureau Kind en Preventie en Landelijke Kinderopvang vzw. Het gezamenlijke doel is preventieve gezinsondersteuning met aandacht voor gezondheid en welbevinden van kinderen, jongeren, ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken. Via de intergemeentelijke samenwerking vergroten de mogelijkheden binnen de vier gemeenten en kunnen gedeelde problemen en behoeften samen behandeld worden. Binnen het Huis van het Kind kunnen gezamenlijke acties opgezet worden of kunnen de partners van elkaars goede praktijken leren. Kinderen, jongeren en ouders kunnen met al hun vragen terecht in het Huis van het Kind. Ook de brugfigurenwerking wordt een belangrijke pijler van het Huis van het Kind. ■

ELISE VERTRIEST IS MAATSCHAPPELIJK WERKER EN BRUGFIGUUR IN WINGENE
Dienst Welzijn en Burger
Elise.Vertriest@wingene.be, T 051-61 07 19

Bron van inspiratie

De ervaringen van de brugfiguren in Wingene, Houthulst en Eeklo zijn gebundeld in een inspiratie- en praktijkboek als ondersteuning voor wie in lokale besturen, de welzijnssector of het onderwijs met een brugfigurenwerking wil starten. Het praktijk- en inspiratieboek is gratis te downloaden op www.samenlevingsopbouwvl.be. U kunt het ook bestellen bij Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen, T 051-24 29 28. U betaalt dan alleen 10 euro verzendingskosten.

Kinderen beleven buiten meer

Buiten kunnen kinderen zich uitleven, lawaai maken, rennen, vallen, opstaan en weer doorgaan.

Voor het Aalstse kinderdagverblijf Molenwiekje is buitenspelen meer dan alleen een frisse neus halen. Veel meer: vrij spelen, op ontdekking gaan, de natuur beleven met alle zintuigen en vooral veel bewegen. Redenen genoeg dus om elke dag naar buiten te gaan.

Het team van Molenwiekje was al lang overtuigd van de vele voordelen van buitenspelen. Kinderopvang is de plek waar kinderen kunnen ontdekken, exploreren, de wereld kunnen ervaren met al hun zintuigen en volop kansen krijgen. De buitenruimte is daar ideaal voor. Tijd dus om de buitenruimte eens grondig onder de loep te nemen. Het team wierp een kritische blik op wat al goed ging, wat anders kon en wat het nog meer kon doen. Onder het motto 'meer doen van wat al goed gaat', dachten ze na over de ideale buitenruimte. Via een ideeënhoek verzamelden ze goede praktijken en foto's van 'dromen'.

Samenwerking werkt

De ouderactiviteit was het perfecte moment om ouders warm te maken voor het project. Er werd input gevraagd bij het uitwerken van de plannen en het

verzamelen van materiaal. Met zijn allen sloegen ze de handen in elkaar. Er was hulp van enthousiaste ouders, kinderbegeleiders, studenten, logistiek medewerkers en de collega's van de stadsdienst Onderhoud Gebouwen en team Groen. Met eenvoudig en gerecycleerd materiaal werden uitdagende speeltoestellen in elkaar gebokst. In combinatie met bestaand speelgoed en levensecht materiaal ontstonden zo aantrekkelijke speelplekken en verschillende ervaringshoekjes in de tuin. Er werden natuurlijke elementen en groene plekje's aangeboden zoals de wilgenhut, een moestuin, houten boomstammen, kruidenbakken, aardeplekken en waterelementen. Het resultaat is schitterend.

Buitenruimte vol beleving

De tuin van Molenwiekje biedt uitdagende speelplekken en activiteiten voor de peuters en ook voor de

allerkleinsten. Er valt ontzettend veel te beleven. De kinderen kunnen voortaan ruiken aan munt, muziek maken aan de muziekmuur, aan het stuur van een auto zitten, rusten in de wilgenhut, in de bouwhoek werken, koken met zand en aarde in de buitenkeuken en hun voeten laten prikkelen op het blote-voetenparcours. 'De kinderen leven zich nu echt uit,' zegt teamverantwoordelijke Jessica Geeroms enthousiast tijdens een inspirerende rondleiding langs de vele blije gezichtjes. 'De kinderen kunnen vrij spelen en veel bewegen in de verschillende hoeken. Ze gaan op ontdekking en beleven de natuur met alle zintuigen. Er is veel speelplezier, je ziet dat de baby's en peuters zich goed voelen, ze voelen zich er erg bij betrokken. Buiten kunnen kinderen zich uitleven, lawaai maken, rennen, vallen, opstaan en weer doorgaan. Ze geraken hun energie kwijt en worden daardoor rustiger.' Ook de ouders zijn enthousiast. Jessica Geeroms: 'Door hen van bij het begin bij de plannen te betrekken zijn ze overtuigd van de mogelijkheden en de vele voordelen van buitenspelen. Ze brengen spontaan

laarsjes mee, of trekken hun kroost kleding aan die tegen een stootje kan of vies mag worden. De ontwikkeling en de tevredenheid van de kinderen weegt ook voor hen door. Dat de kinderen al eens vuil zijn, wordt er met plezier bij genomen. De pret in de badkamer tijdens een flinke wasbeurt is eveneens goed voor de watergewinning van de baby's en peuters.'

Elk weer is speelweer

Sinds de buitenruimte avontuurlijk is ingericht, trekken de kinderbegeleiders vaker naar buiten met de kinderen. Niet alleen in de zomer, maar bij elk weer. 'Als je erop voorzien bent, bestaat er immers geen slecht weer,' zegt Jessica Geeroms. 'Met de laarzen aan, speciale buitenpakjes, muts en sjaal lukt het bijna dagelijks een frisse neus te halen. Het leuke aan buitenspelen is dat de seizoenen en het weer altijd veranderen. Zo is er altijd iets nieuws te ontdekken, te ruiken en te voelen.' Buiten zijn de uitdagingen anders dan binnen, er zijn veel meer mogelijkheden om allerlei ervaringen op te doen en op verkenning te gaan. De natuur stimuleert alle zintuigen. Buiten

is er veel ruimte en zijn er meer gevarieerde mogelijkheden tot bewegen. In de gevarieerde ruimte met losse natuurlijke materialen, plekken om te klimmen, te rennen of te verstoppert zijn er veel speelkansen. Bovendien geeft de buitenruimte ander speelgedrag. 'We zien dat de kinderen graag "gewoon buiten" zijn en dat onze buitenruimte "buitengewoon" geworden is,' zegt Jessica Geeroms. 'Het mooie is dat zoveel mensen hier samen aan hebben gewerkt. Dit bracht een bijzondere dynamiek tot stand. En, dat iedereen meer licht en rust vindt in de loop van de dag, maakt ook mij gelukkiger en trots als teamverantwoordelijke.'

De duidelijke pedagogische visie, de sterke betrokkenheid van ouders en kinderbegeleiders en de

nadruk op buitenspel en natuurbeleving maakten van dit project een groot succes. Zo werd Molenwiekje ook een terechte Gouden Kinderschoen-winnaar in de categorie kind, baby's en peuters.

ELS ROBIJT IS VVSG-STAFMEDEWERKER ONDERSTEUNING KINDERDAGVERBLIJVEN, PROVINCIE OOST- EN WEST-VLAANDEREN

www.goudenkinderschoen.be voor inspiratie over andere boeiende lokale initiatieven kinderopvang.

www.speelbank.be en www.pinterest.com/SteunpuntKOV/ voor tips en veel inspiratie over buitenspelen en buiteninrichting

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedield? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw gemeente!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185 bus 1
B-2970 Schilde
0800 64 400
info@vlaamsepost.be
www.vlaamsepost.be

vvsg , ICR consulting & politeia
presenteren

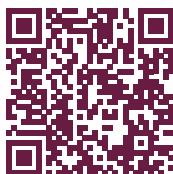
HOERA, IK BEN SCHEPEN!

In vraag en antwoord

door Marian Verbeek, Jan Leroy, Catherine Ruys

Schepenen oefenen een bijzonder ambt uit, niet alleen binnen de gemeente en het OCMW, maar ook in de lokale gemeenschap. Deze pocket wil kersverse schepenen ondersteunen bij de eerste stappen in het opnemen en uitoefenen van hun mandaat. Via een handige vraag-antwoordstructuur gaat deze handleiding onder meer in op het statuut van schepenen, de werking van het college en het vast bureau, de relatie met de gemeenten- en OCMW-raad, de verloning, de samenwerking met andere lokale entiteiten, enzovoort.

Elk thema wordt belicht vanuit juridisch en praktisch oogpunt. Daarnaast bevat de pocket een reeks praktische informatiefiches over de voornaamste beleidsdomeinen, steeds met referenties naar actuele vakliteratuur. Zo zal elke schepen in deze handige publicatie het antwoord vinden op zijn of haar praktische vragen.

Meer info & bestellen:
www.politeia.be

Op kamp in het woon-zorgcentrum

Zowel de ouderen als de kinderen vinden het heerlijk als de Beverse jeugd op speelkamp komt in het woon-zorgcentrum.

Woon-zorgcentra en jongeren, op het eerste zicht geen evidente combinatie. Behalve tijdens het wekelijkse bezoekje bij oma of opa komen jongeren niet snel in contact met de leefwereld van ouderen. Onbekend maakt onbemind: onterecht. Dat bewijst woon-zorgcentrum De Notelaar in Beveren. Binnen zijn muren gingen al zes succesvolle kampen voor jongeren door. Tijdens de kerstvakantie ontvangt De Notelaar opnieuw zestien kinderen. De plaatsen waren binnen een half uur volzet. Zonder twijfel, deze formule werkt!

Vakantiekamp *Jong en Oud Samen* geeft kinderen tussen zes en twaalf jaar de kans kennis te maken met het woon-zorgcentrum van Beveren en zijn bewoners. Kinderen hebben de keuze: een week lang op kamp in de zomervakantie of een dag meebeleven in de andere schoolvakanties. Het animatieteam organiseert allereerste activiteiten die de talenten

van kinderen én ouderen in de verf zetten: tekenen, schilderen, koken, zingen, lachen, dansen en bewonderen. Animatiecoördinator Valerie Van de Voorde bereikte tijdens de vorige edities een ruim publiek. 'Ook kinderen die nooit eerder een stap in een woon-zorgcentrum gezet hebben, schrijven zich in. Voornamelijk meisjes, maar ook jongens vinden de weg. De bewoners zijn enthousiast: kinderen iets bijleren, anekdotes uit het verleden oprakelen, weer "zorgen voor". Het geeft hun oude dag net dat ietsje meer. De kinderen amuseren zich, genieten ervan bewoners te ondersteunen en ze tegelijk op een informele manier te

leren kennen. De verbazing is vaak van hun gezicht af te lezen: dat de bewoners nog zo actief zijn, zoveel kunnen en weten is voor hen een openbaring.'

Bekend terrein

Het kamp is niet toevallig zo populair bij kinderen. Het animatieteam van De Notelaar werkt al een aantal jaren samen met scholen uit de buurt. Zo vergezelt een lokale kleuterklas de bewoners af en toe bij hun turnactiviteit of komt een klas uit de lagere school een namiddag op bezoek. Positieve reacties zetten het animatieteam verder aan het denken met het succesvolle kamp-concept als resultaat. Het woon-zorgcentrum heeft veel in zijn mars, zoveel is duidelijk. Om het verblijf zo aangenaam mogelijk te maken zoeken de medewerkers naar partnerschappen binnen de buurt. Rekening houdend met de wensen van de bewoners stipelen ze met de partners activiteiten uit. Zo zet de sportdienst van de gemeente maandelijks een sport in

de kijker voor de bewoners die ze 'op maat' kunnen beoefenen. De lokale dansclub, de muziekschool en het kinderkoor geven dan weer het beste van zichzelf op de plaatselijke optredens in het woon-zorgcentrum.

Positieve beeldvorming

De VVSG brengt met Zorg in Actie boeiende lokale praktijken in kaart. De jury selecteerde dit jaar zeven inspirerende praktijken. De Notelaar van OCMW Beveren wist met het inhouse-zomerkamp het hart van de juryleden te veroveren. 'Op een laagdrempelige manier leren jong en oud elkaars leefwereld kennen, wat de huidige beeldvorming over "ouderen" positief beïnvloedt. Een mooi voorbeeld van buurtgerichte zorg dat de sociale cohesie onder lokale bewoners over verschillende leeftijden heen stimuleert. Een inspirerend initiatief voor andere lokale besturen.'

LEEN VAN DEN HEUVEL IS REGIONAAL VVSG-STAFMEDEWERKER THUISZORG ANTWERPEN

CONTACT

Valerie Van de Voorde
T 03-750 90 00
valerie.vandevoorde@beveren.be

Lokale besturen behoren tot de grootste aankopers in Vlaanderen. Wie aankoopt, moet specifieke regelgeving volgen die complex en log is. Het is daarom altijd handig als je met collega's

Moeilijke regels vertalen naar werkbare oplossingen

uit andere gemeenten samen kunt zoeken naar oplossingen en toepassingen. De VVSG brengt die collega's bij elkaar, en plaatst zo overheidsopdrachten ook naar buiten toe op de agenda.

Fran Van Neck, verantwoordelijke van het team Contracten bij de stad Aalst, verwoordt meteen waar het voor een groot deel van de deelnemers op staat: 'Ik kom graag naar deze collegagroep omdat ik zo de kans krijg probleem-punten die we tegenkomen in onze dossiers, ter sprake te brengen en te leren van de ervaringen van andere besturen.' Haar collega Jelle Vermeersch van het OCMW Aalst knikt enthousiast: 'Als je bepaalde moeilijke hoofdstukken of aspecten van aankoopdossiers kunt doornemen met anderen, kun je daar veel uit leren. Ik vind het altijd interessant om met mensen uit dezelfde sector ideeën en tips uit te wisselen, samen beslissingen te formuleren enzovoort. Tot nu toe hebben we op dat vlak al veel aan dit netwerk gehad.' 'Deze groep geeft ons een soort

vangnet,' zegt aankoper Francine Van Der Venet van de gemeente Evergem. 'Als we een probleem ondervinden met overheidsopdrachten, kunnen we terugvallen op de knowhow van de collega's. Met onze deelname bouwen we ons netwerk uit.' Het contact met andere besturen is ook belangrijk voor Sara Ferlin van de stad Kortrijk. Zij vindt het vooral nuttig om gegevens uit te wisselen over bestekken en de opmaak van specifieke onderdelen daarvan: 'Zo verbreden we onze kennis. Je krijgt hier trouwens nog veel andere interessante informatie mee, bijvoorbeeld over het gebruik van bepaalde toolboxes die de Vlaamse overheid ter beschikking stelt.' Els Demol van Wezembeek-Oppem voegt toe dat grotere besturen doorgaans meer ervaring hebben in overheidsopdrach-

'Ondervinden we een probleem, dan kunnen we hier terugvallen op de knowhow van de collega's. Met onze deelname bouwen we ons netwerk uit.'

STEFAN DEWICKERE

Collegagroep Overheidsopdrachten

Op de foto,
van links naar rechts

Fran Van Neck, Aalst

Marleen D'haene, IGO

Lenie Van Heesvelde,
OCMW Merelbeke

Els Demol,
Wezembeek-Oppem

Yeneneh Desta Gebremichael,
Brandweerzone Centrum

Tine van Meerbergen, IOK

Sara Ferlin, Kortrijk

Leen Van der Meeren, VVSG

Jelle Vermeersch,
OCMW Aalst

Petra Dombrecht, VVSG

Ellen Van Himbeek, Aalst

Helena Vandekerckhove,
Roeselare

Namen ook deel maar staan
niet op de foto:

Francine Van Der Vennet,
Evergem

Jan De Mette, Aalst

ten, wat leerzaam kan zijn voor kleinere gemeenten zoals de hare.

‘Hier proberen we moeilijke reglementering te vertalen in zeer praktische oplossingen. Dat is toch vooral de bedoeling,’ zegt VVSG-collega Petra Dombrecht, die het netwerk coördineert. ‘En omdat de VVSG niet alle vragen alleen kan behandelen, brengen we collega’s bij elkaar om samen naar antwoorden te zoeken en praktijken uit te wisselen.’ De groep ging van start in april van dit jaar en telt een vijftiental deelnemers, vandaag komen ze voor de derde keer samen. ‘Belangrijk is dat we aan kennisopbouw doen en dat externen en partners weten dat er binnen de VVSG een groep met overheidsopdrachten bezig is, dat duidelijk wordt dat wij dat thema op de agenda zetten,’ aldus Petra Dombrecht. ‘De groep verenigt dus niet alleen collega’s, ze is ook bedoeld om een netwerk van lokale besturen op te zetten tegenover derden. De deelnemers voeden die agenda ook met nuttige informatie, dankzij hen houden we voeling met wat er leeft bij lokale besturen. Omgekeerd kunnen ook externen zoals de Vlaamse overheid, andere koepelorganisaties – Unizo of de Vlaamse Confederatie Bouw bijvoorbeeld – en zelfs private partners de groep gebruiken als forum om zaken vlotter te verspreiden of kenbaar te maken onder de lokale besturen.’

De samenstelling van de groep toont nog hoe vertakt het netwerk én het thema overheidsopdrachten zijn. Zo nemen naast gemeenten of OCMW’s ook andere lokale besturen deel, en zijn niet alle leden per se aankopers. Tine van Meerber-

gen is bijvoorbeeld juriste bij de Intercommunale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen; ze staat de aangesloten besturen bij met juridisch advies over overheidsopdrachten, en doet dat ook intern voor haar organisatie. En Yeneneh Desta Gebremichael vertegenwoordigt de Oost-Vlaamse Hulpverleningszone Centrum. Beiden vinden ze de collegagroep een ideale plek om informatie en expertise aan te leveren en uit te wisselen, ze gaan telkens naar huis met nieuwe kennis en bruikbare praktijktips. Na de pauze komt ingenieur Jan De Mette van stad Aalst nog aanleunen bij de groep. Hij werkt aan wegenisontwerpen en komt specifiek voor het onderdeel over bestekken voor tekenwerken. De collegagroep Overheidsopdrachten deelt dat agendapunt met het netwerk Openbaar Domein, dat vandaag ook vergadert bij de VVSG. ‘En zo is alles met elkaar verbonden,’ lacht hij.

VVSG-collega Leen Van der Meeren neemt ook altijd deel aan de collegagroep. ‘Ik wil de duurzaamheidstoets consequent op de overheidsopdrachtenagenda houden en probeer op dat vlak actief bij te dragen aan het netwerk,’ zegt ze. ‘Heel specifieke duurzaamheidsthema’s bekijken we in een aparte klankbordgroep voor duurzame overheidsopdrachten, en een aantal mensen uit dit netwerk zitten daar ook in. Hoe dan ook hebben de mensen uit deze groep regelmatig vragen over duurzaamheidskwesties, daarom is het nuttig dat ik er ook bij ben.’ ■

PIETER PLAS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/AGENDA

december

Sint-Niklaas 4 december Studiedag 'Fix the Mix!': Veilig fietsen in gezonde buurten

Op de studiedag 'Fix the Mix!' brengt Fietsberaad een positief verhaal over gemengd verkeer en MIX-wijken, gezonde, bereikbare buurten met ruimte voor ontmoeten, spelen en verblijven. Experts en bevoorrechte getuigen stellen er de Fix the Mix-werkwijze voor vanuit de thema's gezondheid, ruimtelijke ordening, milieu & klimaat, sociale cohesie en mobiliteit.

www.vvsg.be/agenda

Mechelen 6 december Algemene Vergadering

Na een bezoek aan het Groen Kwartier in Antwerpen op uitnodiging van Matexi staat op de halfjaarlijkse algemene vergadering van de VVSG in de namiddag niet alleen de jaarbegroting op het programma, maar ook de verhuizing van de VVSG samen met OVSG en GSD-V naar Huis Madou en een ledenbespreking van het VVSG-memorandum voor de Vlaamse, federale en Europese verkiezingen. Aansluitend kunnen de aanwezigen aanschuiven bij een van de interessante workshops van de laatste ronde van de VVSG-woondag.

www.vvsg.be/agenda

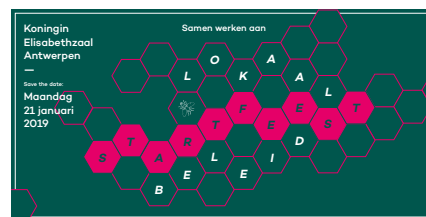
zoals communiceren, duidelijke feedback geven en evalueren.

www.vvsg.be/agenda

Mol 17 januari Kortrijk 22 februari Antwerpen 24 april Hasselt 23 oktober Sint-Amansberg 24 oktober De rollen van de begeleider wonen en leven: Livingbegeleider

Livingbegeleiders zijn meesters in sfeer en gezelligheid. Met kleine aanpassingen en oog voor detail toveren ze de ruimtes in het WZC om tot een thuis. Door onopvallend aanwezig te zijn stimuleren ze de bewoners tot leven en ontmoeting.

www.vvsg.be/agenda

Antwerpen 21 januari Startersfeest voor burgemeesters en schepenen

Boeiende sprekers leggen de nieuwe tendensen in lokaal beleid uit terwijl u zoekt tussen de stands van de partners van de Vlaamse gemeenten.

www.vvsg.be/agenda

januari

Antwerpen start 14 januari

Leuven start 11 maart

Hasselt start 29 april

Mechelen start 13 mei

Tienen start 16 september

Malle start 4 november

Mentoropleiding zorgberoepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk als interessante leerwerkplekken voor jongeren. Deze opleiding biedt inzicht in de coachende functie die een mentor heeft. De opleiding versterkt u in een aantal belangrijke competenties om jongeren goed te begeleiden

Mechelen
6 december 2018

Woondag

Op de Woondag behandelen interessante sprekers, boeiende projecten en innoverende praktijken de woonuitdagingen van vandaag en morgen. De meer dan twintig sessies zoomen breed én diep in op duurzaam en betaalbaar wonen voor iedereen en op aangename omgevingen om in te leven. De Woondag is een gezamenlijke organisatie van de VVSG met Slim Wonen en Leven.

www.woondag.be

INLEVERING

PERSENEELSADVERTENTIES

Lokaal 2 (februarinumner) – 10 januari
Lokaal 3 (maartnummer) – 8 februari

Uw personeelsadvertenties
in **Lokaal, VVSG-week,**
op de **VVSG-website**
én getweet via **@JobLokaal**

INFORMATIE

monika.vandenbrande@vvsq.be
T 02-211 55 43

Op zoek...
naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Poolstok. www.vvsq.be/vacatures.

Gent start 21 januari

Genk start 7 februari

Turnhout start 18 maart

Oostende start 14 oktober

Kessel-Lo start 21 november

Mentoropleiding technisch uitvoerende beroepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk als interessante leerwerkplekken voor jongeren. Deze opleiding biedt inzicht in de coachende rol die een mentor heeft. De opleiding versterkt u in een aantal belangrijke competenties om jongeren goed te begeleiden zoals communiceren, duidelijke feedback geven en evalueren.

www.vvsq.be/agenda

Gent 31 januari

Leuven 13 juni

Opleiding opmaak BEL-profiel

De BEL-schaal is het instrument waarmee indicatiestellers en begeleidend verantwoordelijken van thuiszorgdiensten de zorgbehoevendheid van gebruikers in kaart brengen. De BEL-schaal is niet zo gemakkelijk te gebruiken en te interpreteren. Deze opleiding geeft u daar genoeg theoretische bagage voor. U krijgt ook de kans om met concrete praktijkcases aan de slag te gaan en met elkaar van gedachten te wisselen.

www.vvsq.be/agenda

april

Gent 30 april

Noteer nu al: Inspiratiedag Kinderopvang

Er is een nieuwe editie van de Inspiratiedag Kinderopvang in de maak. De lokalepraktijkenbeurs, een ontmoeting met interessante collega's, inspirerende workshops, werkbezoeken en zoveel meer. Het zijn allemaal redenen om dinsdag 30 april 2019 vrij te houden om erbij te zijn in Gent.

www.inspiratiedagkinderopvang.be

02-12-2018

ZORG LEUVEN

Strategisch aankoper

VLAAMS PARLEMENT

Directeur publiekswerking, informatie en communicatie

STAD AALST

Preventieadviseur niveau 2

STAD HASSELT

Juridisch stafmedewerker algemene directie

04-12-2018

LOKAAL BESTUUR NAZARETH

- Deskundige facility
- Omgevingsambtenaar

STAD GEEL

- Coördinator dienstencentrum
- Deskundige toerisme
- Beleidsadviseur stedenbouw
- Deskundige leefomgeving
- Maatschappelijk werker sociale zorg / maatschappelijk werker verbingscoach

07-12-2018

GEMEENTE RIJKEVORSEL

Omgevingsambtenaar

GEMEENTE OPWIJK

Coördinator ruimte

09-12-2018

BRANDWEERZONE CENTRUM

Informatiebeheerder-functionaris voor gegevensbescherming

STAD NIEUWPOORT

- Deskundige lokale economie
- Omgevingsambtenaar

STAD HASSELT

Projectmedewerkers gelijke kansen of gezinsondersteuning

PROVINCIE ANTWERPEN

Adviseur beleid en financieel beheer

10-12-2018

ZORG STEKENE

- Directeur woonzorgcentrum
- Dienstverantwoordelijke financiën

GEMEENTE BRASSCHAAT

Afdelingshoofd aankoop

13-12-2018

GEMEENTE HAALERT

Administratief hoofdmedewerker beleidsondersteuning

GEMEENTE SINT-PIETERS-LEEUV

Deskundige omgevingsvergunning

14-12-2018

VVSG

Mentoren gezinsopvang

GEMEENTE OUD-HEVERLEE

Deskundige mobiliteit – GIS

IVAGO

Afdelingshoofd financiën

15-12-2018

GEMEENTE BERLAAR

Diensthoofd technische dienst

19-12-2018

VERENIGING VOOR OPENBAAR GROEN

Directeur

27-12-2018

OCMW SINT-KATELIJNE-WAVER

Maatschappelijk werker

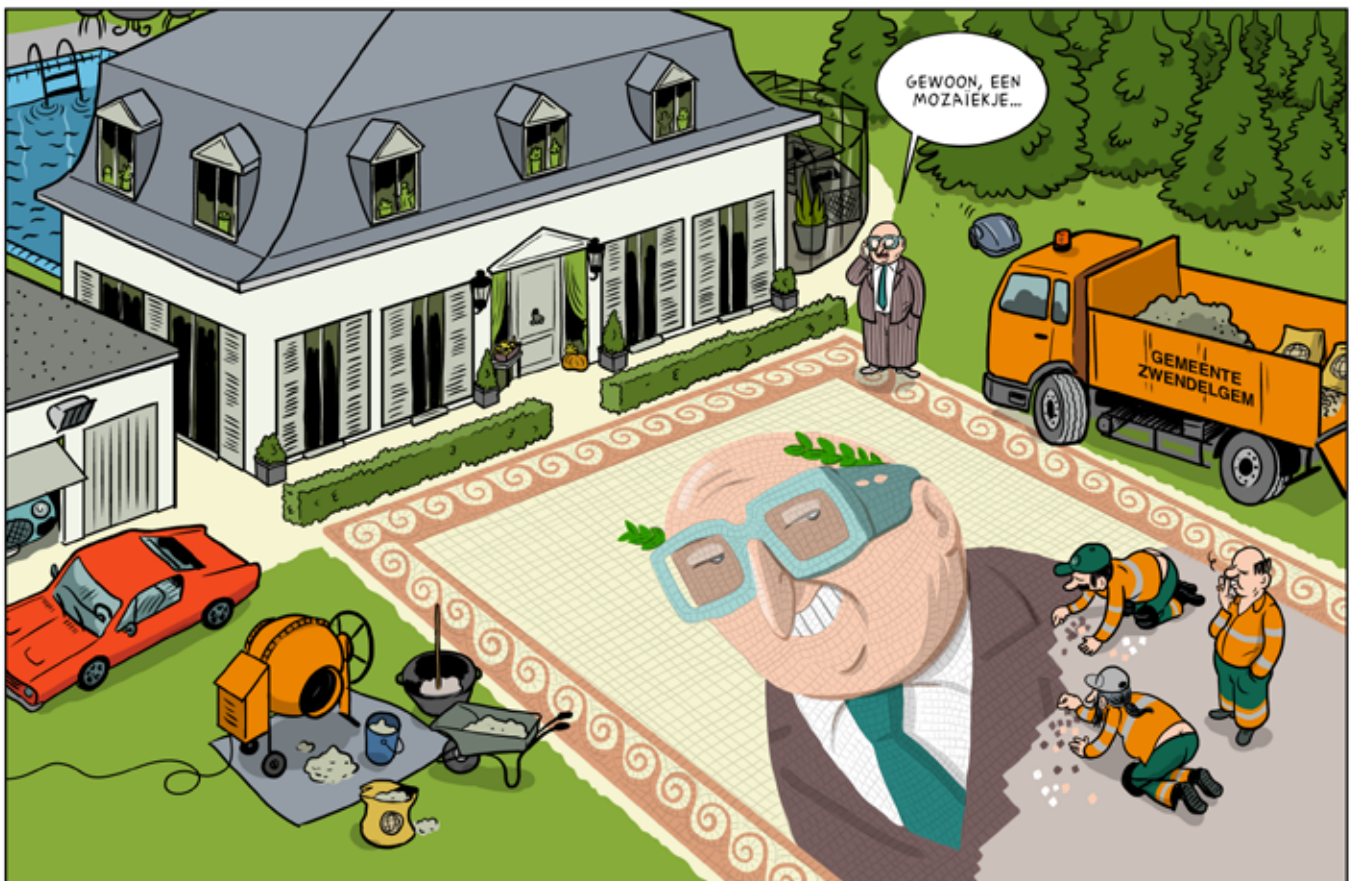
30-12-2018

OCMW SINT-PIETERS-LEEUV

Directeur wzc Zilverlinde

burgemeester Triljoen

NIX

HOE SLIM WORDT UW GEMEENTE IN 2019?

Dankzij onze IT- en HR-oplossingen bereidt u zich voor op de wereld van morgen.

Maak van uw bestuur een slimme gemeente ten dienste van uw burgers, met meer digitale interactie tussen maatschappij en bestuur, een burger-nabij bestuur, bereikbaar en bestuurbaar vanop eender welke plek, op eender welk moment.

Onze IT- en HR-oplossingen en adviesdiensten helpen u daarbij.

Samen bouwen aan de overheden van de toekomst

Onze vertrouwelijke bestanden?
Die zijn samen met mijn
medewerkers op stap, zeker?

Bedrijfsgegevens beveiligen

Elk onbeveiligd mobiel toestel verhoogt het risico op gegevensdiefstal. Met onze security- en management-tools is uw vertrouwelijke informatie altijd en overal beveiligd.

Met Secure Workplace van Proximus bent u ook morgen mee

Ondernemen in de digitale wereld start op

proximus.be/ookmorgenmee

